

αεροπορία

ΑΘΛΗΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ 3^η-ΑΡ ΤΕΥΧΟΥΣ 13-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1976

A few words about me.

I am Electronic Engineer and this is my day job.

From tender age two things attracted my interest and I managed to have them in my life.

The first was electricity and the second the bluesky.

I've found the model airplanes hobby in October 1973.

I love the wooden structures from scratch airplanes and boats also.

I started collecting plans, articles, books and anything else that could help the hobby of many years ago and have created a very large personal collection of them.

Since 2004 I became involved with the digitization and restoration of them and started to share the plans from public domain with my fellow modelers.

Now after all this experience I have decided to digitize, to clean and to re publish in digital edition and free of all issues RC Modeler magazine from 1963 to 2005 and others books and magazines.

Certainly this will be a very long, difficult and tedious task but I believe with the help of all of you I will finish it in a short time.

I apologize in advance because my English is poor. It is not my mother language because I am Greek. I wish all of you who choose to collect and read this my work good enjoyment and enjoy your buildings.

My name is Elijah Efthimiopoulos. (H.E)
My nickname Hlsat.

My country is Greece, and the my city is Xanthi.

Λίγα λόγια για μένα.

Είμαι Μηχανικός Ηλεκτρονικός και αυτό είναι το αληθινό μου επάγγελμα εργασίας.

Από μικρός δυο πράγματα μου κέντρισαν το ενδιαφέρον και ασχολήθηκα με αυτά.

Πρώτον ο ηλεκτρισμός και δεύτερον το απέραντο γαλάζιο του ουρανού και ο αέρας αυτού.

Το χόμπι του αερομοντελισμού το πρωτογνώρισα τον Οκτώβριο του 1973.

Μου αρέσουν οι ξύλινες κατασκευές αεροπλάνων και σκαφών από το μηδέν.

Ξεκίνησα να συλλέγω σχέδια, άρθρα, βιβλία και ότι άλλο μπορούσε να με βοηθήσει στο χόμπι από τα πολύ παλιά χρόνια.

Έχω δημιουργήσει μια πολύ μεγάλη προσωπική συλλογή από αυτά.

Από το 2004 άρχισα να ασχολούμαι με την ψηφιοποίησης τους, τον καθαρισμό τους αλλά και να τα μοιράζομαι μαζί σας αφού τα δημοσιοποιώ στο διαδίκτυο (όσα από αυτά επιτρέπεται λόγο των πνευματικών δικαιωμάτων τους).

Σήμερα μετά από όλη αυτήν την εμπειρία που έχω αποκτήσει, αποφάσισα να ψηφιοποιήσω, να καθαρίσω και να ξαναδημοσιεύσω σε ψηφιακή έκδοση και ελεύθερα όλα τα τεύχη του περιοδικού RC Modeler από το 1963 μέχρι το 2005 και κάποια άλλα βιβλία και περιοδικά.

Σίγουρα είναι μια πολύ μεγάλη, δύσκολη και επίπονη εργασία αλλά πιστεύω με την βοήθεια όλων σας να την τελειώσω σε ένα καλό αλλά μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ζητώ συγγνώμη εκ των προτέρων γιατί τα Αγγλικά μου είναι φτωχά.

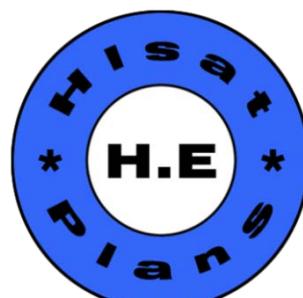
Δεν είναι η μητρική μου γλώσσα γιατί είμαι Έλληνας.

Εύχομαι σε όλους εσάς που θα επιλέξετε να τα συλλέξετε και να τα διαβάσετε αυτήν την εργασία μου καλή απόλαυση και καλές κατασκευές.

Το όνομα μου είναι Ηλίας Ευθυμιόπουλος. (H.E)

Το ψευδώνυμο μου Hlsat.

Η χώρα μου η Ελλάδα και η πόλη μου η Ξάνθη.

Aeroporia Greek Magazine Editing and Resampling.

Work Done:

- 1) Advertisements removed.
- 2) The building plans of airplanes in full size can be found on websites listed in the table.
- 3) Articles building planes exist within and on the websites listed in the table.
- 4) Pages reordered.
- 5) Topics list added.

Now you can read these great issues and find the plans and building articles on multiple sites on the internet.

All Plans can be found here:

Hlsat Blog Free Plans and Articles.

<http://www.rcgroups.com/forums/member.php?u=107085>

AeroFred Gallery Free Plans.

<http://aerofred.com/index.php>

Hip Pocket Aeronautics Gallery Free Plans.

http://www.hipocketaeronautics.com/hpa_plans/index.php

Contributors:

Scanning by Hlsat.

Editing by Hlsat.

Thanks Elijah from Greece.

αεροπορία

ΑΘΛΗΤΙΚΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
«Αερολέσχη Πειραιώς»
Βασ. Σοφίας 61, Πειραιεύς, Τηλ. 41.10.120

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Παντελής Καλονεράκος, τηλέφ. 41.78.432

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Βασίλης Σκρέκης, τηλέφ. 26.26.327

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
Ροβέρτος Κάμμερ, τηλέφ. 32.31.817

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
Νίκος Τσαπίδης, τηλέφ. 41.15.260

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Γιώργος Πασαίσης

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Άνθιμος Μιχ.
 Δεληγιώργης Ιω.
 Ιωάννου Γρηγ.
 Κόλλιας Α.
 Κωνσταντακάτος Ιω.
 Λαρόζας Δημ.
 Λεβή Σάμ
 Μπαλωμένος Νικ.
 Παλαιολόγος Μ.
 Τενεκούδης Α.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ
Άθαν. Ρήγος (άεροναυπηγός)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
Βασ. Κυριτσόπουλος

MONTAZ
 Λάκης Μαναιλόγλου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ
 Τάκης Κουβελιώτης

OFFSET
 Ροντογιάννης και Σία - Μπουρνάζι

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ
 Π. Καλογεράκος: Βασ. Σοφίας 61, Πειραιεύς

ΦΩΤΟΣΥΝΘΕΣΗ
ΕΒΕΜΑ Α.Ε. Σπ. Δοντά 10, Αθήναι

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Έξωτερικο: 15 δολάρια
 Έσωτερικο:
 Οργανισμοί: 1.000 δρχ.
 Σύλλογοι: 500 δρχ.
 Ιδιώτες: 200 δρχ.
 Χειρόγραφα δημοσιεύμενα
 ή μή δέν έπιστρέφονται

◀ **Τό A.S.K. 13
τῆς ΑΝΝΑ**

Δίμηνη άεροπορική έπιθεώρηση
 • Αεροπορία • Ανεμοπορία • Αερομοντελισμός
 • Άλεξπτωτισμός • Ερασιτεχνικές κατασκευές

Ανεμοπορία

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ μας θέλουμε νά δώσουμε μία ιδιάτερη σημασία στό άεραθλημα τῆς άνεμοπορίας. Πράγματι, ή άνεμοπορία, ένώ είναι θα βασιλιάς τῶν άεροπορικῶν σπόρων, στή χώρα μας πάντα κακοδαιμονεῖ καὶ όπωσδήποτε υπολείπεται σέ δραστηριότητα ή καλύτερα θά λέγαμε σέ μνάπτυξη ἀπό τό υπόλοιπα συνθετικά άθληματα τοῦ άεραθλητισμοῦ, πού ωφίσταται στή χώρα μας, δηλαδή τῆς άεροπορίας καὶ τοῦ άεραθλητισμοῦ.

Τό πού όφελεται αὐτή ή καχεξία τῆς άνεμοπορίας είναι σέ όλους γνωστό. Ούτε τό κράτος, άλλα ούτε καὶ οἱ άσχοληθέντες κατά καιρούς μὲ τίς Διοικήσεις τῶν σωματείων, έδωσαν τήν πρέπουσα σημασία στή δύστυχη Έλληνική άνεμοπορία.

Τελευταία, βέβαια, μέ τή βοήθεια τῆς Κρατικῆς Επιχορηγήσεως ἐπήλθε μιά σχετική πρόδοσις κυρίως στήν Αερολέσχη Αθηνῶν, πού χάρις στήν έργατικότητα καὶ τίς γνώσεις τῶν κ.κ. Μιχ. Άνθιμου καὶ Κ. Πικρού, άλλα καὶ τῶν άλλων συνεργατῶν τους, συντελεῖται ένα σωστό έργο, τό σωστότερο πού έγινε μέχρι σήμερα.

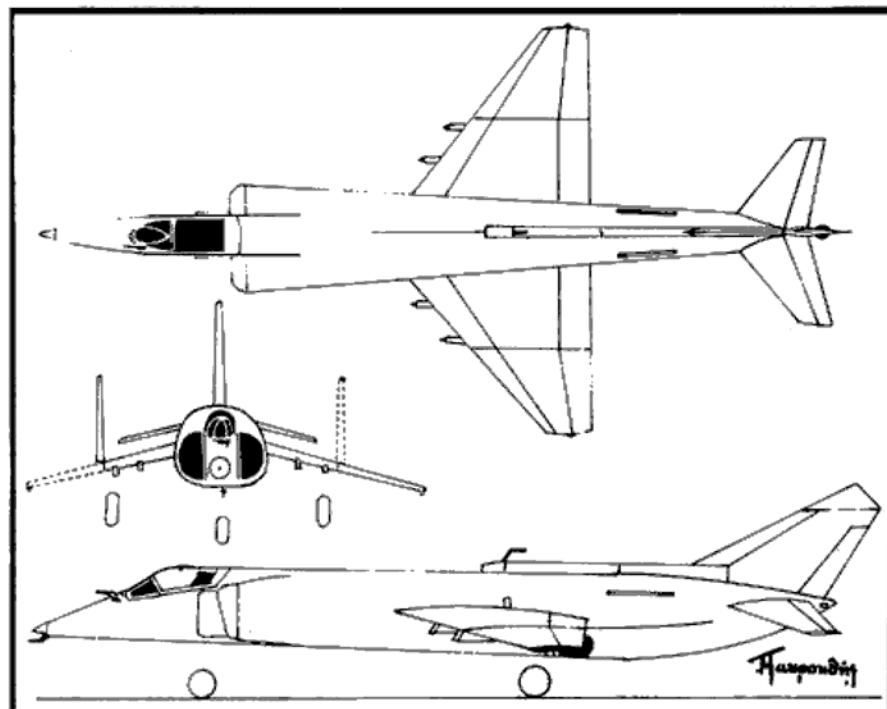
Ἐπίσης πολλά ύπόσχεται ή νέα κίνηση στήν Αερολέσχη Εδέσης.

Παρ' άλλα αὐτά νομίζουμε ότι ή αύξηση τῆς προσοχῆς τῶν προϊσταμένων ἀρχῶν στήν άνεμοπορία, ή δημιουργία Άνεμοπορικοῦ Κέντρου συνεχοῦς λειτουργίας καὶ ή προμήθεια πτητικοῦ ύλικοῦ καί, ιδιαίτερα, ή προσπάθεια καὶ ή δρόνοια τῶν άσχολουμένων, θά άποτελέσουν τήν άφετηρία τῆς άναρρώσεως τῆς καχεκτικῆς Κορασίδος, πού φέρει τό σκονόμα «Έλληνική άνεμοπορία».

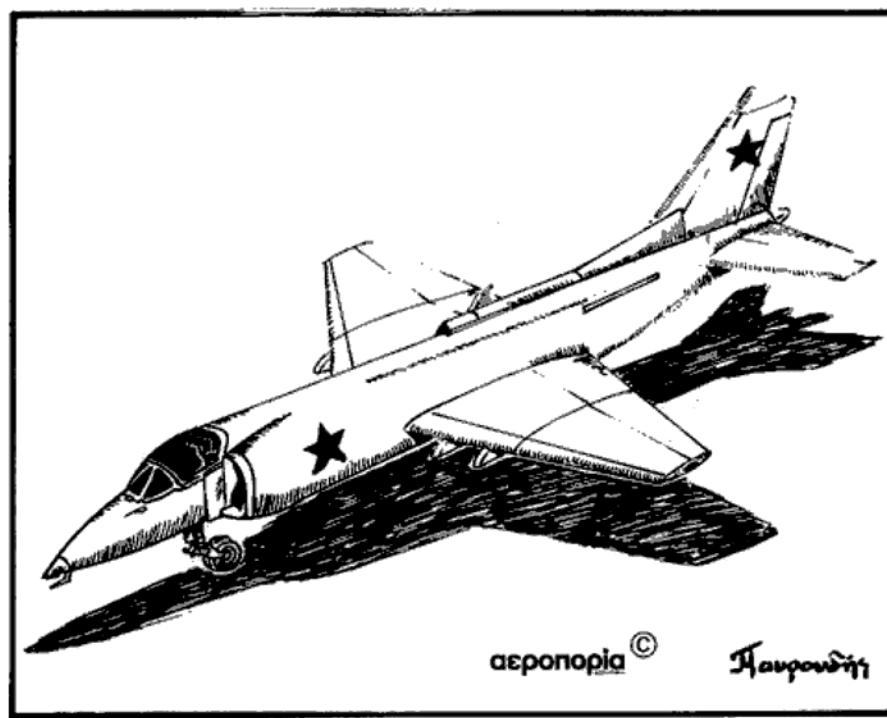
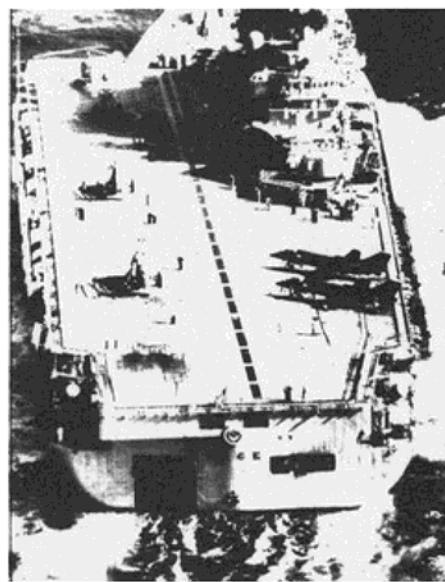
αεροπορία

ΑΕΡΟΝΕΑ

ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΣ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (...YAK-;) ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΦΟΡΟΥ "ΚΙΕΒΟ,"

★ ΣΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ και το σχεδιάγραμμα παρουσιάζουμε τόν νέο τύπο τοῦ Σοβιετικοῦ άεροπλάνου καθέτου άπογειώσεως και προσγειώσεως, μέ το δόποιον ἔχει έξοπλισθή τό άεροπλανοφόρο «ΚΙΕΒΟ», πού πρόσφατα βγῆκε στή Μεσόγειο. Πιστεύεται ὅτι ἡ ταχύτητα τοῦ α/φ αὐτοῦ είναι 1.3 Max. Φέρει ίσχυρόν όπλισμόν" ίδια βλημάτων άέρος - έδαφους.

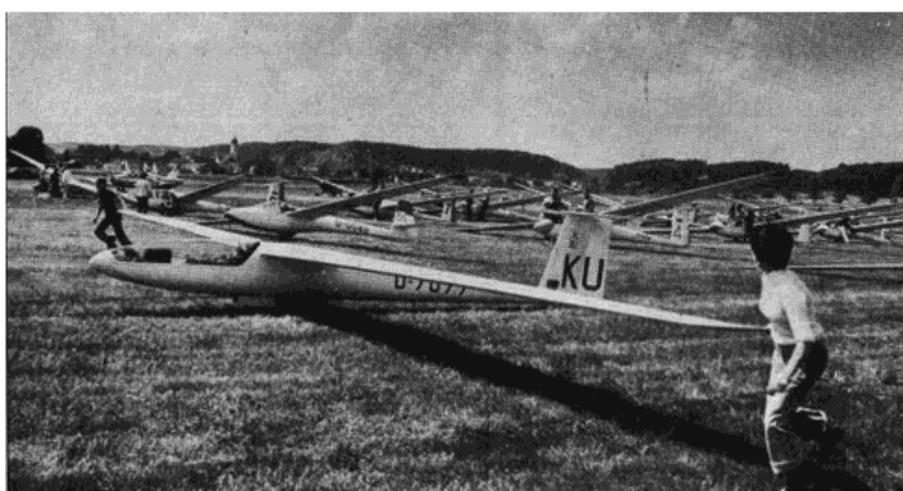

★ ΤΟ «KORA I V2» είναι ένα μοτοανεμόπτερο μὲ κινητήρα Βόλκοσβάγγεν 1700, 65 λίπτων. Μέ έκπέτασμα πτερύγων 18 μέτρα καὶ όλικὸς βάρος 750 kg μεταφέρει δύο ἄτομα μὲ 175 X.A. Ω.

Έξ όλοκλήρου πλαστικὸ χα-

ρακτηρίζεται γιὰ τὴ διπλῆ ἀτρακτο πρὸς τὰ πίσω, πρᾶγμα ποὺ ἐπιτρέπει τὴν τοποθέτησι τῆς ἔλικος σὲ ἀρκετὰ δινετη θέσι πίσω ἀπὸ τὸ θάλαμο τῶν χειριστῶν, στοὺς δοποίους ἀφίνει ἔξαιρετικὴ δρατότητα καὶ μειωμένο θόρυβο κινητῆρος.

Μία χαρακτηριστικὴ εἰκόνα ἀπὸ Γερμανικούς ἀνεμοπορικούς ἀγῶνες. Βλέποντας αὐτὸ τὸ θέαμα ἀναλογιζόμεθα γιατὶ ἄραγε νά εἶμεθα τόσο καθυστερημένοι σὲ αὐτὸ τὸ ὡραῖο σπόρ στὴν χώρα μας; Τί φταίει, καὶ τί πρέπει νά γίνη ώστε νά κερδίσουμε ἔστω καὶ λίγο ἀπὸ τὸ χαμένο ἔδαφος; Όποιος θέλει νά ἀπαντήσῃ στὰ ἔρωτήματα οἱ στήλες τοῦ περιοδικοῦ μας περιμένουν.

‘Ελληνική Πυραυλική Εταιρεία

★ΜΕ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ ‘Ελληνική Πυραυλική Εταιρεία’ ίδρυθηκε πρόσφατα ένα ἀκόμη σωματεῖο, πού ἀσχολεῖται μὲ θέματα τοῦ ἀέρος.

Τὸν νέον ἐπιστημονικὸ σύλλογο, πού Πρόεδρός του ἔχει ἀναλάβει ὁ κ. Σ. Πανέλης, ἀπαρτίζουν ἀνθρώποι δραστήριοι καὶ μέ σπουδαῖες γνώσεις.

‘Η δραστηριότητα τῆς νεοσύστατης ‘Ελληνικῆς Πυραυλικῆς Εταιρείας, πέραν τῶν ἄλλων, ἀρχισε μὲ τὴν κυκλοφορία μιᾶς μηνιαίας ἔκδόσεως, τὸ πρῶτο φύλλο τῆς δοπίας περιλαμβάνει πολὺ ἐνδιαφέροντα ἀρθρα, ὅπως τὸ διαστημικό κενδ, προβλήματα τῶν συγχρόνων πυραυλοκινητήρων, εἵσοδος τῶν διαστημοπλοίων εἰς στὴ γήινη ἀτμόσφαιρα, μαθήματα πυραυλικῆς τεχνολογίας κ.λ.π.

Παγκόσμιοι άγωνες άνεμοπορίας στήν Φιλανδία

Τά δύο «Jantar 2A» τοῦ Πολωνικοῦ τήμ, λίγο πρό τῆς άπογειώσεως.

ΟΛΟΣ Ο ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΚΟΣ κόσμος περίμενε μέ πολύ ένδιαφέρον τούς έφετινούς παγκοσμίους αγώνες στήν Φιλανδία. Ό θαυμάσιος άνεμοπορικός καιρός τοῦ Φιλανδικοῦ καλοκαιριοῦ, καί ή μεγάλη διάρκεια τῆς ήμέρας έδιναν πολλές ύποσχέσεις στούς χειριστές.

Πολλές έθνικές διάδεις γιά νά γνωρίσουν καλύτερα τόν καιρό είχαν προπονηθῆ στήν Φιλανδία τό καλοκαίρι τοῦ 1975 καί ἔμειναν ένθουσιασμένες, παρ' όλο ότι ή χώρα τῶν χιλίων λιμνῶν καί κολοσσιών δασῶν παρουσίαζε προβλήματα γιά προσγείωση ἐκτός άεροδρομίου.

Ο καιρός ύπηρξε θαυμάσιος κατά τήν πρίν τούς αγώνας περίοδο τῶν προπονήσεων καί όλοι ἡσαν ένθουσιασμένοι μέχρι τήν ἐναρξη τῶν διαγώνων. Τότε όλα πήγαν ἀνάποδα.

Ἐνα βαρομετρικό χαμηλό πάνω ἀπό τήν Βαλτική ἀνέβαλε τούς αγώνες γιά 2 μέρες ὅταν δέ ἀρχισαν στίς 16 Ιουνίου δ καιρός ἡταν ἄστατος, οι διαδρομές ἡταν μικρές, δ δέ παράγων τύχη ἐπηρέαζε πολύ τά ἀποτελέσματα.

Ἔσως γι' αὐτούς τούς λόγους τά φαβορί τῶν αγώνων δέν διέπρε-

ψαν. Οι γερμανοί REICHMANN καί HOLINGHAUS κατετάγησαν 7ος καί 4ος ἀντιστοίχως στίς κατηγορίες τους.

Οι αγώνες ἡταν ἵσως ή καλύτερη διαφήμηση γιά τό Φιλανδικό άνεμοπτέρο PIK-20. Στήν κατηγορία STANDARD στά 5 πρώτα ἀνεμό-

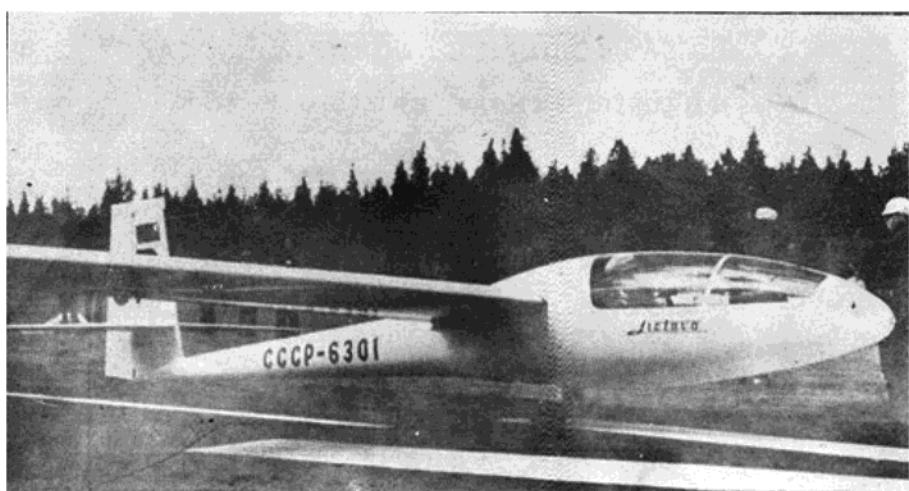
πτέρα τά 4 ἡταν PIK-20. Έπισης καλή ἐμφάνηση ἔκαναν τά πολωνικά JANTAR.

Τά τελικά ἀποτελέσματα είναι:

Κατηγορία STANDARD

1 RENNER Αύστραλία PIK-20 B

Τό είκονιζόμενο άνεμοπτέρο LAK-9 είναι νεοτάτης κατασκευῆς ἀπό τήν Ρωσία, τοῦ ἐργοστασίου Lietuva. Τελευταία οι Σοβιετικοί δέν μάς είχαν συνηθίση στά μοντέρνα άνεμοπτέρα γι' αύτό καί ή ἐμφάνιση τοῦ LAK-9 ἀπετέλεσε Εκπληξι στούς άνεμοπορικούς κύκλους.

- 2 KARLSSON Σουηδία PIK-20 B
 3 BURTON M. Βρετανία PIK-20 B
 4 POZNIAK Πολωνία STD-JANTAR
 5 BELTZ ΗΠΑ PIK-20 B

Κατηγορία OPEN

- 1 LEE M. Βρετανία ASW - 17
 2 ZIOBRO Πολωνία JANTAR - 2
 3 MUSZCZYNSKI Πολωνία JANTAR - 2
 4 HOLINGHAUS Γερμανία NIMBUS II
 5 BUTLER ΗΠΑ GLASS FLUGEL 604
-

Jantar -2A»

ΕΝΑ ΠΟΛΩΝΙΚΟ άνεμόπτερο, νεοτάτης κατασκευής, πού πρωτοεμφανίσθηκε μέ μεγάλη έπιτυχία στούς φετεινούς παγκόσμιους άγωνες άνεμοπορίας στήν Φιλανδία.

Βασικά το «Jantar -2A» είναι

ἡ έξέλιξη τοῦ «Jantar I». Έλαφρώς μεγαλύτερο καὶ βαρύτερο. Μέ βάρος 330kg είναι έλαφρύτερο ἀπό τά γερμανικά «Nimbus II»(340kg) καὶ ASW-17 (405kg), ἡ δέ φέρουσα έπιφάνεια τῶν πτερύγων είναι γιά μέν τό «Jantar 2A» 14,25m² γιά δέ τό «Nimbus» 14,40m² καὶ ASW-17 14,84m².

Κατασκευασμένο δλόκληρο ἀπό ένισχυμένο πλαστικό, διακρίνεται γιά τήν τελειότητα τῆς διεροδυναμικῆς του καὶ τοῦ τρόπου κατασκευῆς. Φυσικά φέρει πτερύγια καμπυλότητος (φλάπις), καὶ ἔρμα ὕδατος (μέγιστον 140kgs).

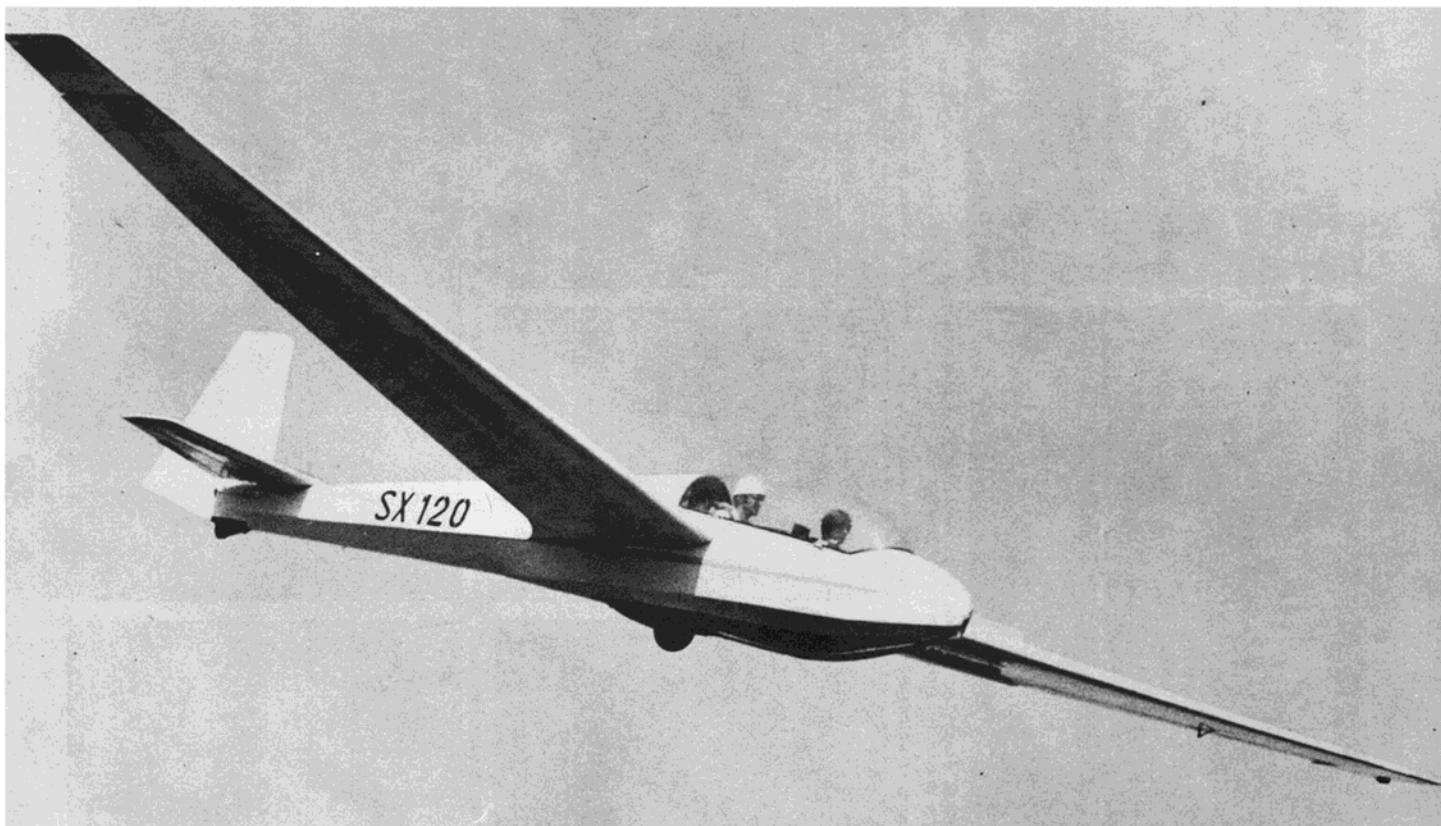
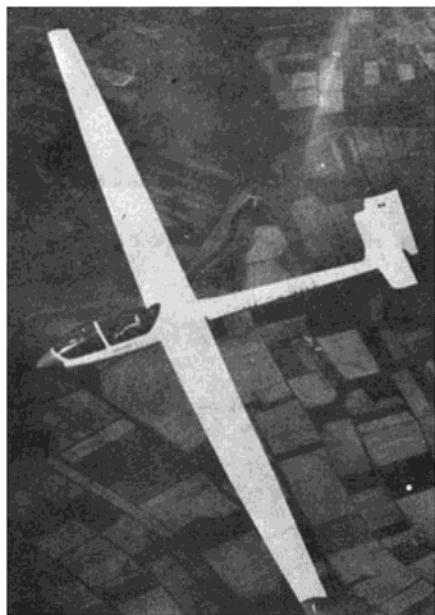
Ο Λόγος κατωλισθήσεως είναι 48.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

Έκπέτασμα πτερύγων 20,5m.
Μῆκος ἀτράκτου 7,11m
Διάταμα 29,5.

Έλαχιστος βαθμός καθόδου 0,46 μέτρα ἀνά δευτερόλεπτο.

Τό «Jantar 2A» πετώντας πάνω ἀπό τούς Φιλανδικούς ἄγρούς κατά τούς άγωνες.

ΕΠΙΤΥΧΕΙΣ ΟΙ ΕΠΙΔΕΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΔΕΣΑ!

Σ' ένα νέο πρότυπο άεραθλητικό άεροδρόμιο

ΠΟΛΥ - ΠΟΛΥ ένδιαφέρον συνεκέντρωσαν οι έπιδείξεις, που διοργάνωσε η 'Αερολέσχη Έδεσσης στό νέο πρότυπο άεραθλητικό άεροδρόμιο της, που μέ πολύ έντονη δουλειά και πολλούς κόπους διαμόρφωσε τό ύπό τόν κ. Α. Παναγόπουλο συμβούλιο της τοπικής 'Αερολέσχης.

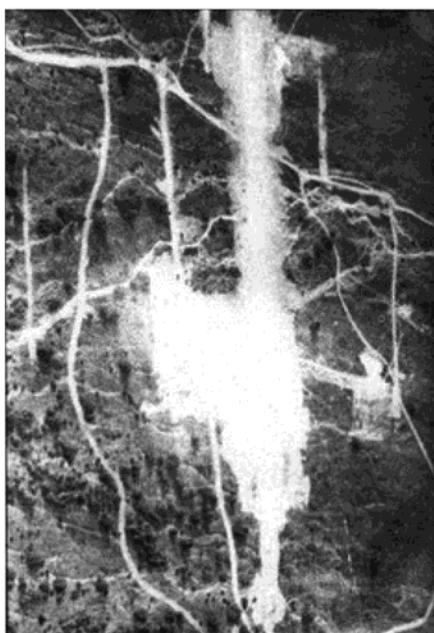
Οι έπιδείξεις έγιναν μέ τήν ευκαιρία τῶν έγκαινιών τοῦ άεροδρομίου, που έγιναν στις 22/8/76 και παρέστησαν ό Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Καντιώτης, ό Γεν. Γραμματεύς τοῦ Υπουργείου Βορείου Έλλάδος κ. Μαρινάκης, ό Διοικητής τῆς ΥΠΑ κ. Ντέρος, ό Νομάρχης Πέλλης, ό Δήμαρχος Έδεσσης, οι βουλευτές κ.κ. Προκοπίδης, Δεληγιάννης, Ζωγράφος και Δουλγερίδης, οι Διοικηταί II και 9ης Μεραρχίας, ό Πρόεδρος και Γεν. Γραμματεύς τῆς ΕΑΛΕ κ.κ. Λίνος και Πλειώνης, ό διοικητής τοῦ Α' λόχου Έλικοπτέρων, άντισυνταγματάρχης κ. Μπαμπασάκης, ό έφορος τῶν άεροπροσκόπων κ. Β. Μπακέλας και πλήθος κόσμου, ό όποιος σημειωτέον - ξεπέρασε τά 2.000 άτομα.

Τό άεραθλητικό άεροδρόμιο διαμορφώθηκε μέσα σ' ένα χρόνο και όμολογομένων άξιζουν πολλά συγχαρητήρια σέ δλους δσους μόχθησαν γιά τή σημειευνή του μορφή.

Πιό κάτω σᾶς παρουσιάζουμε περιληπτικά δλες τίς έπιδείξεις που άπολαύσαμε:

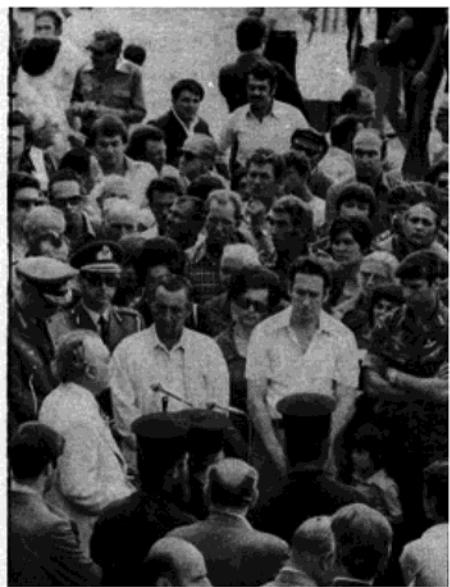
- ❖ 'Αλεξιπτωτιστές έλευθέρας πτώσεως τῆς Σχολῆς 'Αλεξιπτωτιστῶν έξεπληξαν τούς θεατές μέ τήν άκριβεια προσγειώσεως στό στόχο.
- ❖ Γιά πρώτη φορά στήν Έλλάδα έπεδειχθησαν μοντέλλα πυραύλων, πού κατεσκευάσθηκαν υπό μέλη τῆς 'Αερολέσχης Έδεσσης. Οι θεατές παρακολούθησαν δνοδο τῶν πυραύλων μέχρι 1.000 περίπου μέτρα και βριδεία πτῶσι τους μέ άλεξίπτωτα.
- ❖ Ο άθηναϊος άερομοντελιστής Γ. Σεβιστός έπεδειξε τίς δυνατότητες τοῦ άερομοντελισμού μέ μιά θαυμάσια πτήσι ραδιοκατευθυνόμενου μοντέλλου.
- ❖ Η 'Αερολέσχη Έδεσσης είναι τό δεύτερο στήν Έλλάδα άνεμοπορικό σωματείο και κατά

Τό άεροδρόμιο από έλικόπτερο. Διακρίνονται τά δύο ύπόστεγα 18 x 10, δ Πύργος έλέγχου και τά βοηθητικά κτήρια.

συνέπεια οι έπιδείξεις περιελάμβαναν πολλές πτήσεις άνεμοπτέρων, άκροβατικές και μή. Μικτά πληρώματα 'Αθηνῶν και Έδεσσης έπεταξαν μέ τά άνεμοπτέρα τῶν δύο άδερφῶν σωματείων.

- ❖ Η 'Ανεμολέσχη 'Αθηνῶν ήταν παρούσα μέ δλα της τά μέσα, πρός ύστηριξιν τοῦ νέου κέντρου άνεμοπορίας στή Β. Έλλάδα. Παρόντες ήσαν ό Πρόεδρος και 'Αντιπρόεδρος κ.κ. Άνθιμος και Πικρός. έπικεφαλῆς έπταμελούς διμάδος, πού έφερε δύο άνεμοπτέρα έν άερορυμουλκήση άπό τήν 'Αθήνα στήν Έδεσσα. Ήταν ή μεγαλύτερη άερορρυμούλκησι πού έχει γίνει στήν Έλλάδα. Παρόντες ήσαν, έπισης, και οι παλαιοί έκπαιδευταί τῆς ΑΝΑΑ κ.κ. Άργυράκης και Τσικνιάτης, οι όποιοι είχαν έκπαιδεύσει πρό δεκαπενταετίας τούς Έδεσσαίους στό άεραθλητικό κέντρο Τριπόλεως.
- ❖ Στό περιθώριο τῶν έπιδείξεων οι 'Αθηναϊοί άνεμοπόροι προσέφεραν στούς Έδεσσαίους άεραθλητές άρκετή πτήσι έθισμού και γνωριμίας τῆς περιοχῆς γύρω άπό τό άεροδρόμιο. Κοινή ύπηρξε ή διαπίστωσι δτι άπό πλευρᾶς άνοδικῶν ρευμάτων ή περιοχή είναι άριστη.
- ❖ Μετά τά άκρως έπιτυχη έγκαινια ή 'Αερολέσχη Έδεσσης συγκεντρώνει ήδη τήν προσοχή της στήν έναρξι τῶν πτήσεων. Η 'Αερολέσχη 'Αθηνῶν έξ' άλλου έδωσε στήν Έδεσσα 3 άνεμοπτέρα, μέ τά όποια θά άρχιση τήν δραστηριότητά της. Εύχόμαστε συντόμως τά 3 άνεμοπτέρα τῆς Έδεσσης νά άποδίδουν τό ίδιο έργο μέ τά τρια άνεμοπτέρα τῶν 'Αθηνῶν.

·Ανεμόπτερα της Αερολέσχης Έδεσσης και της Ανεμολέσχης Αθηνών πίσω
άπο τήν μπάντα πού έτοιμάζεται γιά τήν ύποδοχή τών έπισήμων.

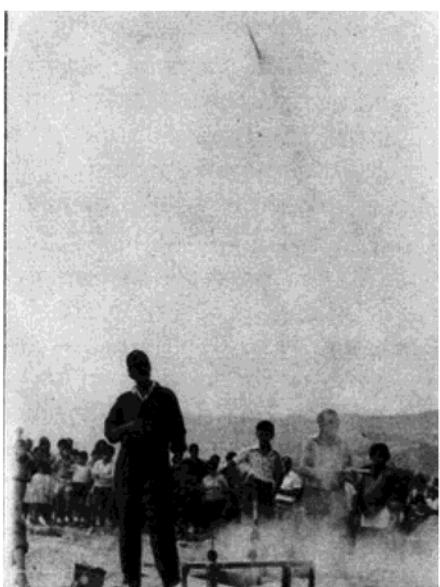
·Άλεξιπτωτιστής έλευθέρας πτώσεως πηδάει άπο τό έλικόπτερο... ...και προσγειώνεται μέ ακρίβεια στό στόχο

·Έκτόξευσης πυραύλου.

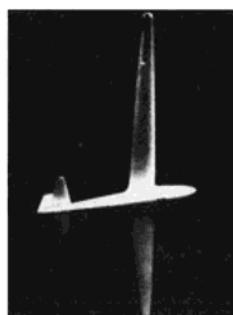

Προσγειωσις άνεμοπτέρου της ΑΝΔΑ μετά τήν έπισει.

ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΑ

ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΑ είναι ένα δύλημα ήλικίας περί τά 40 έτη, είναι δηλαδή ένα δύλημα νέο, ένα δύλημα έναν έξελιξη, ένα δύλημα άνωριμο. Τό γιατί θά σᾶς τό έξηγήσω άμεσως.

Τό άνεμόπτερο άρχισε τά πρώτα του βήματα σάν ένα άπλο άεροσκάφος μέ λόγο κατολισθήσεως 5 και έξελίχθηκε σέ ένα καύχημα τής άεροναυπηγικής μέ λόγο κατολισθήσεως κοντά στά 50. Άρχισε σάν μιά πετομηχανή που μπορούσε νά τήν κατασκευάσῃ δ καθ' ένας στό γκαράζ του και είναι σήμερα ένα τελειοποιημένο, πανάκριβο, βιομηχανικό προϊόν.

Σέ δηλη αυτή τήν πρόοδο οι άνεμοπόροι άκολουθησαν καταδρωμένοι τήν έξελιξη, σπρώχνοντας δ ένας τόν άλλο σέ μιά άμιλλα γιά καλύτερες έπιδόσεις. Ή άγωνιστική κατηγορία STANDARD προέβλεπε περιορισμούς γιά νά διατηρηθῇ άπλη κατασκευή και χαμηλό κόστος. Προσφάτως δμως άνετράπη και αυτή άπό τό άκόρεστο κυνήγι τῶν έπιδόσεων έκ μέρους τῶν πρωταθλητῶν και τῶν βιομηχάνων. Ή βιομηχανοποίηση δέν έρριξε τό κόστος, άλλα τό άνεβασε διότι άνεβασε ταυτόχρονα και τίς άπαιτησεις.

Η αδηση τῶν έπιδόσεων έπετρεψε στά άνεμόπτερα νά άπομακρυνθούν άπό τίς πλαγιές τῶν βουνῶν και νά άναμιχθούν μέ τήν έναέριο κυκλοφορία. Άμεσως έπενέβησαν οι κρατικές ύπηρεσίες

και έπεβαλαν πιστοποιητικά, πτυχεῖα, κανονισμούς, περιορισμούς.

"Όλα αυτά έκαναν παγκοσμίως τήν άνεμοπορία δύλημα τῶν δλιγών. Νομίζω δμως δτι πρόκειται μᾶλλον γιά μεταβατική κατάσταση άπό τήν όποια πέρασαν και άλλα τεχνικά δύληματα πολύ γηραιότερα τής άνεμοπορίας δπως π.χ. ή ίστιοπλοία.

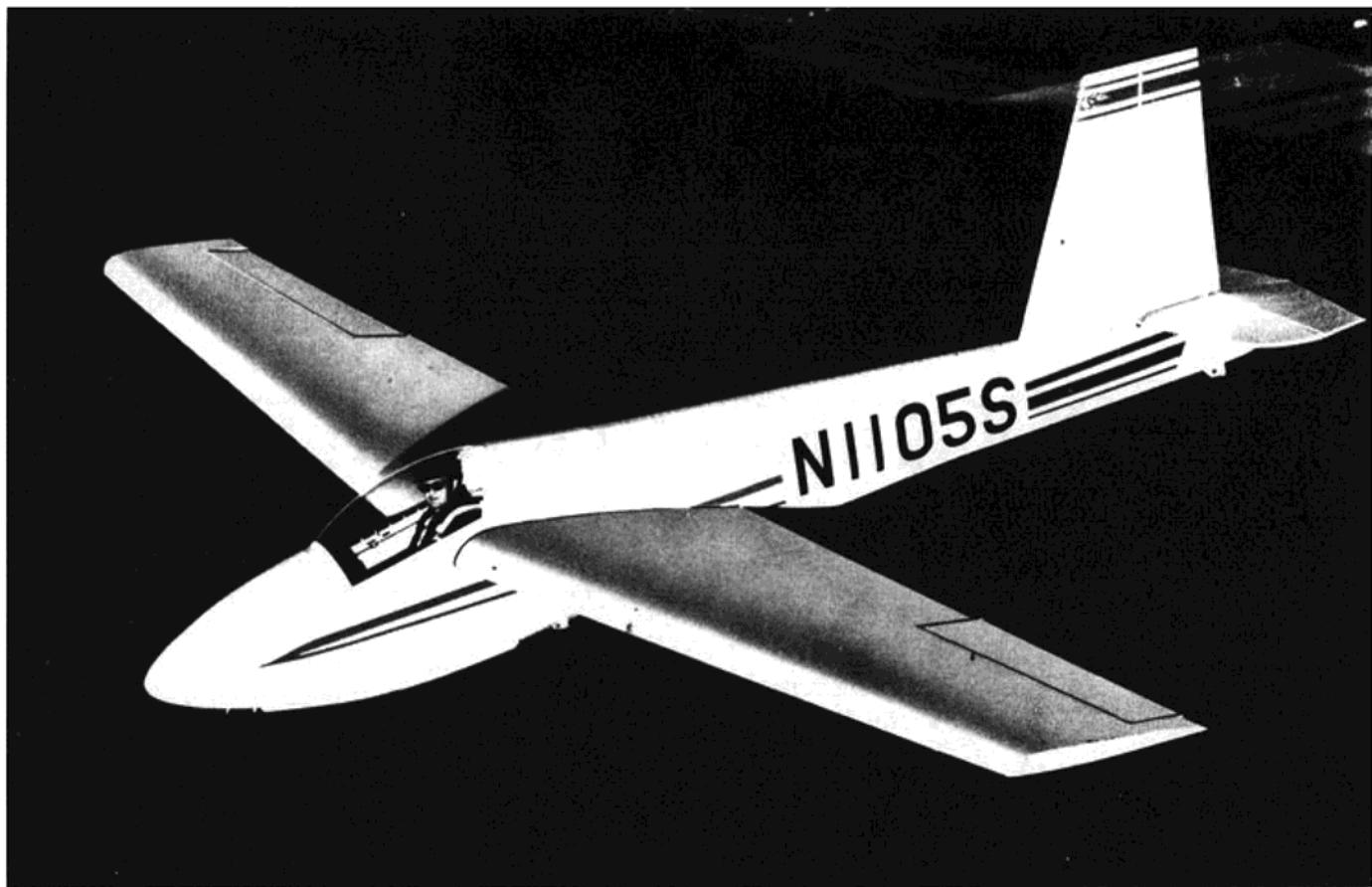
Η δύλητική ίστιοπλοία ήταν και αυτή παλαιά δύλημα τῶν δλιγών, πέρασε δμως τό κρίσιμο σημείο μέ τήν μέθοδο τής αύτοσυγκρατήσεως, τοῦ αύτοπεριορισμοῦ. Έδημιουργήθησαν μικρά σκάφη, μέ περιορισμένες δυνατότητες και έπιδόσεις που ήσαν δμως άπλα και φθηνά. Οι άγωνες άρχισαν νά γίνονται μεταξύ δύλητῶν που κυβερνούσαν άκριβως δμοια σκάφη. Σήμερα ύπάρχουν σκάφη τριῶν μόνον μέτρων μήκους μέ ένα άπλονστατο πανί και καμμία άπολύτως δυνατότητα τα-
Σύγχρονο ύπερανεμόπτερο.

ξιδίου, πού είναι οίκονομικῶς προστά στόν καθ' ένα και άγωνίζονται μέχρι και στούς Όλυμπιακούς άγωνες.

Άντιθέτως στό άνωριμο δύλημα τής άνεμοπορίας κανείς δέν θεωρεῖται ύπολογίσιμος άγωνιστής αν δέν έχει σκάφος άξιας πολλῶν έκατοντάδων χιλιάδων δραχμῶν και δέν διαθέτει πλήρωμα έδάφους και μέσα νά τόν περισυλλέγουν άπό τά μακρυνά σημεία δπου μπορεῖ νά προσγειωθῇ. Τοπικοί άγωνες άνεμοπορίας δέν θεωρούνται σοβαροί ένω άντιθέτως οί περισσότεροι ίστιοπλοϊκοί άγωνες περιορίζονται γύρω άπό ένα λιμάνι. Οι άγωνες στούς ωκεανούς, μέ μεγάλα σκάφη, ύπάρχουν πάντα και άποτείνονται στούς κροίσους. Ό μέσος δμως ίστιοπλός άρκείται στόν κολπισκό του.

Οι σκέψεις αυτές δέν είναι ούτι πρωτότυπες ούτε καινούργιες και

Τό άνεμόπτερο 1 - 26.

πολλοί στά ξένα περιοδικά κατηγοροῦν τήν διεθνή άνεμοπορική όμοσπονδία πού δέν καθιέρωσε άκομη διεθνεῖς άγωνιστικούς τύπους φθηνῶν άνεμοπτέρων περιορισμένων ἐπιδόσεων γιά τοπικούς άγῶνες.

Από τούς κατασκευαστές μόνο ένας προέβλεψε αὐτή τήν άνάγκη και είχε στήν 'Αμερική μεγάλη έμπορική ἐπιτυχία. Πρόκειται γιά τό άνεμόπτερο SCHWEIZER 1-26 τό όποιον έχει ἐκπέτασμα μόνο 12,2 μέτρων και λόγο κατολισθήσεως μόνον 23. Ήδη έχουν πουληθῆ περισσότερα ἀπό 600 άνεμόπτερα 1-26 και διοργανώνονται τοπικά πρωταθλήματα ἀποκλειστικῶν μέ αὐτά.

Στήν 'Αμερική έξ ἄλλου κάθε νέος μέ ένα ἀπλό πιστοποιητικό γιατροῦ ἐκπαιδεύεται στήν άνεμοπορία και πέρνει πτυχεῖο πού δέν χρειάζεται συνεχεῖς άνανεώσεις δπως «παρ' ήμιν». Γιά τούς ίστιοπλοικούς άγῶνες στόν Φαληρικό δρόμο κανείς ίστιοπλόος δέν έχει

έξετασθη στήν ναυτιλία ή τήν ναυπηγική.

Η ξλλειψη αὐτοσυγκρατήσεως τῆς άνεμοπορικῆς κινήσεως στόν καλπασμό τῶν ἐπιδόσεων ἀφησε ἔνα μεγάλο κενό. Τό κενό αὐτό δοκιμάζει ηδη νά καλύψῃ «έκ τῶν κάτω» ή κίνηση τῶν αἰωροπτέρων. Τό αἰωρόπτερο είναι ἔνα άνεμόπτερο πολὺ κακῶν ἐπιδόσεων πού δέν χρειάζεται οὔτε πλοιημότητα οὔτε πτυχεῖα και δέν έχει νομικούς περιορισμούς διότι οἱ περιορισμοί στίς ἐπιδόσεις του τό τηροῦν έξω ἀπό τά ἐνδιαφέροντα τῶν ὑπηρεσιῶν ἐναερίου κυκλοφορίας.

Τά αἰωρόπτερα έχουν παγκοσμίως μεγάλη διάδοση ή δέ καλπάζουσα άνεμοπορία βλέπει ὀλοένα περισσότερους άνεμοπόρους νά μήν τρέχουν πίσω της. Αὐτό πού λείπει είναι δ συνδετικός κρίκος: τό άνεμόπτερο κακῶν ἐπιδόσεων μικροῦ κόστους και διεθνοῦς άναγνωρίσεως.

Αἰωρόπτερο, τύπου ROGALLO.

Η άνεμοπορία δέν πρόκειται βεβαίως νά γεράσῃ ἀπό τήν μιά στιγμή στήν ἄλλη, ή ἡλικία της διμως αὐξάνη κατά 1 χρόνο ἐτησίως. "Οταν θά ώριμάσῃ θά γίνη και 'Ολυμπιακό ἀθλημα δπως έγινε κάποτε και ή ίστιοπλοοία.

ΚΩΝΣΤ. ΠΙΚΡΟΣ

Διαδικασία παραμονής είς τήν στροφήν

Κατά τήν παραμονή μας έντός μιᾶς στροφῆς διατηρούμεν τήν ταχύτηταν τοῦ άνεμοπτέρου σταθεράν διά κινήσεως τοῦ χειριστηρίου κατά τήν ένοιαν έμπρός - πίσω. Έάν δηλαδή ή ταχύτης τείνη νά αύξηθῇ ἔλκομεν το χειριστήριον δλίγον πρός τά όπίσω, ένων έάν ἀντιθέτως τείνη νά μειωθῇ ὧθούμεν τοῦτο πρός τά έμπρός.

Όμοίως διά τοῦ χειριστηρίου καί κινοῦντες τοῦτο κατά τήν ένοιαν ἀριστερά - δεξιά ἐλέγχωμεν τήν κλίσιν τῶν πτερύγων τοῦ άνεμοπτέρου ώστε νά παραμένη σταθερά. Συγκεκριμένως είς μίαν ἀριστεράν στροφήν έάν ή κλίσις μας τείνη νά ἐλαττωθῇ κινοῦμεν το χειριστήριον δλίγον πρός τά ἀριστερά καί πάλι είς τό κέντρο ή έάν τείνη νά αύξηθῇ δλίγον πρός τά δεξιά καί πάλιν είς τό κέντρον.

Όμως πλήν τής σταθερᾶς ταχύτητος καί κλίσεως τοῦ άνεμοπτέρου, κατά τήν διάρκειαν τής παραμονῆς μας έντός μιᾶς στροφῆς καλούμεθα νά ἐκτελοῦμε αὐτήν συντονισμένην ήτοι ἄνευ ἐσωλισθήσεων καί ἐξωλισθήσεων. Πρός τό σκοπόν αὐτὸν ἔχουμε τό δργανό τό καλούμενο ΜΠΙΛΙΑ - ΒΕΛΩΝΗ καί τό δποῖον μας συμβουλεύει σχετικῶς. Τό δργανόν αὐτό ἀναλύεται ἔκτενέστερον είς τό Κεφάλαιον 3. Έν προκειμένω θά ἀσχοληθῶμεν μέ τήν μπίλια ή δποία αλλώστε είναι καί ή μόνη συμβουλός μας ώς πρός τάς ἐξωλισθήσεις.

Ή μπίλια πρέπει νά παραμένη πάντοτε είς τό κέντρον είς οιανδήποτε φάσιν τής πτήσεως συμπεριλαμβανομένων καί τῶν στροφῶν ώς φαίνεται είς τό σχῆμα 2. Έάν ή μπίλια δέν εύρισκεται είς τό κέντρον τότε διορθώνομεν εἴτε ὧθοῦντες τό ποδοστήριον πρός τήν πλευρά δην φεύγει ή μπίλια, εἴτε ἐλαττούντες τήν κλίσιν τῶν πτερύγων διά τοῦ χειριστηρίου μέχρις οτου ἐπανέλθῃ ή μπίλια είς τό κέντρον. Τό ποῖον ἐκ τῶν δύο τρόπων θά χρησιμοποιήσωμεν διά νά διορθώσωμεν μίαν ἐσω-ἐξωλισθησιν ἔχαρταται ἀπό τό κατά πόσον θέλωμεν νά αύξησωμεν ή νά μειώσωμεν τόν βαθμόν τής στροφῆς.

Δηλαδή έάν είς μίαν ἀριστεράν π.χ. στροφήν φύγη ή μπίλια πρός τά ἀριστερά, καί θέλωμεν νά αύξησωμεν τόν βαθμόν στροφῆς θά πιέσωμεν τό ἀριστερόν ποδοστήριον ἐνῷ έάν θέλωμεν νά ἐλαττώσωμεν τόν βαθμόν τής στροφῆς δυνάμεθα πάλιν νά ἐπαναφέρωμεν τήν μπίλιαν είς τό κέντρον ἀφαιρώντες δλίγην κλίσιν μέχρι νά κεντραρισθῇ ή μπίλια.

Θεωρία καί Τέχνη πτήσεως άνεμοπτέρων

Τοῦ
κ. Μιχαήλ Ἀνθιμου

"Ένας κανών διά τήν ἀναγνώρισιν τῶν ἐσωλισθήσεων ή ἐξωλισθήσεων είναι διάκρισις: Έάν ή μπίλια φεύγει πρός τό κέντρον τής στροφῆς, ἐσωλισθαίνομεν ἐνῷ έάν φεύγῃ ἀντιθέτως ἀπό τό κέντρον τής στροφῆς ἐξωλισθαίνομεν.

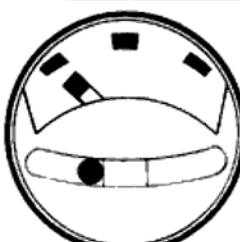
Διαδικασία ἔξόδου από τήν στροφήν

Προκειμένου νά ἐξέλθωμεν ἀπό μίαν στροφήν αι ἐνέργειαι είναι πάλιν τρεῖς καί κινοῦνται πάλιν καί οι τρεῖς ἄξονες τοῦ άνεμοπτέρου μέ τήν ίδιαν μάλιστα σειράν ώς κατά τήν είσοδον είς τήν στροφήν, ήτοι διαμήκης ἄξων, ἐγκάρσιος ἄξων καί κάθετος ἄξων. Σκοπός τῶν κινήσεων, ώς διλλωστε

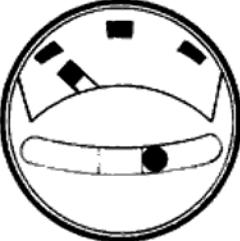
είναι σαφές είναι νά σταματήσωμεν τήν παραγωγήν δλων ἑκείνων τῶν συνεργῶν δυνάμεων αι δηοῖαι εἰσήγαγον τό άνεμοπτέρον είς τήν στροφήν καί οὕτω νά ἐπανέλθῃ είς τήν έν εύθεια πτήσιν. Τοιουτοτρόπως διά νά ἐξέλθωμεν ἀπό μίαν ἀριστεράν ἔστω στροφήν κινοῦμεν τό χειριστήριον πρός τά δεξιά μέχρις δριζοντιώσεως τῶν πτερύγων. Όθουμεν τό χειριστήριον δλίγον πρός τά έμπρός, διά νά μειωθῇ ή ταχύτης, δεδομένου δτι ἐξερχόμενον τό άνεμοπτέρον ἐκ τής στροφῆς θά παύση καί ή τάσις ἐσωλισθήσεώς του ή δηοία ἔτεινε νά αύξηση τήν ταχύτητά του, καί ἔνεκα τής δηοίας κατά τήν είσοδον μας είς τήν στροφήν είχομεν ἔλξει τό χειριστήριον πρός τά όπίσω. Καί τέλος κεντράρωμεν τά ποδοστήρια διατηρούντες καί πάλιν τήν μπίλια είς τό κέντρον τού δργάνου.

Είς τό σημεῖον αὐτό δηοι εὔελπιστούντες δτι ἐπεραιώθῃ ή ἀνάπτυξις τοῦ σταδίου περί στροφῶν, θεωρούμεν σκόπιμον νά ἀναφέρωμεν, δτι διαχωρισμός τῶν τριῶν κινήσεων τόσον διά τήν είσοδον ἀπό αὐτήν, ἔγενετο διά λόγους καθαρῶς διδακτικούς καί εύκολωτέρας κατανοήσεως.

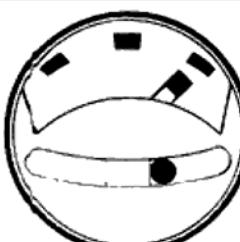
Είς τήν πρäßιν αι τρεῖς αύταί κινήσεις τάς δηοίας ἀναφέρωμεν ἔκτελούνται σχεόδον συγχρόνως καί φυσικά δχι διαδοχικῶς.

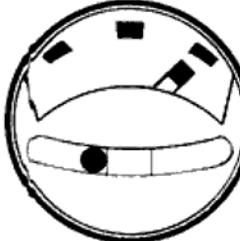
Άριστερά στροφή μέ ἐσωλισθησιν διά νά διορθώσωμεν: ή ποδοστήριον ἀριστερά ή χειριστήριον δεξιά

Άριστερά στροφή μέ ἐξωλισθησιν διά νά διορθώσωμεν τό ποδοστήριον δεξιά ή χειριστήριον ἀριστερά.

Δεξιά στροφή μέ ἐσωλισθησιν: διά νά διορθώσωμεν: ή ποδοστήριον δεξιά ή χειριστήριον ἀριστερά.

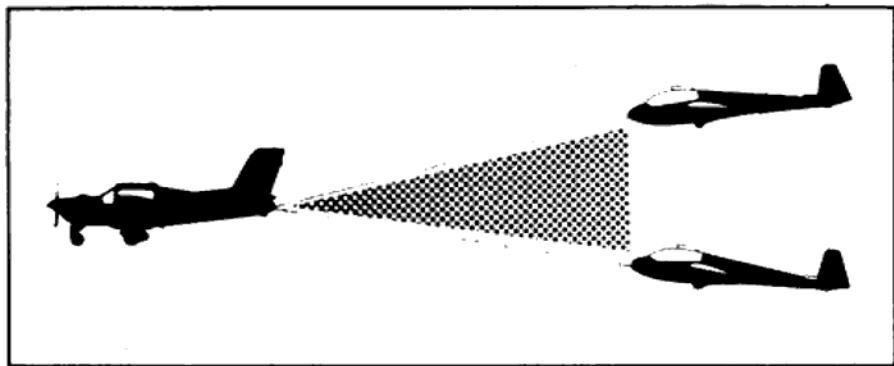
Δεξιά στροφή μέ ἐξωλισθησιν διά νά διορθώσωμεν: ή ποδοστήριον δεξιά ή χειριστήριον ἀριστερά.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕΡΟΥΜΟΥΛΚΗΣΕΩΣ

Εἰσερχόμενος εἰς τὸ παρόν στάδιον τῆς ἑκπαιδεύσεως ὁ μαθητής, καλεῖται νά δρχίσῃ διδασκόμενος καὶ ἐκτελῶν τὴν ἀπογείωσιν τοῦ ἀνεμοπτέρου. Εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν θά πραγματευθῶμεν ἔνα ἐκ τῶν τρόπων ἀπογείωσεως τοῦ ἀνεμοπτέρου, τὸν τῆς ἀερολυμουλκήσεως. ὅστις ἀλλωστε εἶναι καὶ ὁ πλέον διαδεδομένος, καὶ ὁ ἐν Ἐλλάδι βασικῶς χρησιμοποιούμενος.

Ο μαθητής μετά τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως του καὶ τὴν ἀσφαλή πρόσδεσίν του ἐκτελεῖ μετά σχολαστικότητος τὰ εἰς τὸ κεφάλαιον 1ον τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα καὶ εἰδικώτερον τὰ ὑπό Β' (διαδικασίαι κατά τάς πτήσεις).

Μετά τό πέρας τών άνωτέρω τό άνεμόπτερον άρχιζε νά κινήται, ρυμουλκούμενον ύπο τού διεροσκάφους, ένω άκόμη δ No 4 ή No 5 συνεχίζει νά κρατά τήν πτέρυγα. Μόλις τό άνεμόπτερον άποκτήση μίαν σχετικήν ταχύτητα κατά τήν δροίαν έλεγχεται η Ισορροπία αυτοῦ διά τών πηδαλίων τότε δ No 4 ή No 5 παύει νά κρατά τήν πτέρυγα. Είς τό σημείον άκριβώς αυτό λόγω τῆς χαμηλής ταχύτητος τά πηδαλία άποδίδουν πολύ δλίγον, δί' ὅν άκριβώς λόγον προκειμένου νά Ισορροπή τό άνεμόπτερον άπαιτούνται γρήγοροι καί μεγάλοι κινήσεις τόσον τού χειριστηρίου δσον καί τών ποδοστηρίων. Μόλις αὐξηθῇ δλίγον άκόμη ή ταχύτης προσπαθούμεν νά Ισορροπήσωμεν τό άνεμόπτερον έπι τοῦ κυρίως τροχοῦ άνυψωύντες πρός τόν σκοπόν αύτόν τήν ούράν αύτοῦ έάν είναι όπισδύταρον ή άνυψωύντες τήν ρίνα αύτοῦ έάν είναι έμπροσθόταρον. Έν τῷ μεταξύ έχει ήδη άποκτηθῇ ή ταχύτης άποκολλήσεως δόποτε μέ έλαφράν έλιν τοῦ χειριστηρίου πρός τά δόπισω τό άνεμόπτερον έγκαταλείπει τό έδαφος. Μόλις έγκαταλειφθεὶ τό έδαφος προσπαθούμεν νά διατηρήσωμεν τό άνεμόπτερον πλησίον τοῦ έδάφους, ώστε νά διευκολυνθῇ καί ή άπογείωσις τοῦ διεροσκάφους. Έάν παρ' έλπιδα τό άνεμόπτερον μόλις μετά τήν άποκολλήσιν του κερδίσῃ ύψος καί δέν παραμείνη ιπτάμενον πλησίον τοῦ έδάφους, τότε τό διεροσκάφος τοῦ δοπίου ή ούρά θά άνελθη παρά τό δέον ύψηλά, θά περιέλθη εἰς δύσκολον θέσιν καί πιθανόν νά άναγκασθῇ νά άπαγκιστρώσῃ. Έπίσης καθ' δλην τήν διάρκειαν τῆς διερομουλκήσεως καί ειδικώτερον κατά τό στάδιον τῆς άπογείωσεως άπαραίτητον τυγχάνει δημοσίευμα τό διατηρεῖται άκριβώς δημοσίευμα τοῦ διεροσκάφους πρός άποφυγήν δημιουργίας έκ-

τροπῶν. Μία παρέκκλισις τοῦ ἀνεμόπτερου ἐπὶ παραδείγματι πρός τὰ ἀριστερά ἐνω τὸ ἀεροσκάφος ἔγγιζε ἀκόμη τὸ ἔδαφος διά τῶν κυρίων τροχῶν του, ἐπιφέρει ἑκτροπήν τοῦ α/φους πρός τὰ δεξιά μὲ ἀποτέλεσμα νά ἀμβλύνεται ἡ ἑκτροπή καὶ πιθανότητα νά περιέλθῃ ἀνεμόπτερον καὶ ἀεροσκάφος εἰς ἐπικινδυνον θέσιν.

φος εἰς οὐκίνουν οὖν.
Τελικῶς καὶ τοῦ ἀεροσκάφους ἀπο-
γειούμένου συνεχίζεται ἡ ἀερομ-
ούλκησις. Ἀμέσως μετά τήν ἀπογείω-
σίν του τό α/φος συχνά κερδίζει ἀπό-
τομα ὑψος δί' ὃν ἀκριβῶς λόγον δέον
ὅπως ὁ χειριστής τοῦ ἀνεμοπτέρου κα-
ταβάλῃ ίδιαιτέραν προσοχήν ώστε νά
ἀνέλθῃ καὶ τό ἀνεμόπτερον διά νά ἀ-
ποφευχθῇ ἡ πῆγμις αὐτοῦ ἐντός τῶν
διιών τοῦ ἀ/φους.

Εἰς τό σημείον τοῦτο ἀπαράίτητος τυχάνει ἡ διάκρισις μιᾶς ἀερορυμουλκήσεως εἰς ΥΨΗΛΗΝ καὶ ΧΑΜΗΛΗΝ τοιαύτην.

‘Ψυχή δέερομούλκησις είναι έκείνη κατά τήν δροίαν τό ἀνεμόπτερον Ἰππαται ἀνωθεν τῶν δινῶν τοῦ ἀφους καὶ ΧΑΜΗΛΗ δέερομούλκησις ἀκριβώς τό ὄντιθετον. (“Ορα σχῆμα 1).

Ή ύψηλή άερορυμούλκησις είναι ή συνήθης χρησιμοποιημένη άλλα καί ή πλέον άνώδυνος, ένιψ άντιθέτως ή χαμηλή σπανίως χρησιμοποιεῖται λόγω τῶν κινδύνων τούς διοίσους συνήθως έγκυμονεῖ. Προκειμένου νά διατηρήσωμεν ύψηλήν ή χαμηλήν άερορυμούλκησιν λαμβάνομεν ώς σημείον αναφοράς τό ά/φος. Τοιουτοτρόπως προκειμένου περί ύψηλής ρυμουλκήσεως δ χειριστής τοῦ άνεμοπέρου θά πρέπει νά διακρίνῃ τόν δρίζοντα άνωθεν τῶν πτερούμνων τοῦ ά/φους έν άντι-

Θέσει πρός τήν χαμηλήν κατά τήν δο-
ποίαν δικαιοστής τοῦ ἀνεμοπτέρου
βλέπει τόν δρίζοντα κάτω ἀπό τάς πτε-
ρύγας τοῦ ἀφους. Εἰς ἀμφοτέρας τάς
περιπτώσεις ὑψηλῆς ἡ χαμηλῆς ἀερο-
ρυμουλκήσεως ἐλέγχομεν ἀνελλιπῶς
τήν θέσιν τοῦ ἀνεμοπτέρου καὶ ὡς
πρός τούς τρεῖς ἀδόνες αὐτοῦ, ἢτοι δια-
μήκην, ἔγκαρπον, καὶ κάθετον. Οὕτω
προκειμένου περὶ ἀερορυμουλκήσεως
ἐν εὐθείᾳ τηροῦμεν πάντοτε τάς πτε-
ρύγας δρίζοντίας διά τῶν πηδαλίων

κλήσεως, τήν ρίνα τοῦ ἀνεμοπτέρου διπισθεν ἀκριβῶς τῆς οὐρᾶς τοῦ ἀ/φους διά τοῦ πηδαλίου διευθύνσεως καὶ ἐπικουρικῶς διά τῶν πηδαλίων κλίσεως καὶ τέλος τήν θέσιν τοῦ ἀνεμοπτέρου ώς πρός τό δριζόντιον ἐν σχέσει μὲ τό ἀ/φος διά τοῦ πηδαλίου ἀνδρου καθόδου. Τούς ίδιους δέξονας ἐλέγχομεν καὶ κατά τήν διάρκειαν μιᾶς στροφῆς διατηροῦντες ἐν προκειμένω τάς πτέρυγας τοῦ ἀνεμοπτέρου ἔξ ίσου κεκλιμένας ώς καὶ ἐκεῖναι τοῦ ἀ/φους.

νας, ως και Εκείναι του αἴφους.
Καθ' ολας τάς φάσεις τῆς ἀερορυμουλ-
κήσεως αι κινήσεις ἐπί τῶν χειριστη-
ρίων δέον δπως είναι ἔγκαιροι καί ἀπα-
λαί πρός ἀποφυγὴν ὑπερδιορθώσεων.
Λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν τοῦ γεγονότος
ὅτι τὸ ἀνεμόπτερον ἀπογειοῦται ἐνω-
ρίτερον τοῦ ἀ/φους ή θέσις ὑψηλῆς
ρυμουλκήσεως τοῦ ἀνεμοπτέρου λαμ-
βάνεται ἔξ ὑπαρχῆς.

Προκειμένου τώρα νά λάβη τό άνεμό-
πτερον τήν θέσιν τῆς χαμηλῆς άερ-
/σεως ένεργούμενων ώς κάτωθι:

Διατηροῦμεν μετά σχολαστικῆς ἀκριβείας τό ἀνεμόπτερον δηισθεν ἀκριβῶς τοῦ ἀ/φους μέ τάς πτέρυγας δηιζοντίους καὶ ὧθοῦμεν ἐλαφρῶς τό χειριστήριον πρός τά ἐμπρός. Τότε τό ἀνεμόπτερον ἀρχίζει καὶ κατέρχεται διά τῶν δινῶν τοῦ ἀ/φους δηόποτε ἀρχίζει ἔνα ἐλαφρό τρέμουλο τοῦ ἀνεμοπτέρου. Ἐάν ὡστόσο κρατάτε τό ἀνεμόπτερον ἀκριβῶς δηισθεν τοῦ ἀ/φους τά συμπτώματα θά αἰναι ἀνεπαίσθητα. Ἐνώ ἀντιθέτως ἔάν τό ἀνεμόπτερον εύρεθη εἰς τό ἀριστερόν τοῦ ἀ/φους θά παρουσιάσῃ μίαν τάσιν κλίσεως πρός τά δεξιά καὶ ἔάν εύρεθη πρός τά δεξιά μίαν τάσιν κλίσεως πρός τά ἀριστερά.

Περατούντες θά θέλαμε νά σημειώσωμεν ότι ή ασκησις τής χαμηλής ρυμουλκήσεως δέον δπως έκτελείται εις ύψος δσφαλείας, ήτοι άνω τών 1000 ποδῶν καί συνεπιβαίνοντος έκπαιδευτού, καθ δσον ό σκοπός τής ασκήσεως αύτής είναι νά λάβη δ μαθητής μίαν ίδεαν τών συμπτωμάτων αύτής καί δχι νά έκπαιδευθῇ διά τήν χρησιμοποίησίν της.

◆ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΜΟΛΕΣΧΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

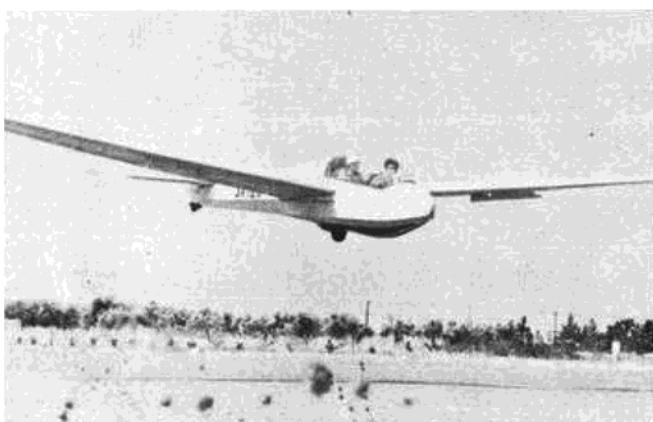
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΩΣ

Ό μαθητής προετοιμάζεται, ένω τό σχοινί έχει
ήδη δυκιστρωθῆ στό δεροπλάνο.

Άερορρυμούλκυση, δπως φαίνεται δπό τήν θέ-
ση τοῦ έκπαιδευτοῦ.

Η Πεντέλη καί τό δεροδρόμιο, δπως τά βλέ-
πει δ μαθητής.

Προσγείωση τοῦ έκπαιδευτικοῦ ASK - 13.

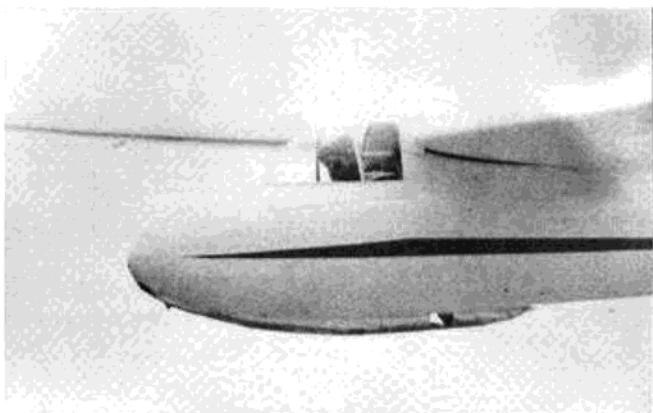
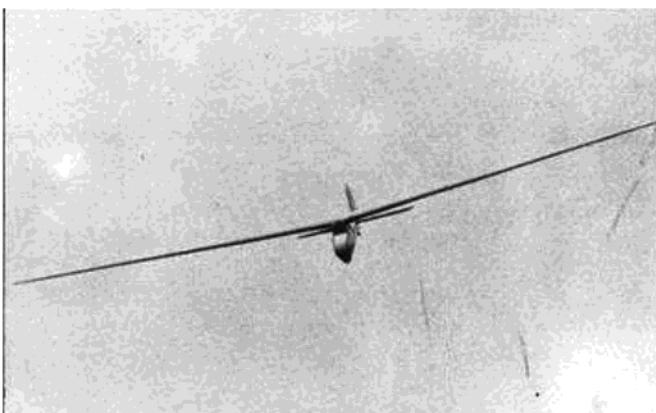
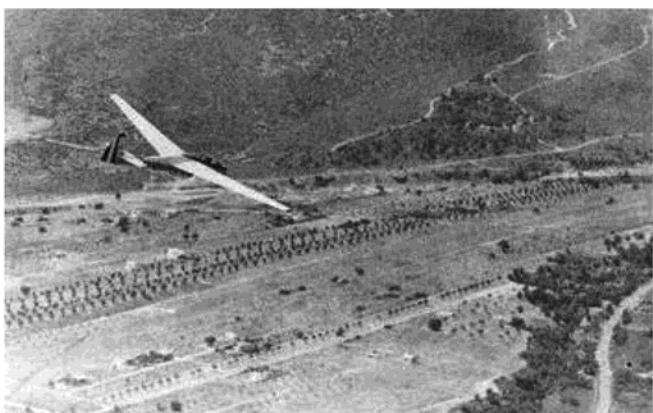
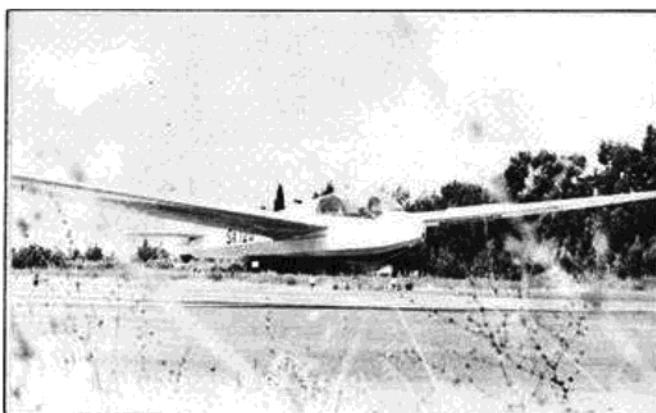
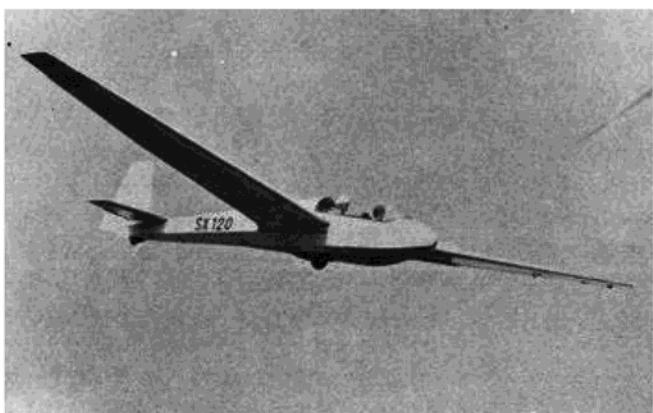
ΖΕΥΓΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΔΕΞΙΑ

Άερορρυμούλκυση στό έδαφος καί στόν δέρα.
Μιά τελευταία έκπαιδευτική πτήση καί ένας
άκομα μαθητής πετάει SOLO.

Τά άνεμοπτέρα BOCIAN καί WIEHE.

Ο άνεμοπόρος Κυρμίζης έκανε πτήση διαρ-
κείας 8 ώρων καί 7 λεπτών.

Φωτογραφίες τοῦ άνεμοπόρου Π. Σαββουλίδη

EN ΜΑΡΑΘΩΝΙ...

Τοῦ κ. Κωνστ. Πικροῦ

«Έλληνων προμαχοῦντες Αθηναίοι Μαραθώνι χρυσοφόρων Μίδων ἐστώρεσαν δύναμιν». Αύτό βεβαίως τό γνωρίζει δύος δύος μερικούς Αθηναίους πού τά άνέλυσαν στό γυμνάσιο γραμματικῶς καί συντακτικῶς καί τό ξέχασαν ἀπό τότε μαζύ μέ έκεινο τό «Δαρείου καί Παρισάτιδος...»

Οι Αθηναίοι σήμερα μιλοῦν γιά τόν Σχοινιά τοῦ Μαραθώνος πού θά τόν ξιοποίηση μελλοντικῶς δι Τουρισμός, κόβοντας «μερικά» πεύκα καί φυτεύοντας μερικά Ξενοδοχεῖα. Αύτό δημοσιεύεται πού δέν ξέρουν πολλοί εἶναι δτι ή ξιοποίηση τόν Σχοινιά (πού δέν εἶναι σχοινιάς ἀλλά θαυμάσιος πευκών) ξεχεῖ άρχισει ἀπό ίδιωτες, οι δποίοι ξέχουν ήδη φυτεύσει μερικές βίλλες καί χιλιάδες πασσάλους οίκοπεδοποιήσεως. Είς μνήμην τών πεσσόντων δένδρων προτείνω τήν ἐπιγραφή: «Κράτους προμαχοῦντες ίδιωτες Μαραθώνι κουκουναροφόρων πεύκων ἐστώρεσαν δύναμιν».

Οι σύγχρονοι Έλληνες άνεκάλυψαν δτι έν Μαραθώνι πολύ καλύτε-

ρα ἀπό τά πεύκα άναπτύσσονται τά σίδερα. Στήν περιοχή τοῦ στόχου τοῦ παλαιοῦ πεδίου βολῆς τῆς ἀεροπορίας εἶναι φυτεμένα χιλιάδες βλήματα, τά δποία ἀποκαλύπτουν οι βροχές καί δέρας πού παρασύρουν τήν δμο. Είναι δέ τόσον πυκνά φυτεμένος δ στόχος ώστε μιά φωτογραφία του θά ἔπειθε άμέσως τούς έξ Ασίας συγχρόνους Μίδους νά μήν κάνουν ούτε ένα βῆμα δυτικώτερα.

Άλλα σίδερα, εύδοκιμοῦντα έξχως έν Μαραθώνι, εἶναι οι κεραίες. Δάσος κεραιών διαφόρων σχημάτων άναπτύσσεται πίσω ἀπό τά πεύκα φθάνοντας σέ μεγάλα ύψη. Οι κεραίες πολλαπλασιαζόμενες περισσότερο ἀπό τά δένδρα ἀπειλοῦν ηδη τά βόρεια κράσπεδα τόν Σχοινιά.

Καί τώρα τό άεροδρόμιο ή μᾶλλον πρίν τό άεροδρόμιο δέρας.

Ο δέρας ήταν γιά τά πουλιά ἀεροπορικός παράδεισος καί ποτέ δέν θά ξεχάσω τόν κάτασπρο έρωδιό μέ τά ψηλά πόδια πού μέ κοίταζε μέ ἀπορία δταν ξκανα τήν πρώτη πρό-

χειρη τοπογράφηση. Ήταν δημοσιεύεται σήμερα, διαφέροντας σέ ακτίνα μερικών χιλιομέτρων. Σήμερα, δέρας σχεδόν δέν ηπάρχει. Βατραχόμορφοι Αθηναίοι πίνουν μέ βουλιμία πάνω στά ρετιρέ τους τό νερό τών βατράχων τοῦ Μαραθώνος.

Η ίδια τοῦ άθλητικού άεροδρομίου Μαραθώνος γεννήθηκε στήν οίκογένεια τῆς Αερολέσχης Αθηνών καί συνεζητείτο μέχρι τοῦ 1972. Τό 1973 τά παιδιά τῆς γηραιᾶς Αερολέσχης μεγάλωσαν καί δνοιξαν δικά τους σπίτια τήν Αερολέσχη Πειραιώς καί τήν Ανεμολέσχη Αθηνών.

Η Ανεμολέσχη καί ή Αερολέσχη Αθηνών παρ' δύο δτι είχαν τότε στήσει καυγά (όπως μερικά καινούργια σπίτια μέ τήν πεθερά τους) ξκαναν έπιτυχημένες παράλληλες ένέργειες γιά τόν Μαραθώνα.

Τό 1973 ή Αερολέσχη Αθηνών μετά ἀπό συνεννοήσεις μέ τό Αρχηγείο Αεροπορίας ἐπέτυχε τήν διάθεση τοῦ χώρου γιά τόν άεροθλητισμό. Τό 1973 ή Ανεμολέσχη Αθηνών μετά ἀπό συνεννοήσεις μέ τήν ΥΠΑ ἐπέτυχε τήν διαμόρφωση χωματίνου διαδρόμου, δόποιος έδόθη γιά λίγο «έν ένεργειά» τό θέρος τοῦ 1973. Η μάχη μέ τούς άγελαδοβοσκούς τῆς περιοχῆς πού ήθελαν νά ματαιώσουν τήν κατασκευή τοῦ διαδρόμου, είναι δλλη μάχη πού έκέρδισαν οι Αθηναίοι έν Μαραθώνι.

Από τοῦ 1973 μέχρι σήμερα ή ύλοποίηση τοῦ δνείρου τών άεροθλητών ἐπροχώρησε άργα ἀλλά σταθερά μέ μόνη περιπλοκή τήν έμφανιση τῆς ΕΛΠΑ. Η λέσχη αύτή δη σημαντική καί ποτέ τό δνομάτης από «Έλληνική λέσχη περιηγήσεων δι' αύτοκινήτου» (ΕΛΠΑ) είς «Έλληνική λέσχη αύτοκινήτου καί περιηγήσεων» (;) ξεχεῖ τελευταίως στραφεῖ πρός τά άεροδρόμια. Από τίς χιλιάδες χιλιόμετρα δρόμων τῆς Ελλάδος θέλει νά κάνει άγωνες

Τό 1973 ή Ανεμολέσχη Αθηνών μέ τήν βοήθεια τῆς ΥΠΑ διεμόρφωσε στόν Μαραθώνα τόν πρώτο άεροθλητικό διάδρομο.

στά έλαχιστα χιλιόμετρα τῶν ἀεροδρομίων. Στό Τατοΐ ἐπανειλημμένως ἔκινδυνεύσαμε ἀπό φιάλες ἑγκαταλειμμένες στούς χωμάτινους διαδρόμους καὶ ἀπό τά σμήνη τῶν πουλιών πού ἐπί ἑβδομάδες ἐτρέφοντο ἀπό τά ὑπολοίματα τροφῶν τῶν θεατῶν τῶν ἄγωνων.

Στόν Μαραθῶνα ἡ ΕΛΠΑ σέ φυλλάδιο τῆς προανήγγειλε μεταξύ ἄλλων τήν κατασκευή χωματολόφων μέσα στό ἀεροδρόμιο γιά νά κάθονται οἱ θεατές τῶν ἄγωνων καὶ μόνον ἡ ἐπέμβαση τῆς ΥΠΑ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν ἐματίωσε τήν ἀνέγερση νέων τύμβων, ὑψηλοτέρων τοῦ τύμβου τῶν Μαραθωνομάχων.

Σήμερα τό ἀεροδρόμιο περιελήφθη στό πρόγραμμα «Ἐλληνικόν - Σπάτα - Μαραθών» καὶ θά εἶναι τό τουριστικό ἀεροδρόμιο τῶν Ἀθηνῶν ὅπου θά ἔροσγειώνονται δλα τά ἑλαφρά ἀεροπλάνα πού γυρίζουν σάν τίς μῆγες πάνω ἀπό τά μεγαλύτερα ἀεροδρόμια.

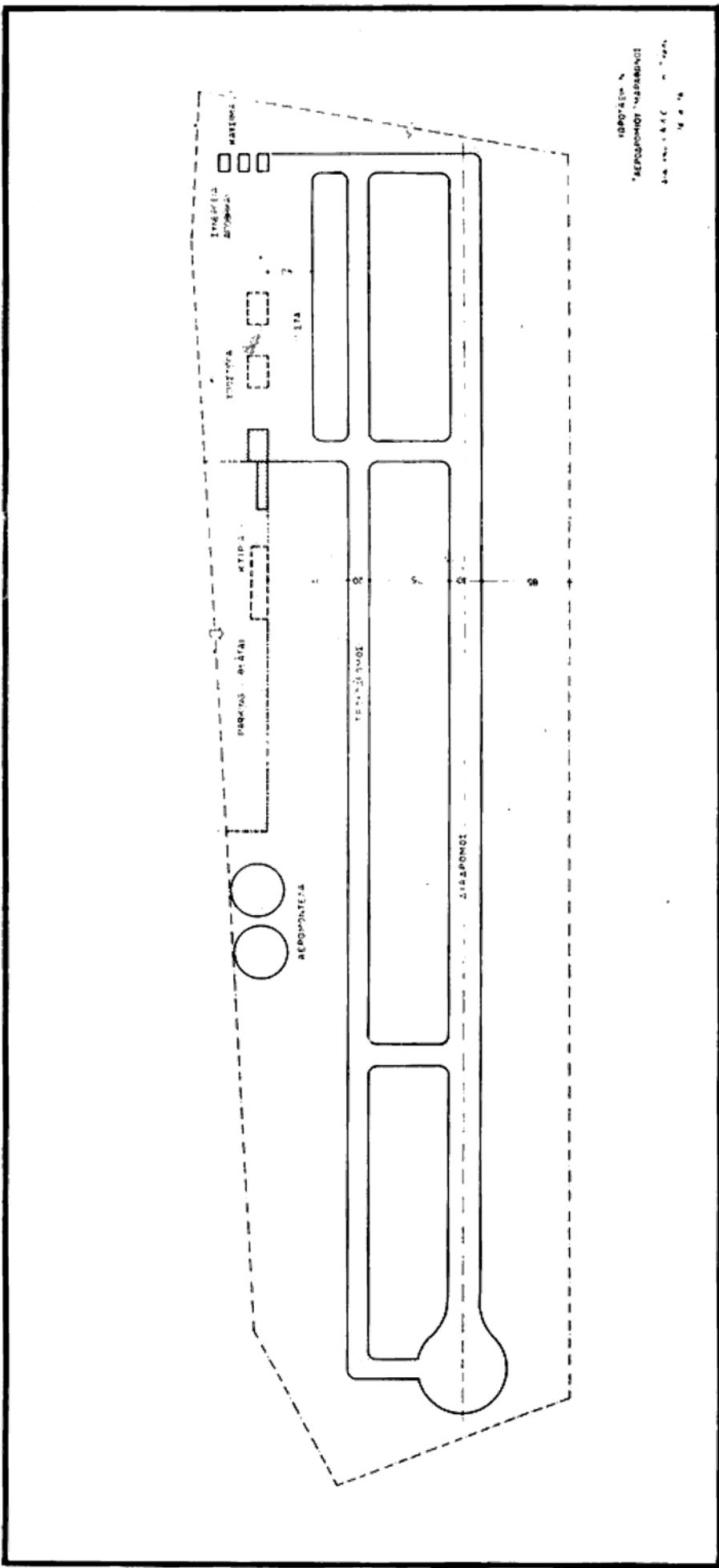
Ο Μαραθών ἐμελετήθη ἀπό τήν ΥΠΑ σάν ἀεροδρόμιο κατηγορίας C πού μπορεῖ νά δεχθῇ ἀκόμη καὶ μικρά ίδιωτικά τζέτ, μέ τά δποϊα θά ἔρχονται οἱ σύγχρονοι χρυσοφόροι Κροῖσοι. Γί' αὐτό τόν λόγο ὁ ἀεροθλητισμός ἔθυσίασε τόν δεύτερο παράλληλο διάδρομο πού ἔχρειάζετο γιά τά ἀνεμόπτερα καὶ ἔμείωσε πολύ τόν χῶρο τῶν ἀερομοντελλιστῶν. Τό ἀεροφυγόμιο, ἐφ' δσον δ χῶρος του δέν ἐπεκταθῆ, φαίνεται ὅτι θά λάβῃ τελικῶς τήν μορφή τοῦ παρατιθεμένου σχεδίου.

Η Ἀθλητική Ἀεροπορία ἀναμένει τήν δμεσο παράδοση τοῦ διαδρόμου ἐν ἐνέργεια γιά νά ἀρχίση ἔκει ἐκπαίδευση σέ ἀποπροσγειώσεις.

Οι ἀερομοντελλισταί περιμένουν νά τούς καθορισθῇ ἐπακριβῶς ὁ διαθέσιμος χῶρος γιά νά ἀρχίσουν νά κατασκευάζουν πίστες.

Οσο γιά μᾶς τούς ἀνεμοπόρους μετά τήν θυσία τοῦ παράλληλου διαδρόμου περιοριζόμεθα καὶ πάλι στό Τατοΐ τά Σαββατοκύριακα, ἢ μᾶλλον γιά νά ποιμε καὶ τό λατινικό μας DUM SPIRO SPERO.

ΚΩΝΣΤ. ΠΙΚΡΟΣ

Το
Ελληνικό
αιωνοπέρο
SR-1-76
σε πτήση

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙ ΤΩΝ ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΩΝ

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ πού είχε σάν έπακόλουθο ό **B'** παγκόσμιος πόλεμος, δέν αφησε άνεπηρέαστο τό άθλημα τής άνεμοπορίας, στό όποιον έπήλθαν σημαντικώτατες έξελιξεις κατά τήν μεταπολεμική περίοδο και τό άνεμόπτερο, ξεφεύγωντας άπο τόν καθαρά άθλητικό του χαρακτήρα μέ τά **X-15** και **X-20** έφτασε στό κατώφλι τοῦ διαστήματος.

Τό αρθρό αντό περιῳδίεται στή σύντομη σκιαγράφιση μόνον της άβλητικής πλευρᾶς του κλάδου αυτού της άρεοπορίας.

Στόν τομέα αυτό ἐκτός ἀπό τήν τεχνολογική πρόσοδο, ήπηρξε καί σημαντικώτατη αυξήσι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ σκαφῶν καί τῶν ὡρῶν πτήσεως καί τό ἄθλημα ἔγινε ἔτσι προσιτό στίς εὐρύτερες μάζες.

- Στις Η.Π.Α. κατά την περίοδον 45-60 διπλασιάστηκε ο άριθμός των υπαρχόντων άνεμοπτέρων.
  - Στην Όμοσπονδιακή Γερμανική Δημοκρατία, στήν οποίαν είχε άπηγορευθή τό αθλητισμό μέχρι τον 1951, υπήρχαν κατά τό 1962 2.500 περίπου άνεμόπτερα όλων των τύπων.
  - Στη γειτονική Έλβετία, μέ πληθυσμό ίσο περίπου με τήν χώρα μας υπήρχαν κατά τό 1961 περίπου 300.

Ανάλογη είκόνα παρουσιάζουν και οι περισσότερες από τις υπόλοιπες Δυτικοευρωπαϊκές χώρες, ένψη σε πολλές τους Ανατολικούς συνασπισμούς ὁ φυγμός άναπτυχεώς είναι άκομη ἀλματωδέστερος.

Η ποιοτική έξέλιξη είναι έξι ισού εντυπωσιακή. Ό λόγος καταλισθήσεως (άπό τα κυριώτερα χαρακτηριστικά του άνεμοπτέρου) από τό 1/25 των περισσοτέρων προπολεμικών άνεμοπτέρων έπιδόσεων έχει ξεπεράσει σήμερα στον τέλον βελτιωμένους τύπους τό 1/50.

Οι έντυπωσιακότερες μεταβολές από τήν προπολεμική αεροπορία έχουν έπειλθει:

- Στό σύστημα έκπαιδεύσεως, όπου τά κλασσικά μονοθέσια και οι έκτοξεύσεις από τους λόφους άντικατεστάθηκαν

ἀπό τά διθέσια, πρᾶγμα πού πέτυχε ἀ-
σφαλέστερη, οἰκονομικώτερη καὶ ταχύτε-
ρη πορεία.

● Στόν τομέα τῶν κατασκευῶν, ἡ εἰσαγωγή τῶν ἀεροτομῶν στρωτῆς ροῆς χρησιμοποιουμένων ὀλονέν καί περισσότερο στὶς νέες κατασκευές δίνει τὴν δυνατότητα τῆς διατηρήσεως τοῦ μεγίστου λόγου κατολισθήσεως καί σέ ὑψηλές ταχύτητες.

Ἡ εἰσαγωγή τῶν πλαισιών καί ἡ χρησιμοποίησί τους γιά τὴν κατασκευὴν ἀ-
κόμη καί καταπονημένων τημάτων
διενδύνει τίς δυνατότητες τῶν σχεδια-
στῶν, διενκωλύνωντας παράλληλα τὴν
ιαζική παραγωγή καί τὴν ἐλάττωσι τῆς
τιμῆς πωλήσεως.

ГЕНІКН ПЕРІГРАФН

Τό επικρατέστερο μέχρι σήμερα σχῆμα είναι τό κλασσικό. Ό δριμός των ιπταμένων πτερόγυρων καὶ τῶν σκαφῶν χωρίς ορδιόντιο ὑφον· βάθονς είναι περιωρισμένος.

*"Αν καὶ ὑπάρχοντι ἀφετοῖ οὐφῆλοπτέ-
ογοι τύποι, ἐν τούτοις τὰ συνηθισμένα
σκάψῃ είναι συνήθως μεσοπετέρων γα. Ή
διενθέτησις αὐτῇ διευκολύνει τὴν συναρ-
μολόγησιν καὶ ἀποσυναρμολόγησι στίς με-
ταφορές.*

Πρόσφατα ἄσχις νά ἐμφανίζεται η τριμερής μορφή πτέρυγος, πού διευκολύνει τήν κατασκευή καί βελτιώνει συγχρόνως τήν ἀντοχή, δεδομένου ότι η πτέρυγα δέν διαιρεῖται στό σημεῖο τῶν μεγαλυτέρων καταπονήσεων. Ό λόγος χροδῆς είναι γά τά συνήθη ἀνεμόπτερα τῶν λεσχῶν μεταξύ 15 καί 18, ἀλλά σέ ωριμένα σκάψη ἐπιδόσεως, όπως τό R-6 καί τό NIXOPE, φθάνει τό 25.

Πτερόγυια άνώσεως (*flaps*) ώπάρχουν σε πολλά άνεμοπτερα, ένω σε ωρισμένα από αυτά όπως *Blanic*, *Mouette* έχουν κανονικά πτερόγυια άνώσεως, τύπου *fowler*. Τά πτερόγυια άνώσεως του *Schreder HP -70* κατεβαίνουν μέχρι γωνίας 90° και χρησιμοποιούνται και γιά άεροφρενα. Σέ *άλλα*, όπως τό *Sisn*, τά πτερόγυια άνώσεως είναι χωρίς έγκοπες άνώσεως (*schlots*). Πολλοί τύποι, έξι *άλλον*, αντί άεροφρενών χρησιμοποιούν

Φλάπς τύπου Φόουλερ τοῦ «Μπλάνκ»

Φλάπς τοῦ «Φαινοῦ 7»

Αερόφρενα στο «Λιμπέλε» Χαρακτηριστική
η πρός τα πίσω τοποθέτησις τῶν ἐξ αἰτίας
τῆς ἀεροτομῆς στρωτής ροής, πρός ἀποφυ-
γήν παρεμποδίσεως τῆς ροής.

Στήν περίπτωσι τῶν διθεσίων ουνήθως, ὁ ἔνας χειριστής τοποθετεῖται πίσω ἀλεξίπτωτα. Διά νά περιορίσουν στό ἐλάχιστο τήν κάθετη διατομή τοῦ οκάφους καὶ νά ἐλαττώσουν τήν μετοπική ἀντίστασι, οἱ σύγχρονοι σχεδιαστές παρουσιάζουν τήν τάσι νά κάνουν τήν καλῆπτρα περισσότερο ἐπίπεδη καὶ νά τήν ἐνσωματώνουν στίς γραμμές τοῦ οκάφους. Βασικό μειονέκτημα τῆς καινοτομίας είναι ὁ περιορισμός τῆς ὀρατότητος τοῦ χειριστού καὶ ή ἄβολη τοποθέτησι του στήν οὐιζόντια στασι κατά τήν πτήσι.

τού άλλον, αν και δρχισαν σε σπάνιες περιπτώσεις νά έμφανιζωνται και πάλι έκπαιδευτικά μέ τήν μία θέσι πλαϊ στήν άλλη.

Τό σύστημα προσγειώσεως άποτελεῖται από ένα σταθερό τροχό, μέ σύστημα πεδήσεως σε άρχετές κατασκευές. Γιά τήν αυξηση τῶν έπιδώσεων τά σκάφη «Open Class» έχουν άνασυρόμενο σύστημα προσγειώσεως και σε μερικές περιπτώσεις άνασυρόμενο έλκηθρο.

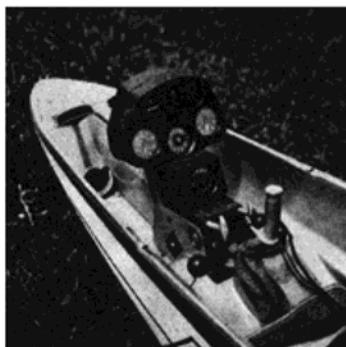
Όπως προαναφέρθηκε ή συνήθεστερη διευθέτηση τού ονδάιον πτερώματος είναι ή κλασική, άλλα και έδω παρατηρεῖται μία τάσι πρός τίς μορφές *T* και *V*, πού παρουσιάζουν ενήρεμη στούς χειρισμούς έδαφους. Στό σημείο αύτό παρουσιάζονται έπισης συστήματα ονδάιον πτερώματος, τού τύπου *V* συνήθης, στά όποια κινεῖται άλη ή έπιφανεια, παρουσιάζοντα μικρότερη άπισθελκούσα σε μικρές και μεγάλες ταχύτητες. Μειονέκτημα τού συστήματος είναι ότι δέν έχασκον μεγάλες δυνάμεις στούς μοχλούς διευθύνσεως κατά τήν πτήση, δημιουργώντας μεγάλη εναισθησία. Τό φαινόμενο αύτό στήν περίπτωση τού *Standard Austria* άντιμετωπίζεται μέ τήν τοποθέτηση μικρών έπιφανειών στά άκρα τον πηδαλίον *V*.

Η δεροτομή στρωτής ροής εινάγεται άλλονέν και περισσότερο στή σχεδίασι τῶν άνεμοπτέρων.

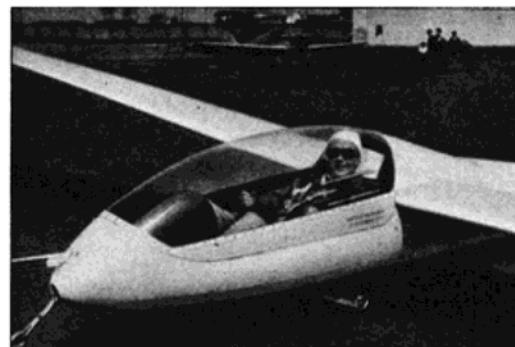
Γιά πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε τό 1938 στό Γερμανικό *Cirrus*. Τό *Horben 4b* κατασκευάσθηκε μέ τήν ίδια δεροτομή στρωτής ροής, πού χρησιμοποιήθηκε και στό καταδιωκτικό *Mustang* και τό 1944 άρχισε δοκιμαστικές πτήσεις μέ μιά πτέρυγα στρωτής ροής. Η συμπεριφορά τού ούμως σ' αυτές ήταν άπογοητευτική και διειλόγαν κυρίως στήν άνεπιτυχή σχεδίασι και τήν κακή κατασκευή, πού δέν έδιναν πρόσφυση τού οδικού στρώματος σε μεγάλο μήκος τής χροδής.

Ο τύπος δεροτομών στρωτής ροής έπεκράτησε μέ τό *RJ-5*, πού κατασκευάσθηκε άπό τούς *Pός* και *Tόνον* και κατέρριψε δρκετά παγκόσμια ρεκόρ.

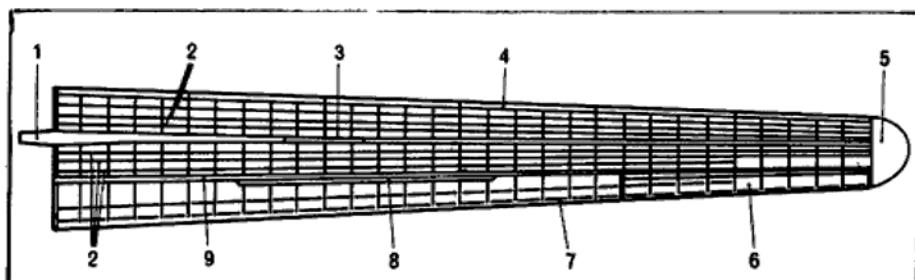
Οι μελέτες πάνω στό θέμα τῶν δεροτομών στρωτής ροής συνεχίζονται μέσα σε ειδικές σήρραγγες πού περιορίζονται τῶν στροβιλισμούς και τά άποτελέσματα τῶν μετρήσεων άξιοποιούνται μέ τήν βοήθεια ήλεκτρονικῶν υπολογιστῶν. Χάρης στά πειράματα αύτά σχεδιάστηκαν δεροτομές, μέ άκομη μικρότερο συντελεστή άπισθελκούσης.

Θέσης χειριστοῦ και πίναξ δργάνων τού πολωνικοῦ «ΦΟΚΑ».

Ιταλικόν άνεμοπτέρον «Βέτρο» εις τό όποιον είναι χαρακτηριστική ή ύπτια θέσης τού χειριστοῦ.

Τριμερής κατασκευή πτέρυγος, τού άνεμοπτέρου «Στάνταρ Αούστρια». 1. Κυτιοειδής Δοκός κεντρικοῦ τμήματος 2. Διαμήκεις ένισχυτά 3. Συνδετική δοκίς 4. Δοκός χειλούς προσβολής έξι δασμοχρόδους έλατης. 5. Άκροπτερογόνος έξι ένισχυμένου πλαστικοῦ 6. Έπικάλυψις πηδαλίου κλίσεως έκ κόντρα πλακέ 7. Χειλός έκφυγής έξι δασμοχρόδου έλατης, 8. Αερόφρενα 9. Δευτερεύουσα δοκίς.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

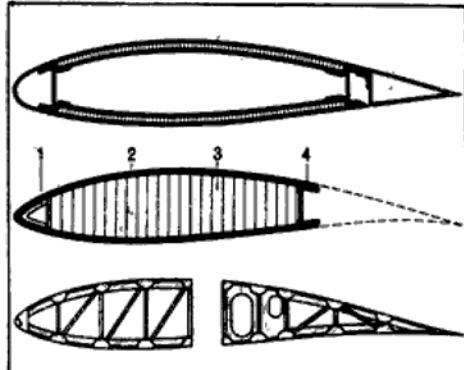
Τό ξύλο έξακολονθεῖ βέβαια νά έπικρατήσῃ αύτό τόν τομέα, άλλα άρχιζει σιγά-σιγά νά έκτοπίζεται άπό άλλα ύλικά.

Οι δεροτομές στρωτής ροής, παρουσιάζουν ήκανοποιητική άπόδωση σταν ή έπιφανεια τής πτέρυγος είναι έπιπεδη και δέν υπάρχουν τά κοιλώματα, πού σχηματίζει τό κλασικό σύστημα έπενδυσεως μέ μονομάτα μεταξύ τῶν *RIBS*. Μιά λύσης τού προβλήματος είναι ή ανέξις τον άριθμον τῶν *RIBS* και τῶν διαμήκαν δοκίδων, όπως τό *Standard Austria*, μέ παράλληλη ούμως αυξηση τού βάρους τής κατασκευής.

Ήκανοποιητικά άποδείχθηκε ή λύσης τῶντής καταργήσεως τῶν *RIBS* και άντικαταστάσεως τους μέ ένα βασικό έλαφρο άλικό έπενδυμένο μέ στρώματα ένός Ίωχνοτερέρον άλικον (συνήθως πλαστικοῦ), ένω έξακολονθούν νά παραμένουν οι οί διαμήκεις δοκίδες (βλέπε σχεδιαγράμμα).

Στά έκπαιδευτικά και τά συνήθη άνεμοπτέρα ο σκελετός τού κορμού κατασκευάζεται άπό άτολινονσ αωλήνες συνήθως, άλλα στά άνεμοπτέρα έπιδώσεων ή κατασκευή αντί δέν είναι διαδεδομένη.

Και στίς δύο περιπτώσεις τό μπροστι-

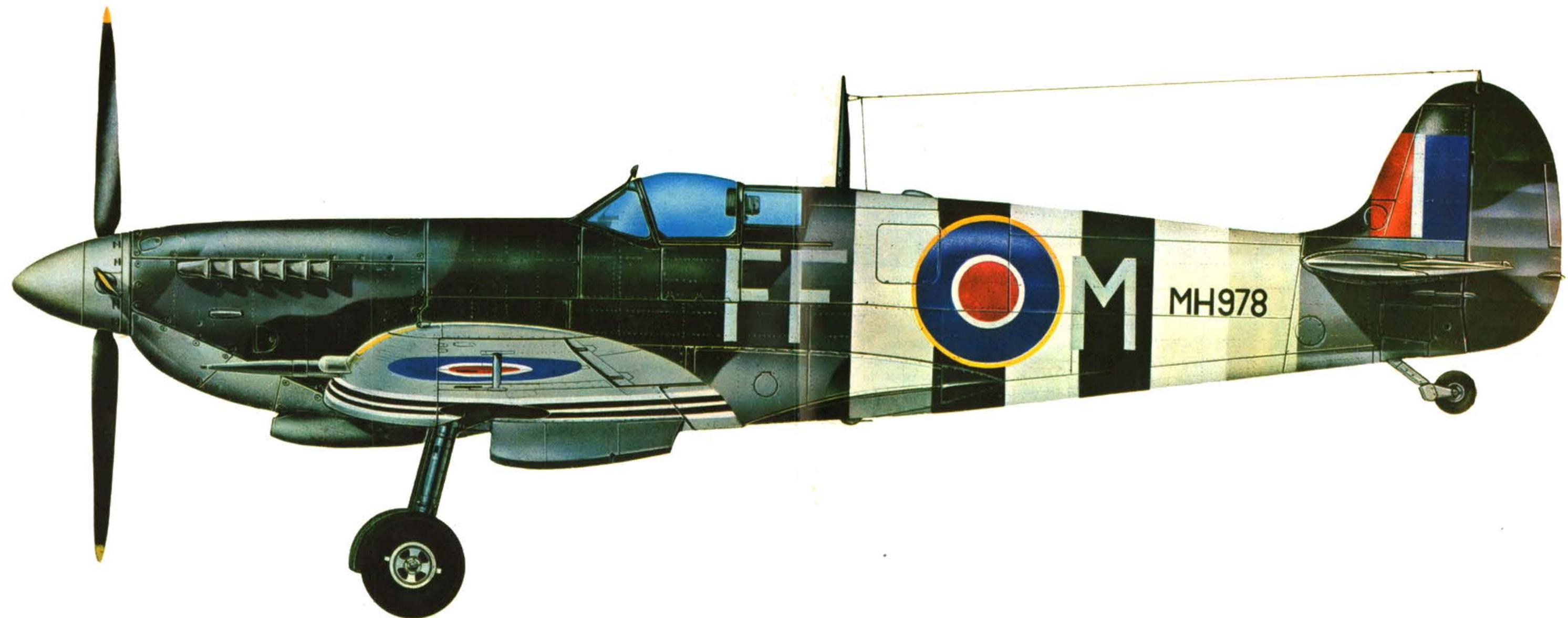

Χαρακτηριστική δομή πτέρυγων συγχρόνων άνεμοπτέρων μέ χρήσιν άλων σχεδόν τῶν ύλικων. Ανω μεταλλική κατασκευή, Κάτω, ζύλινη κατασκευή. Εις τό μέσον 1. Ξύλον μπάλσα 2. Ένισχυμένον πλαστικόν 3. Κυψελιδωτή κατασκευή έκ χάρτου 4. Κόντρα-πλακέ.

νό μέρος είναι συχνά έπενδυμένο μέ κόντρα πλακέ ή πλαστικό.

Τό ένισχυμένο φιμπεργκλας χρησιμοποιήσηταν άλο και περισσότερο άπό τήν βιομηχανία τῶν άνεμοπτέρων. Τήν άρχική χρησιμοποιήση τον γιά τήν έπενδυση μή καταπονούμενων έπιφανειών διαδέχθηκε ή πληθωρική είσαγωγή τον σ' άλλα τά σημεία τῶν άεροκατασκευών.

Τό άνεμοπτέρο *RHONIX* κατα-

αεροπορία POSTER
SPITFIRE IX
ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Έπισης, ή σύγχρονη τεχνολογία δημιουργήσει ερδιοφωνικό έξοπλισμό, έλαφρύ (βάρους λίγων κιλών), οικονομικό (κάτω των 500 \$) και ισχυρό (1,5 βάτ), μέ τά όποια έφωδιάζονται οι έξελιγμένοι τύποι. Η τηλεπικοινωνία διευκολύνει πολύ τόν χειριστή, παρέχοντας τήν ευχέρεια έπικοινωνίας μέ τήν βάσι του, ένημερωνοντάς τον γιά τήν υπαρξη καιί άκρωθη θέσι θερμικών, γιά τήν διέλευση υπεράνω σημείων σέ πτήση κλειστών διαδρομών όπως καιί ένημέρωσι γιά τήν άκρωθη θέσι σέ περίπτωση προσγειώσεως έκτος βάσεως.

ΓΡΗΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ

Δομή τοῦ προσθίου τμήματος άτρακτου τοῦ «Λο· Μάις»

σκευάσθηκε ἐξ ὀλοκλήρου ἀπό πλαστικό καιί ἔξετέλεσε τίς πρώτες πτήσεις του, τό 1957.

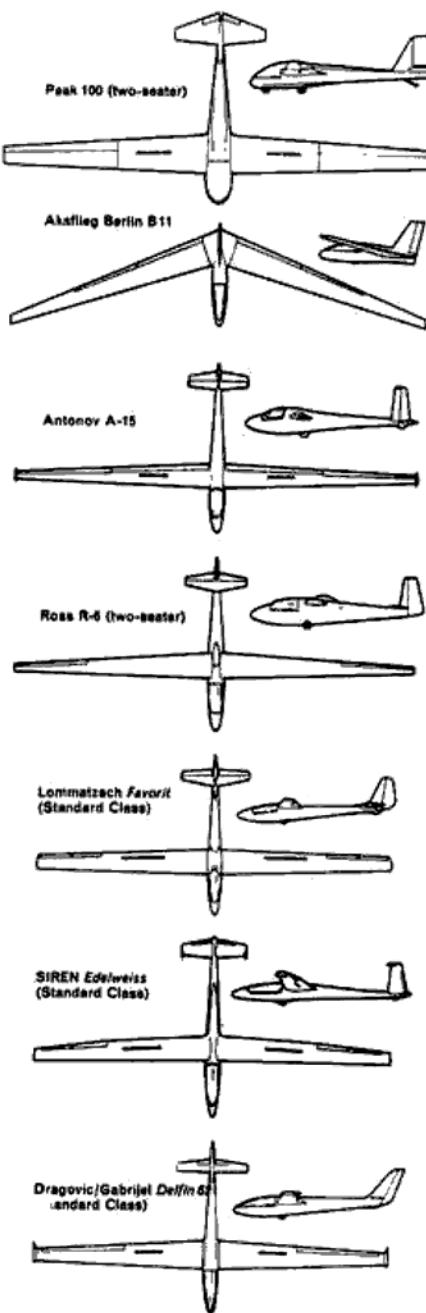
Στό Standard Austria, ὅλο τό ἐμπρόσθιο τμῆμα τοῦ σκάφους είναι ἀπό ἔνισχυμενό πλαστικό.

Ἡ χοῖσι τοῦ πλαστικοῦ παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα όπως ή δυνατότης γιά τήν κατασκευή λείων καιί ἀνθεκτικῶν ἐπιφανειῶν ή εύκολία που παρέχει γιά τήν κατασκευή πολυπλοκων σχημάτων, ή ἀνθεκτικότης του στήν υγρασία καιί ή έλαφρότης τών κατασκευῶν πού παράγονται ἀπό αὐτό. Μεταξύ τῶν μειονεκτημάτων πού παρουσιάζει περιλαμφάνονται τό ψηφλό κόστος του, ή ἀνεπιθύμητη έλαστικότητά του καιί ή περιωδισμένη ἀνθεκτικότης του στή θερμοκρασία.

Σάν βασικά έλαφρά ύλικά γιά τήν πλήρωση τοῦ ἐσωτερικοῦ τών πτερύγων χρησιμοποιεῖται ή μτάλσα, τό πλαστικό foam (ἀφρός) κ.ά.

ΟΡΓΑΝΑ

Ἐκτός, ἀπό τά κλασικά ὅργανα (ταχύμετρο, ύψομετρο καιί πυξίδα), συναντάμε σήμερα διάφορους ἐνδείκτες βαθμοῦ ἀνόδου / καθόδου, διαφόρου εναισθησίας. Στά ὅργανα αὐτά γενικῶς δέν λαμβάνεται υπ' ὄφι ἀλλαγές υψους, προερχόμενες ἀπό ἀλλαγή ταχύτητος. Σέ ὄσα δέ ἀπό αὐτά λειτουργοῦν μπορεῖ νά γίνη σύνδεσι μέ ήχητικούς ἐνδείκτες, πού προειδοποιοῦν τήν εἰσόδο σέ ἀνοδικά ή καθοδικά. Ένας ἄλλος νεωτερισμός είναι ἓνα ὅργανο πού παρέχει στόν χειριστή ἓνα ὅργανο πού δείχνει τήν καλύτερη ταχύτητα ἀνάλογα τών μετεωρολογικῶν συνθηκῶν γιά πτήσεις μεγάλων ἀποστάσεων.

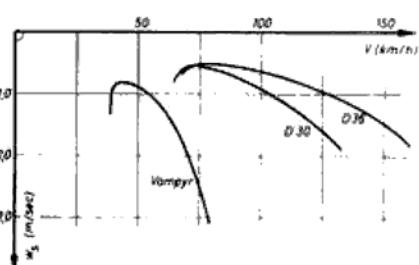
Αποτελέσματα

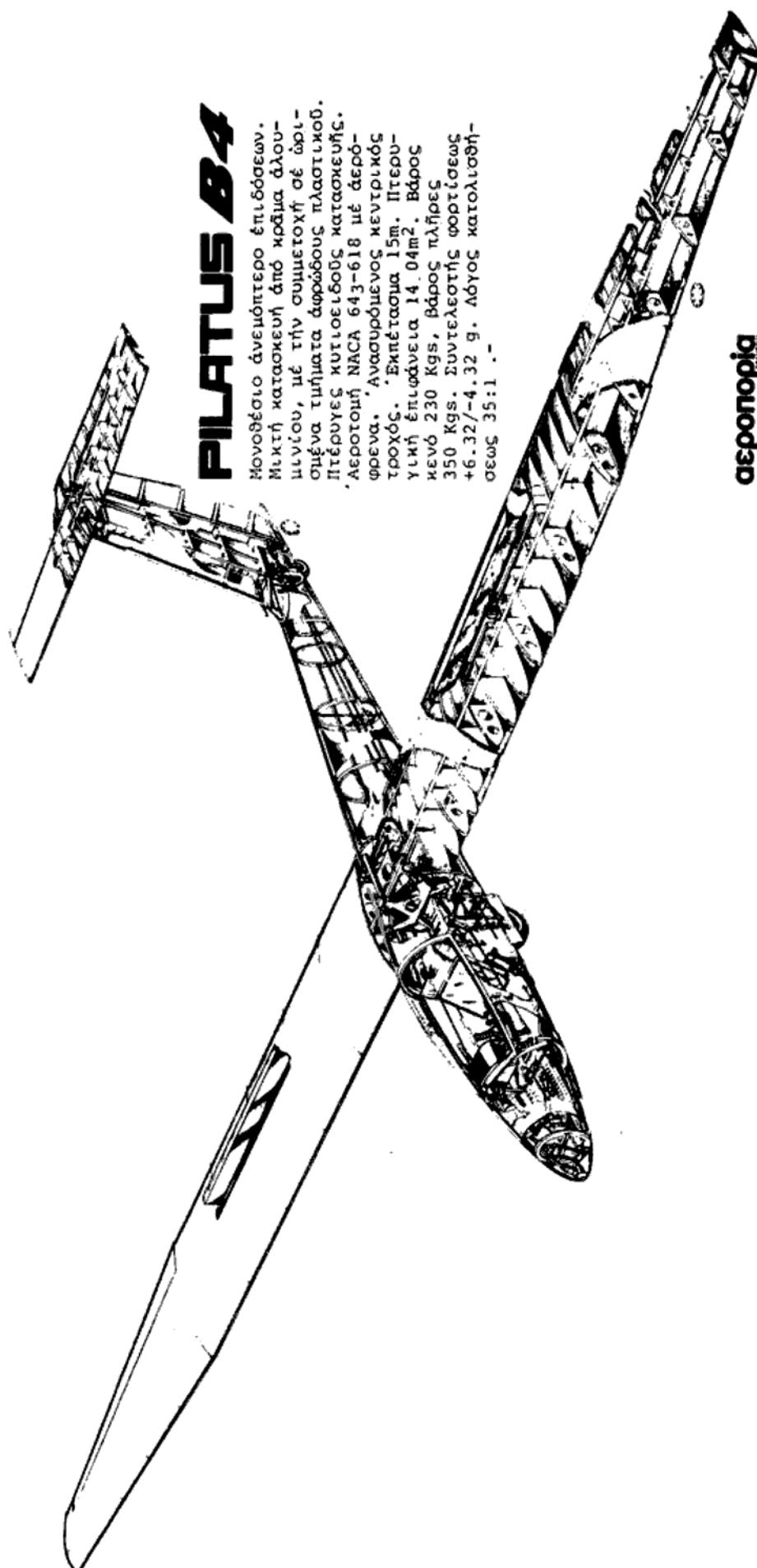
Χάρις στίς τεχνολογικές ἔξελιξεις, ἐπετεύχθη μεγάλη βελτίωση τῶν ἐπιδόσεων στά σύγχρονα ἀνεμόπτερα.

Στό διάγραμμα 1 ἀπεικονίζεται χαρακτηριστικά μέ τίς καμπύλες ἐπιδόσεων ή ἐπελθοῦσα μεταβολή. Ο ἕνας δέκανος τοῦ διαγράμματος ἀναφέρεται στό βαθμό καθόδου καιί ο ἄλλος στήν ταχύτητα δέρος.

Οι τρεῖς καμπύλες δείχνουν πόσο βελτιώθηκαν οι ἐπιδόσεις τῶν ἀνεμόπτέρων μέ τήν πάροδο τῶν χρόνων. Ή πρώτη είναι ή χαρακτηριστική καμπύλη τοῦ VAMPIR καιί προσδιορίστηκε τό 1922 σέ αεροδυναμική σήραγγα στό GOTTINGEN, ή δεύτερη ἀναφέρεται στό P 30, καιί προσδιορίστηκε ἀπό τόν ZACHER τό 1938 κατά τήν διάρκεια δοκιμαστικῶν πτήσεων. Καθ' θύμοι τρόπο προσδιορίστηκε ή καμπύλη τοῦ D 36 τό 1966.

"Οπως φαίνεται ἀπό τίς καμπύλες, οι βελτιώσεις ἐπέτρεψαν στά σύγχρονα ἀνεμόπτερα νά πετοῦν σέ σχετικά μεγάλες ταχύτητες, χωρίς νά αύξάνη σημαντικά ο βαθμός καθόδου. Οι ηγεμένες ταχύτητες αὔξησαν τήν δυνατότητα νά ἀντιμετωπίζουν ἀντίθετους ἀνέμους καιί νά διασχίζουν ταχύτερα διάφορα καθοδικά.

Μονοθέσιο άνευ μόπτερο έπιβοδόσεων.
Μικτή κατασκευή διόπτη κορδιά, δλου-
μινίου, με την συμμετοχή σε ώρι-
ουένα τημίata αφράδους πλαστικού.
Πτέρυγες κυτιούς ιδρούς κατασκευής.
Αεροτούνη NACA 643-618 με άερο-
φρενα. Ανασυρόμενος μεντρικός
τροχός. Έκπλ. ταξιδιού 15m. Πτερυ-
γική έπιβοδινεια 14.04m². Βάρος
κενού 230 Kgs. Βάρος πλήρες
350 Kgs. Συντελεστής φορτίσεως
+6.32/-4.32 g. Λόγος κατολισθή-
σεως 35:1.

ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΥΠΟΥ "ZOGLING," ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ "ΓΛΑΡΟΣ,"

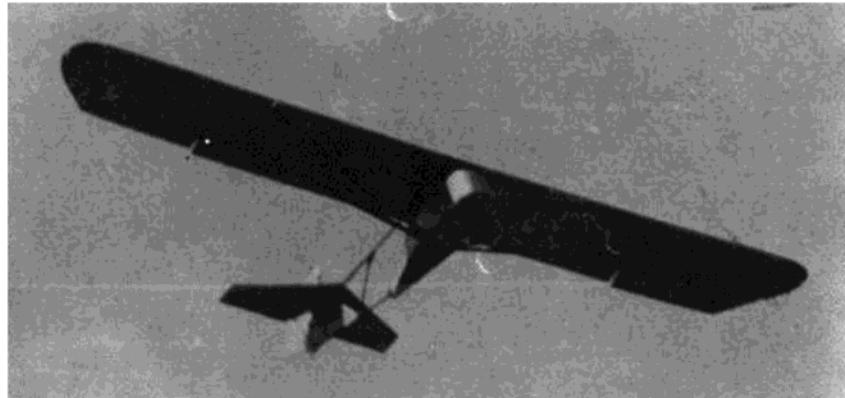
ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ βήματα τής άνεμοπορίας μετά τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, κυρίως στήν Γερμανία, οι πιο γνωστοί πεπειραμένοι άνεμοπόροι και κατασκευαστές, προσπάθησαν νά φτιάξουν ένα άνεμοπτέρο, φθηνό, άπλο, γερό, άσφαλτες και μέ ήπια πτητικά χαρακτηριστικά, πού νά τό μεταχειρίζονται γιά τήν άρχικη έκπαιδευση τών νεαρών άνεμοπόρων.

Μέχρι τότε οι συσκευές ήσαν ή ζιουρόπτερα (μάλιστα ύπηρχαν τότε και άρχιζουν μέ τήν ιστορία τής άεροπορίας) ή διάφορες έλεγχόμενες συσκευές, πού έμοιαζαν μέ αεροπλάνο πού τού είχαν άφαιρέσει τή μηχανή. Φυσικά όλα αυτά τά μηχανήματα δέν πληρούσαν τίς προϋποθέσεις γιά μιά άσφαλτη έκπαιδευση άρχαρίου και μάλιστα κατά τό σύστημα τής έποχής, πού ήταν κατευθείαν «Μόνος» (Solo).

Ή πείρα στό «Wasserkuppe», δηλαδή στό Γερμανικό κέντρο άνεμοπορίας, ώδήγησε στή τελική μορφή τού περίφημου άνεμοπτέρου άρχικης έκπαιδεύσεως τύπου «Zoëgling».

Τό άνεμοπτέρο αύτό, δεδομένου δτι κατά κανόνα πετοῦσε άπο ένα λόφο, κατωλισθαίνοντας, όνομάζετο και δισθητής (Glider).

Βασικά, άποτελείτο άπο μία άτρακτο προφίλ, άπλης και γερής κατασκευής, ώστε νά άντέχει στίς κρούσεις τών άρχαρίων κατά τίς προσγειώσεις. Τά φτερά του ήσαν έλαφρά μέγαλη χορδή (1.50 μ.) και στηριζόντουσάν στήν άτρακτο μέ συρματόσχοινα πάνω - κάτω, έκτος άπο μερικές παραλλαγές πού είχαν στηλίδια, σπως ή έλληνικός «Γλάρος» (Βλέπε σχέδιο). Ο πιλότος βρισκόταν καθισμένος στό πρόσθιο τμήμα τής άτρακτου, τελίως έκτεθημένος στό ρεύμα τού άέρος.. Σέ μερικά γιά νά βελτιώσουν τό λόγο κατωλισθήσεώς τους πρόσθεταν μιά μικρή κλειστή άτρακτο γύρω άπο τή θέση τού πιλότου.

Ό «Γλάρος» έν πτήσει.

Τό άεραθλητικό κέντρο Τριπόλεως.

Ή έκτόξευση γιά τήν άπογείωση γινόταν μέ λαστιχένιο σχοινί, πού ήταν μία μέθοδος άπλη και άσφαλτης, μόνο πού άπαιτούσε άρκετούς βοηθούς. Έκτός αύτού ή έκτόξευση ήταν δυνατόν νά γίνη μέ αύτοκίνητο ή και μέ τύμπανο.

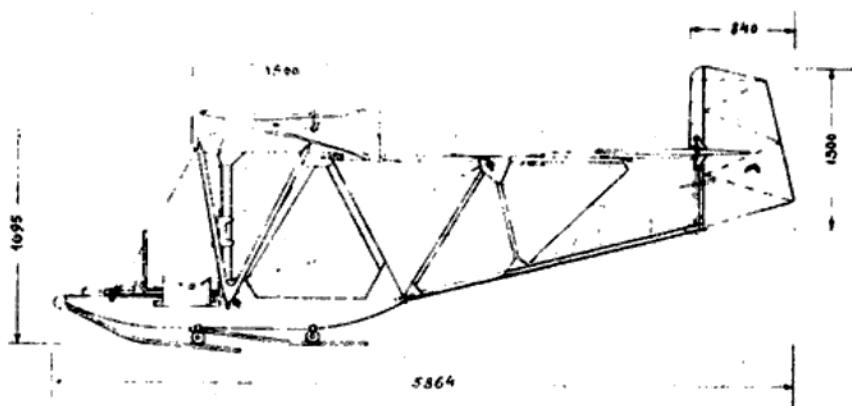
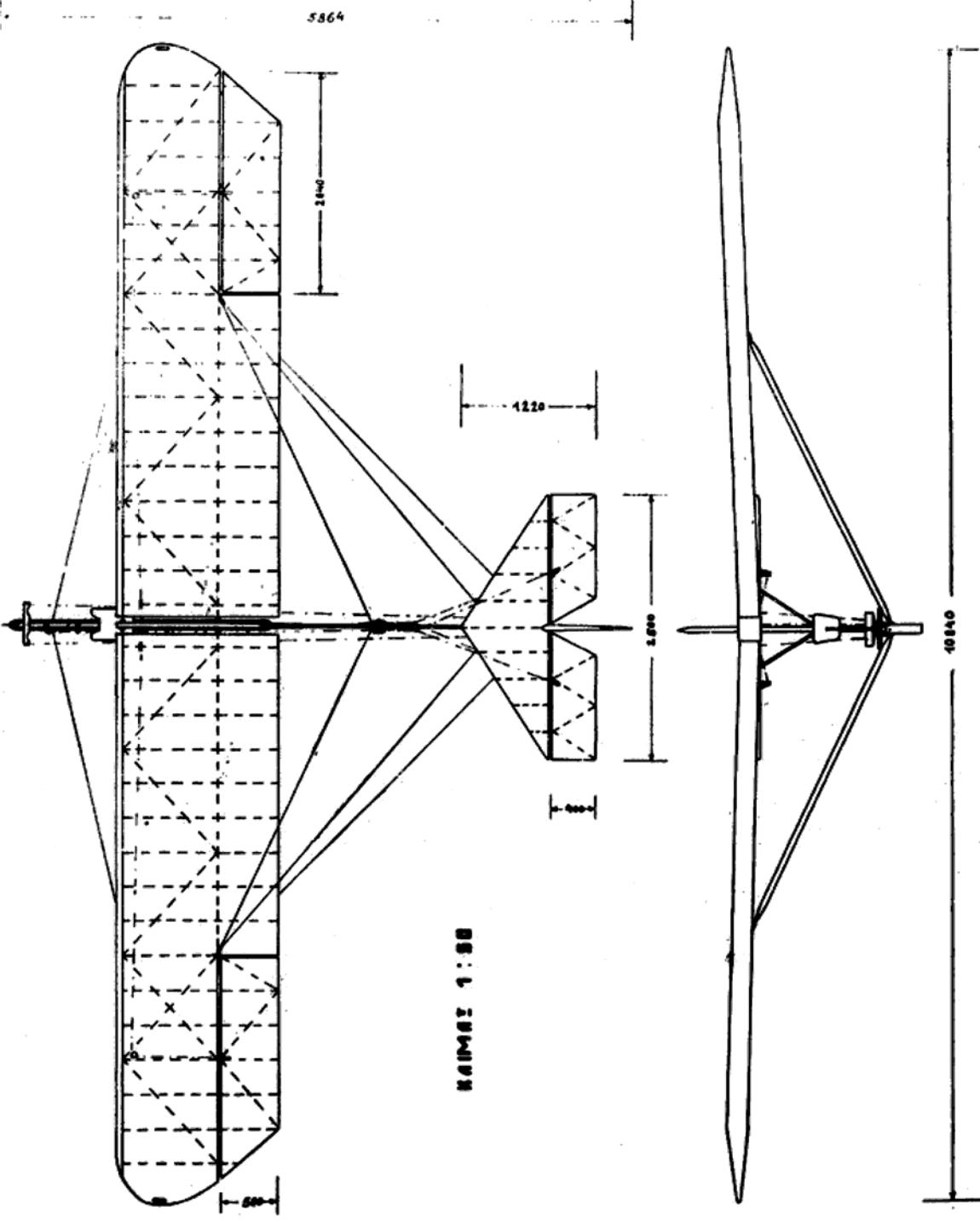
Τά πτητικά χαρακτηριστικά τών άνεμοπτέρων Goëgling ήταν άρκετά καλά και συγχωρούσαν μικροσφάλματα τών άρχαρίων. Ο λόγος κατωλισθήσεως ήταν 1:10 περίπου («Γλάρος», 5S.G.38 1:12).

Γύρω στό 1950 ή άειμνηστος

Γεώργιος Πέσκε, άπο τούς πρώτους διδάξαντες τήν άνεμοπορία στή Έλλάδα, Αύστριακός στή καταγωγή, σχεδίασε και κατασκεύασε μέ τήν βοήθεια πολλών τότε νεαρών άνεμοπόρων τόν «Γλάρο», ένα άρκετά βελτιωμένο τύπο τών άρχικών «Goëgling». Ο «Γλάρος» πετοῦσε θαυμάσια και έπροκειτο νά παραχθῇ σέ σειρά.

Πολλές δεκάδες Έλλήνων άνεμοπόρων τής έποχής έχουν πετάξη μέ τό ώραϊο αύτό άνεμοπτέρο άρχικής έκπαιδεύσεως.

ΑΝΕΜΟΝΤΕΡΟΝ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

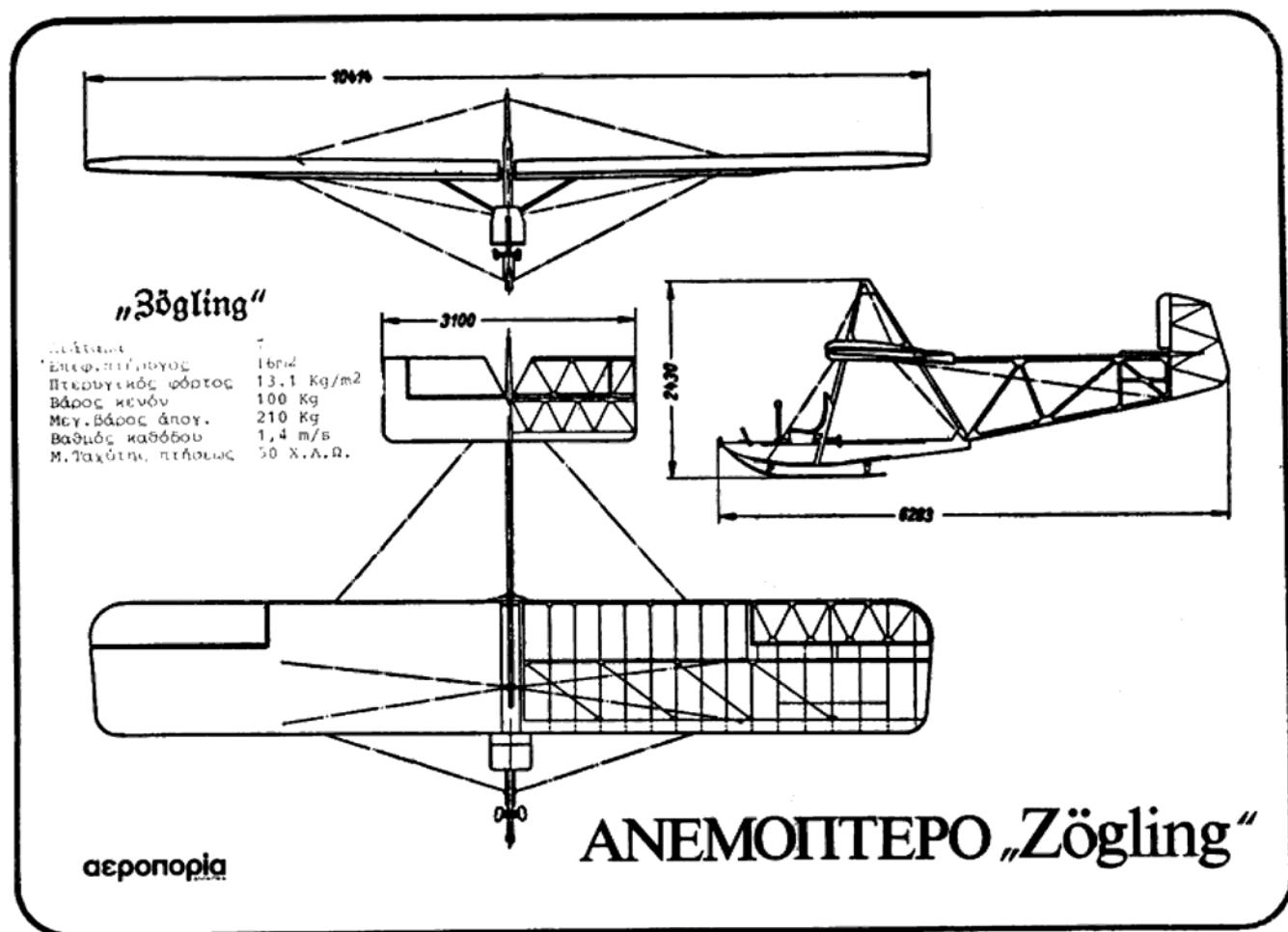

Τύπος - Γλαρός
Κατασκευατής - ΣΕΒΡ. ΛΕΖΙΚΗ
Εργασία Στηνίεσμ. 19287
Βαροί Ανεμοντέρου 90 kg
Βαροί με επιβάτη 160 kg
Βαροί απα ρι. 9265 kg
Μήκος πτερύγων 10,840 m
Μήκος κορμού 5,884 m
Λόγος κατολικότητας 1:12
Αεροτόνηση σε ηλιακή θερμότητα 50 min
Αριθ. ταχυτ. φυσοδιαδίκτυο 50 km/h

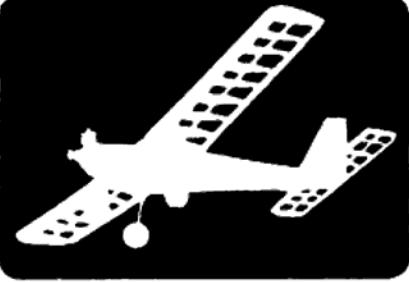
GREEK PRIMARY GLIDER "GLAROS" 1950

Tό άνεμοπτέρο «Γλάρος» μέ αεραθλητάς. Έμπροσθεν διακρίνεται ο δειμνηστος έπισμηναγός Ίω. Παπουτσῆς και σι προτο πλάνο, μέ πολιτική περιβολή, δ τότε σμηναγός, έπισης δειμνηστος, Λεων. Παλαιολόγος.

ΑΕΡΟΜΟΝΤΕΛΙΣΜΟΣ

Τοῦ κ. Ιω. Κωνσταντακάτου, Γεν. Γραμματέως τῆς Ένώσεως

‘Αερομοντελιστῶν Αθηνῶν

ΜΕ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟ θέμα τῆς σειρᾶς «τηλεκατευθυνόμενα άερομοντέλα» ποὺ παρουσιάζουμε σήμερα, θά συμπληρωθῇ ἡ πρώτη ἐνότητα τοῦ εύρυτάτου αὐτοῦ πεδίου, καὶ πού σκοπό εἶχε (καὶ ἔχει γιά τούς μελλοντικούς ἀναγνῶστες) νά κατευθύνῃ τὸν άερομοντελιστὴν πρώτη του προσπάθεια νά παρουσιάσῃ ἔνα πτήσιμο τηλεκατευθυνόμενο άερομοντέλο.

Πιστεύουμε στὸ μέλλον νὰ συμπληρώσουμε τὰ ἥδη γραφέντα μὲ τὴν δεύτερη ἐνότητα, πού ἀναλύει τὰ μυστικά τῆς πτήσεως τοῦ άερομοντέλου ἀπό τὴν πρώτη ἀπογείωση ἔως καὶ τὰ ἀπλὰ ἀκροβατικά.

Μέρος Βον: Η λειτουργία τοῦ συστήματος τηλεκατευθύνσεως.

● Ποιά εἶναι ἡ διαδικασία, ἀνοίγματος - κλεισίματος τῶν διακοπῶν;

◆ Πρῶτα ἀνοίγουμε τὸν πομπό, καὶ μετά τὸν δέκτη. Πρῶτα κλείνουμε τὸν δέκτη καὶ μετά τὸν πομπό.

● Ἐπιτρέπεται νά λειτουργήσῃ ὁ πομπὸς μὲ τὴν κεραία κατεβασμένη;

◆ Ὑπάρχουν συστήματα ἔξ Αμερικῆς προερχόμενα πού συνιστοῦν νά γίνη ἔλεγχος ἐμβελείας μὲ τὴν κεραία κατεβασμένη. Ἀντίθετα, στὰ Εύρωπαικά συστήματα ἀπορρέεται μία τέτοια ἐνέργεια γιά νά μήν καταστραφοῦν τὰ τρανζίστορ ἔξόδου.

● Πρέπει ἡ κεραία τοῦ πομποῦ, νά σημαδεύῃ τὸ μοντέλο γιά καλύτερη ἐπικοινωνία;

◆ Λάθος! Τά κύματα μεγαλυτέρας ἐντάσεως εἶναι αὐτά πού ἔκπεμπονται ὑπό γωνίαν 55° περίπου. Ἀπό τὴν κορυφή τῆς κεραίας ἐκπέμπεται σῶμα ἀμελητέας ἐντάσεως, καὶ σχηματίζει αὐτό πού λέμε «κώνο σιωπῆς». Εἶναι λάθος λοιπόν νά σημαδεύουμε τὸ μοντέλο μὲ τὴν κεραία.

● Τί εἶναι οἱ κρύσταλλοι, ἡ κρύσταλλα;

◆ Ἄς ἀφήσουμε γιά τοὺς ἡλεκτρονικούς νά μᾶς ἀναλύσουν τὰ μυστικά τῶν κρυστάλλων. Ἐμᾶς τούς άερομοντελιστές μᾶς ἔνδιαφέρει ἔνα μόνο γεγονός: ὅτι υιοθετῶντας τὰ κρύσταλλα ἔξασφαλίζουμε τὴν δυνατότητα λειτουργίας πολλῶν συστημάτων ταυτόχρονα μέσα σέ μικρό ἔντρος συχνοτήτων.

Τὸ ζεῦγος τῶν κρυστάλλων πού χρησιμοποεῖ τὸ σύστημά μας προδιάζει τὴν ἐκπομπή σέ ἔνα ἐπιθυμητό σταθερό μῆκος κύματος. Τὸ κρύσταλλο τοῦ πομποῦ συνήθως ἀναγράφει τὴν ὄνομαστική ἀξία τῆς συχνότητας, ἐνῶ τὸ κρύσταλλο τοῦ δέκτη εἶναι σκόπιμα κατασκευασμένο μὲ ὄνομαστική ἀξία κατά 460 - 455 KHZ μικρότερη. Στά συστήματα πού δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ἀλλαγῆς συχνότητας ἀπό τὸν ἴδιο τὸν άερομοντελιστὴν, ἡ ἐπιθυμητή συχνότητα ζητεῖται τὴν στιγμή τῆς παραγγελίας τοῦ συστήματος ώστε νά τοποθετηθῇ τὸ ἀντίστοιχο ζεῦγος, κρυστάλλων ιτέρο ἐργοστάσιο. Λαμβάνοντας ύπ' ὅψιν τις ἀνοχές τῶν ὄλικῶν καὶ τὴν ἀκρίβεια τοῦ συντονισμοῦ πού γίνεται πρὶν πιο λιθή τὸ συστήμα ἔχουμε καταλήξει ὅτι ἡ διαφορά πού πρέπει νά ἔχουν οἱ συχνότητες δύο συστημάτων γιά νά λειτουργήσουν ταυτόχρονα χωρίς κίνδυνο παρεμβολῆς, εἶναι οἱ 20 KHZ γιά τὰ Εύρωπαικά, καὶ 50 KHZ γιά τὰ Αμερικά-

νικά.

● Τί γίνεται ὅταν παρεμβληθῇ τὸ σῶμα μας;

◆ Προφανῶς τὸ άερομοντέλο μας κινδυνεύει. Τὸ σῆμα δέν εἶναι καθαρό καὶ τὰ πηδάλια κινοῦνται ἀνεξέλεγκτα.

Πρώτη περίπτωσις εἶναι νά ἀνοίξῃ κοντά μας ἔνας πομπός μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς συχνότητα, πού ἔχουμε ἐμεῖς. Ἐδῶ ύπάρχει κάποιος ὑπεύθυνος γιά τὴν καταστροφή τοῦ μοντέλου μας καὶ μία προσεκτική ἐνημέρωσι τῶν κατόχων τηλεκατευθύνσεων θά περιορίσῃ αὐτὸν τὸν κίνδυνο.

● Ἐπιτρέπεται νά ἀνοίξῃ τὸν πομπό σου μόνον ἔάν σιγουρεύθης πρώτα ὅτι δέν πετάει ἄλλο μοντέλο στὴν ἴδια ἀκριβῶς μὲ τὴν δική σου συχνότητα.

◆ Κάτι παρόμοιο θά συμβῇ ἀκόμα ἔάν δύο πομποί πού ἔχουν διαφορετικές συχνότητες πλησιάσουν περισσότερο ἀπό 3 μέτρα μεταξύ τους. Ἡ ἀκόμα ἐπί μεγάλων ἀποστάσεων μεταξύ δύο πομπῶν διαφορετικῆς συχνότητας ὅταν τὸ μοντέλο τοῦ ἐνός πλησιάσῃ στό ἔνα δέκατο τῆς ἀποστάσεως τὸν ἄλλον.

“Ολοι θά γνωρίζετε ὅτι ἡ σκιά στὴν ὁθόνη τῆς τηλεοράσεως γίνεται ἀπό ἔνα δευτερεύον σῶμα πού πρὶν φθάσῃ στὸν δέκτη ἀνεκλάσθη σέ ἔνα ἐμπόδιο.

Τὸ ἴδιο μπορεῖ νά συμβῇ καὶ στὴν περίπτωσι τῶν τηλεκατευθυνομένων μοντέλων μας. Τὸ σῆμα τὸν πομπό, μπορεῖ νά φθάσῃ στὸν δέκτη ἀπό πολλές διευθύνσεις πλήν τῆς συντομοτέρας εύθειας. Ἀνακλᾶται στὸ ἔδαφος, σέ ἔνα λόφο, ἢ σέ μεταλλικές ἐπιφάνειες ὅπως τὰ ὑπόστεγα στὰ ἀεροδρόμια. Τὸ δευτερεύον σῆμα φτάνει στὸν δέκτη σέ διαφορετικό χρόνο ἀπό τὸ πρωτεύον καὶ τὸν μπερδεύη. Τὸ

ΑΕΡΟΜΟΝΤΕΛΙΣΜΟΣ

μοντέλο τήν στιγμή αύτή κάνει μία κίνηση μόνο του, πού συνήθως λόγω τῆς ταχείας μετακινήσεώς του δέν διαρκεῖ πολύ καί ή σωστή έπαφή έπανέρχεται.

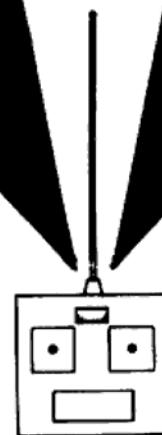
● Φορτίζονται οι συσσωρευτές τού συστήματος ή τούς άλλάζουμε;

♦ Μέ τήν ειδική συνδεσμολογία πού υπάρχει είτε μέσω τού πομπού είτε μέσω ξεχωριστού φορτωτικού μηχανήματος οι συσωρευτές Νικελίου - Καδμίου που υπάρχουν στα μοντέρνα συστήματα έπουν κτούν το φορτίο τους μετά από καθε πτήση. Δέν θά άναπτύξουμε τόν τρόπο συνδεσμολογίας πού υπάρχει σε κάθε βιβλιαράκι μέ τίς δοηγίες, διαφορετικές γιά καθε μάρκα συστήματος.

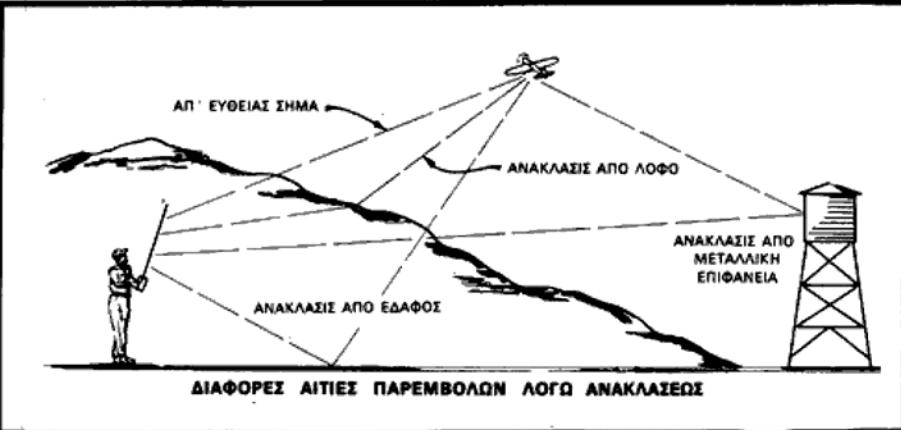
Ό κύκλος φορτίσεως - έξαρτίσεως μπορεῖ νά έπαναληφθῇ πολλές φορές έτσι ώστε νά συμφέρη οίκονομικῶς ή χρήσι τους έναντι τῆς συχνῆς άλλαγῆς τῶν κοινῶν ξηρῶν στηλῶν.

Ό χρόνος πού χρειάζεται γιά νά φορτίση ένας καινούργιος συσσωρευτής κυμαίνεται από 14 - 24 ώρες. Καλόν είναι δημας ή άρχική φόρτιση νά διαρκέση 24 ώρες. Ό χρόνος πτήσεως μέ τούς συσσωρευτές από πλήρες φορτίο, ποικίλει διάλογα μέ τήν χωρητικότητά τους, τόν άριθμό σέρβο καί τήν συχνότητα τῶν χειρισμῶν πού έκτελέσαμε. Ένα άνεμοπτέρο μέ δύο σέρβο καί συσσωρευτές (0,5 ΑΗ) ξεπερνά σέ διάρκεια πτήσεως τίς 4 ώρες, ένω ένα άκροβατικό μέ τέσσερα σέρβο καί τούς ίδιους συσσωρευτές θά έχη ώς δριο άσφαλειας τίς 2-2,5 ώρες. Μετά από αύτή τήν διάρκεια οι συσσωρευτές δέν έχουν άδειάσει τελείως, καί ποτέ δέν πρέπει νά άφησουμε νά συμβῇ αύτό. Μόλις έχαντλήσουμε τά δρια αύτά, οι συσσωρευτές μας θά πρέπει νά φορτησθούν ξανά γιά 12 - 16 ώρες, ή έάν πετάξουμε λιγώτερο άναλόγως. Κατά κανόνα οι άερομοντελιστές φορτίζουν τούς συσσωρευτές τους δλη τήν νύκτα πρίν από τήν προγραμματισθείσα έξοδο, καί τουλάχιστον μία φορά τόν μήνα σέ μεγάλες περιόδους άποθηκεύσεως.

ΑΣΘΕΝΕΣ ΠΕΔΙΟΝ ΣΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΑΝΤΕΝΑΣ

Εύτυχώς οι συσσωρευτές νικελίου - καδμίου δέν καταστρέφονται καί έάν άκόμη παραμείνουν ύπό φόρτησιν γιά χρόνο τριπλάσιο τού κανονικού.

● Τί δείχνει τό δργανο τού πομπού;
♦ Στά περισσότερα συστήματα είναι ένα άπλο βολτόμετρο γιά νά δείχνη τήν κατάστασι τῶν συσσωρευτῶν καί τόν ύπολογισμό τῆς ώρας πτήσεως.

Στά άμερικανικής προελεύσεως δημας είναι συνδεδεμένο μέ τήν κεραϊα καί δείχνει τήν ίσχυ τού έπερχομένου σήματος.

Ιά μοντέρνα συστήματα έχουν δύο δργανα, ένα γιά κάθε μία από τίς προαναφερθείσες λειτουργίες, ήπως άπαιτεί θ άερομοντελιστής.

ΙΩΑΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΝΤΑΚΑΤΟΣ

αερομοντελισμός και ανεμοπορία

Σ' αύτό το τεῦχος γίνεται μία σύντομη άνάπτυξι του ρόλου που παίζει το άνεμοπτέρο μέσα στό θθλημα του άερομοντελισμού, από τόν συνεργάτη μας κ. Γρηγ. Ίωάννου.

ΤΟ ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΟ άπετέλεσε τήν πρώτη και άπλούστερη μορφή άερομοντέλλου.

Η πρώτη προσπάθεια γιά τήν σχεδίαση μοντέλου άνεμοπτέρου έγινε πιθανώς πρίν από μισή χιλιετηρίδα, από τήν μεγάλη διάννοια τής άναγεννήσεως τόν Ντά Βίτσι και τά σχεδιά του άνακαλύφτηκαν μετά από αιώνες στήν βιβλιοθήκη του Βατικανού.

Τά πρώτα πραγματικά μόντέλλα άνεμοπτέρων έμφανιζονται στόν Εύρωπαϊκό χώρο τά πρώτα χρόνια του μεσοπολέμου και δέν άποτελούσαν όπως και οι άλλες μορφές του μοντελισμού, έναν άνεξάρτητο τομέα του άεραθλητι-

σμού. Άποτελούσαν ένα φθηνό και άπλο μέσο γιά τήν πρώτη έξοικείωσι τών νέων μέ τόν άέρα και τήν συμπεριφορά τού άνεμοπτέρου στήν πτήσι, μία είσαγωγή στήν άνεμοπορική και άεροπορική έκπαιδευσι. Ήσαν κυρίως κατασκευασμένα από τήν βαρειά έγχωρια ξυλεία τών βορείων - Εύρωπαϊκών χωρών, ένω έξ' άλλου τά πρωτόγονα ύλικά έπενδυσεών τους ηξαναν άκόμη περισσότερο τό βάρος κατασκευής καί τά καθιστούσαν άπλούς δλισθητάς. Στόν Αμερικανικό χώρο πού δ μοντελισμός είχε άρχισει νά άνεξαρτητοποιείται, περιορίζετο στό μεγαλύτερο μέρος στά έλαστικοκίνητα και μηχανο-

κίνητα μοντέλλα.

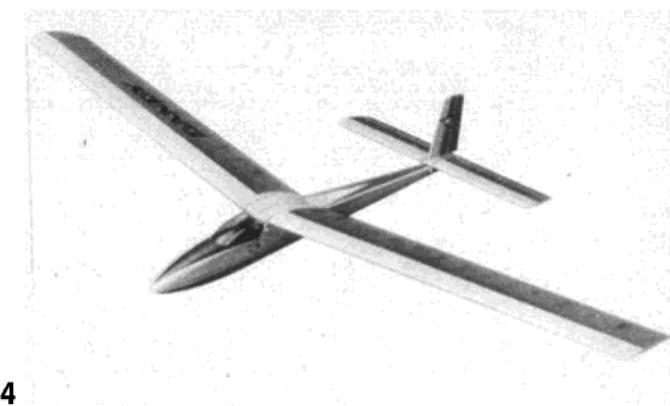
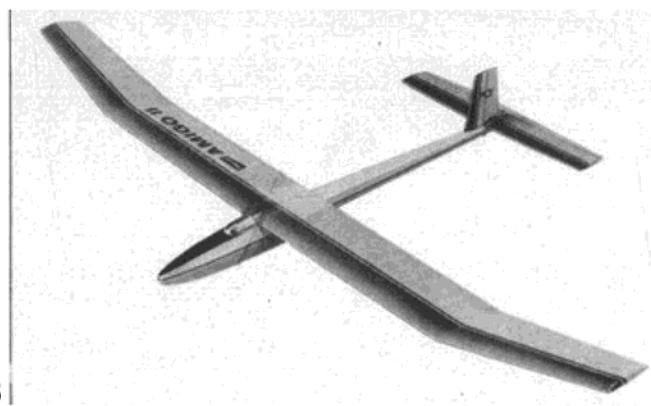
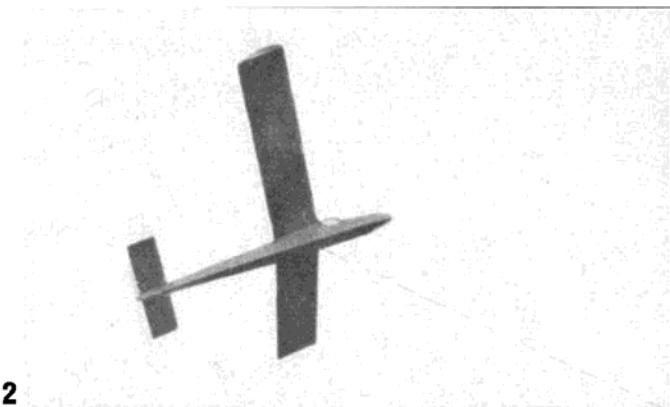
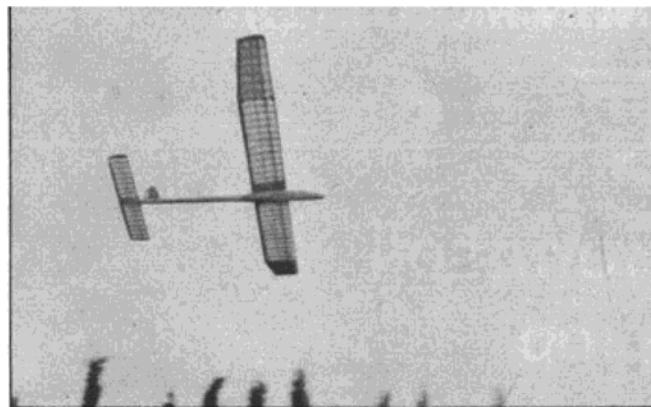
Τά πρώτα έπιτυχημένα άνεμοπτέρα δημιουργήθηκαν στήν Αγγλία κατά τά πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Οι κυριώτερες παράγοντες τής έπιτυχίας ήταν, ή όλοκληρωτική σχεδόν κατασκευή τού σκελετού από μπάλσα, ή χρησιμοποίησι τού ρυζόχαρτου γιά τήν έπενδυσι και ή ριζική μεταβολή τής πορείας σχεδιάσεως τού σκάφους και τού πτερώματος. Βασικά τά άνεμοπτέρα αύτά είχαν πλήρες υκάφος στό δόποιο ή διαμήκης άντοχή έξησφαλίζετο από πολλές λειπτές πήχεις μπάλσα και ή πλευρική εύστάθεια πήσεως έξησφαλίζετο συνήθως από διπλή δίεδρο. Ό πτερυγι-

1 Έκπαιδευτικό άνεμοπτέρο έλευθέρας πτήσεως κατά τήν φάση τής ρυμουλκύσεως.

2 Έκπαιδευτικός τύπος T/K – απλή κατασκευή από ξύλο πού έπιτρέπει εύκολες έπισκευές σε έσφαλμένους χειρισμούς τού έκαπιδευμένου.

3 Άνεμοπτέρο κλάσεως A/2 έν πτήσει.

4 Στό τηλεκατευθυνόμενο αύτό, έχει διατηρηθή τό πτερυγικό σύστημα τών A-2, ένω έχει προστεθή κατάλληλο σκάφος γιά τήν έγκατάστασι τού συστήματος.

κός φόρτος τῶν κατασκευῶν αὐτῶν ἐκμαίνετο συνήθως ἀπό 5 - 8 g/dm². Μέ τά ἀνεμόπτερα τῆς κατηγορίας αὐτῆς ἀρχισαν νά ἐπιτυγχάνονται στίς ἡπιες ἀτμοσφαιρικές συνθῆκες τῶν Ἀγγλικῶν νησιών ἀρκετά ίκανοποιητικοί χρόνοι καί τά ἀνεμόπτερα μοντέλλα ἀποκτοῦν μιά θέσι στὸ ἀθλημα τοῦ ἀερομοντελλισμοῦ.

Μέ τήν καθιέρωσι ἀπό τήν F.A. I. τῶν κλάσσεων A₁ καί A₂ μεταβάλλεται σημαντικά ἡ μορφή ἴδιως τοῦ σκάφους. Ἡ κατάσκευή ἀπό πηχάκι παραχωρεῖ τήν θέσι τῆς στήν solid ἀτράκτο περιοριζομένης ἔτσι τῆς μετωπικῆς ἐπιφανείας καί τῆς ἀεροδυναμικῆς ἀντιστάσεως. Τό νέο σύστημα ἀτράκτου δημιούργησε τούς πρώτους ὑποτυπώδης μηχανισμούς ἐλέγχου τῆς πτήσεως, τό auto - rudder καί dethermalizer. Χάρις στήν κυκλική πτήσι μεγάλωσε ἡ δυνατότης ἐκμεταλλεύσεως τῶν θερμικῶν καί ἀρχίζουν να γίνωνται συνήθεις πτήσεις διαρκείας 15' - 30'.

Βεβαίως ἡ προσθήκη τῶν συστημάτων καί ἡ ισχυρά κατασκευή τῆς ἀτράκτου αὐξάνουν τό βάρος, γιά νά τό ἀντιμετωπίσουν οἱ σχεδιασταί αὐξά-

νουν τό πτερυγικό ἐκπέτασμα στά 1.5 - 2 μ, κρατώντας τελικά τόν πτερυγικό φόρτο στά 7 - 15 g/dm². Ἐνῶ παράλληλα γιά νά αὐξηθῇ ἡ ἀντοχή τῶν μακρῶν πτερύγων εἰσάγονται νέα συστήματα στήν κατασκευή τους, δηως ἡ ἐπένδυσι τοῦ χείλους προσβολῆς, οἱ διαιρούμενες πτέρυγες καί ἡ ἐνίσχυσι τοῦ κεντρικοῦ τμήματος μέ ἀτσάλινο ἔλασμα κ.ἄ.

Ἄπο τίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 50 μετά τήν ἄρσι τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀνεμοπορίας στήν Ὄμοσπονδιακή Γερμανία, δημιουργεῖται στροφή τῆς νεολαίας πρός τόν ἀεραθλητισμό γενικώτερα καί ἡ χώρα αὐτή ἀποκτά τήν πρωτοπορία καί στόν ἀνεμοπορικό τομέα τοῦ μοντελλισμοῦ, ἐνῷ στίς χώρες τοῦ Ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ ἀν καί παρατηρεῖται μία σημαντική κίνησις, δυσχεραίνεται πολύ ἀπό τήν ἔλλειψι μπάλσα καί ἐλαφρῶν ύλικῶν ἐπενδύσεως. Στίς H.P.A. κατά τήν περίοδο αὐτή ἔξακολουθεῖ ἡ ἔλλειψις ἐνδιαφέροντος γιά τά ἀνεμόπτερα.

Στήν χώρα μας ἡ πρώτη ὁργανωμένη κίνησι γύρω ἀπό τόν μοντελλισμό ἀρχίζει τό 1952 μέ τήν ἰδρυσι τῆς ἐνώ-

σεως ἀερομοντελλιστῶν, καί στά πρῶτα βήματα τοῦ μοντελλισμοῦ τό ἀνεμόπτερο παίζει κύριο ρόλο. Τό ύψηλό κόστος καί οἱ δυσκολίες ἐκιννήσεως τῶν πρώτων κινητήρων Diesel καθιστοῦν τά ἀνεμόπτερα καί τά λαστιχοκίνητα τά δημοφιλέστερα εἶδοι μοντέλλων.

Μέ τά μικρά συμπαγή ἀνεμόπτερα ἔκαναν τό ξεκίνημα τους πολλοί ἀπό τούς πρώτους μοντελλιστάς τῆς χώρας μας τήν ἐποχή ἐκείνη.

Τά μεγαλύτερα ἀνεμόπτερα A₁ καί A₂ κατελάμβανον ἔνα ἀρκετό μεγάλο μέρος στούς ἀγώνες καί τίς ἐπιδείξεις στά πρώτα χρόνια τῆς δεκαετίας τοῦ 50. Ἀλλά ἡ βελτίωσι τῶν κινητήρων Diesel καί ἡ ἐμφάνιση τῶν πρώτων glow ἀπετέλεσαν ἔναν σημαντικό ἀνασχετικό παράγοντα στήν περαιτέρω διάδωσι τῆς σιωπηλῆς πτώσεως στόν μοντελλισμό καί τά free - flight καί τά control - line ἔξετόπισαν σημαντικά τήν κατηγορία τῶν ἀνεμοπτέρων.

Ἡ Εἰσαγωγή τῆς τηλεκατευθύνσεως, πού συνέπεσε μέ τήν ἔξαπλωσι τῆς ἀνεμοπορίας, ηὕησε καί πάλι διεθνῶς τό ἐνδιαφέρον τῶν μοντελλιστῶν γιά τά ἀνεμόπτερα. Ἡ χρησιμο-

5 Δοκιμαστική πτήσι (GLIDE) τηλεκατευθυνομένου ἀνεμοπτέρου.

6 Τό ίδιο πρωθούμενο ἀπό σύστημα ἡλεκτρικῶν μοτέρ. Ἐνα νέο σύστημα μοτοανεμοπτέρου.

ποίησις δύναμης των συστημάτων έξανάγκασε τούς σχεδιαστάς και κατασκευαστάς νά δημιουργήσουν ισχυρώτερα και άνθεκτικότερα σκάφη μεγαλώνοντας παράλληλα τόν πτερυγικό φόρτο στά 20 - 30 gr/dm², μέ άμεσο αποτέλεσμα τήν σημαντική αύξηση τής ταχύτητος πτήσεως και σέ μικρότερη κλίμακα τού βαθμού καθόδου.

Οι μεταβολές αύτές τών πτητικών χαρακτηριστικών, περιόρισαν πολύ τίς δυνατότητες τών μοντέλλων νά διατηροῦν σταθερό ή νά κερδίζουν ύψος στά θερμικά τών 100 - 150 m, ύψος πού έφθαναν μέ τίς ρυμουλκύσεις πού είχαν μικρό βαθμό άνδου και περιωρισμένο έμβολον.

Γι' αύτό οι χειρισταί τών τηλεκατευθυνομένων έχουν έγκαταλείψει έν μέρει τήν ρυμουλκησι και χρησιμοποιούν τό σύστημα τών πυλώνων (γόνδολα) πού μετατρέπει τό μοντέλλο σέ ύποπτοδες μοτοανεμόπτερο. Χάρις στήν μέθοδο αύτή εύκολα έπιτυγχάνεται άνοδος στά 300 - 400 m, περιοχές πού αύξανει πολύ ή έντασις και ή έπιφάνεια τών θερμικών διευκολύνωντας τόν τηλεχειριστή νά άνακαλύψει τό θερμικό και νά διατηρήσει τό μοντέλλο μέσα σ' αύτό.

Η προσθήκη τού πυλώνα, στό έπα-

νω μερος τής πτέρυγος τών κοινών άνεμοπτέρων αύξανει τήν όπισθέλκουσα και γι' αύτό έχουν άρχισει νά έμφανίζονται κανονικά μοτοανεμόπτερα μέ μεγάλα πτερυγικά έκπετάσματα και τόν κινητήρα τοποθετημένο στό μπροστινό μέρος. Μιά άλλη μέθοδος πού γίνεται έφικτή χάρις στήν άκριβεια τών χειρισμών πού παρέχει ή τηλεκατευθυνσις, είναι ή πτήσις σέ δυναμικό. Ό τύπος αύτός τών άνοδικών ρευμάτων, πού παρουσιάζεται στίς πλαγιές τών λόφων παρουσιάζει συχνά μεγάλη ταχύτητα άνοδου και βρίσκεται σέ σταθερή θέση, δίνωντας στόν χειριστή τήν εύχερια νά έκτελη πτήσεις διαρκείας, άλλα και ταχύτητος και άκροβασίες έπειδη έπάρχει ή δυνατότης νά κερδίση τό ύψος πού χάθηκε στήν βύθισι ή τόν έλιγμό πού γίνεται σέ μικρή άπόστασι αό πό τόν χειριστή.

Τό τηλεκατευθυνόμενο άνεμόπτερο προσφέρει στόν χειριστή του ένα ίδιατέρο συναίσθημα, τά θερμικά και οι προσπάθειες γιά τήν άνακαλύψι τους κόβουν τήν μονοτονία τής πτήσεως, δίνωντας μιά γεύσι από τό σπόρ τής άνεμοπορίας.

Παράλληλα ή μικρή ταχύτης, έν σχέσι πρός τά μηχανοκίνητα, τό καθιστά ένα ίδεωδες μέσο έκπαιδεύσεως γιά

τούς νεοεισερχομένους στόν τηλεκατευθυνόμενο άερομοντελισμό, μέ τά ηγέτημένα περιθώρια πού παρέχει γιά τήν διόρθωσι λανθασμένων χειρισμών.

Κατά τήν άποψι τού γράφοντος τό άνεμόπτερο μοντέλλο μπορεί στήν χώρα μας νά προσφέρει πολλά στήν διάδωσι τού άερομοντελισμού και τού άεραθλητισμού.

Τά άπλα άνεμόπτερα πού μπορούν νά κατασκευασθούν έν μέρει άπό άπλη ξυλεία και άλλα υλικά γενικής χρήσεως, έχουν πολύ μικρό κόστος κατασκευης και είναι προστά στίς περιορισμένες οίκονομικές δυνατότητες τών παιδιών τής έπαρχιας και τής υπαίθρου.

'Άλλα και στόν τομέα τών τηλεκατευθυνομένων, ή μικρή τιμή άγοράς τών συστημάτων δύο κινήσεων (4 - 5.000) πού χρησιμοποιείται στούς περισσότερους τύπους άνεμοπτέρων, σέ συνδυασμό μέ τήν άπλοτη τής έκπαιδεύσεως, τά καθιστούν ίδεωδες μέσο γιά τή δημιουργία τηλεχειριστών σέ εύρεια κλίμακα και τήν άναπτυξι τού μοντελλισμού δχι μόνον στά άστικά κέντρα, άλλα σέ πανελλήνιο κλίμακα.

ΓΡΗΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ

7

7 Έκκίνηση κινητήρος T/K μοτοανεμοπτέρου μέ πυλώνα.

8 Κατασκευή ύπο κλίμακα 1/6 τού γνωστού γερμανικού άνεμοπτέρου CIRRUS. Τό σκάφος είναι κατασκευασμένο άπό πλαστική ύλη ABC.

9 Τό T/K CIRRUS έτοιμο γιά ρυμούλκυση.

9

ΤΡΟΠΟΣ ΒΑΦΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΛΩΝ Σκέψεις και σχόλια

2ον

Στήν συνέχεια τοῦ προηγουμένου μου άρθρου γιὰ τὸν τρόπο βαφῆς και διακοσμήσεως πλαστικῶν μοντέλλων, θά ἐπιθυμοῦσα νά λύσω ώρισμένες ἀπορίες και νά ἀπαντήσω σχετικά μέ ἀντιρρήσεις φίλων μοντελιστῶν, κυρίως στὸ σημεῖο τῆς προεργασίας βαφῆς τοῦ μοντέλλου μετά τὸ στάρωμα.

Πολλοί μοντελισταί φοβοῦνται δτὶ μέ τό στάρωμα θά καλυφθοῦν οἱ ἀνάγλυφες λεπτομέρειες, ποὺ εἶναι τυπωμένες πάνω στὰ διάφορα ἔξαρτήματα τοῦ πλαστικοῦ μοντέλλου, ὅπως π.χ. τὰ πριτίνια, τὰ φλάπις τῶν φτερῶν κ.λπ.

Πράγματι, αὐτό μπορεῖ νά συμβῇ, ἀλλά μόνον στὰ μοντέλλα κακῆς ποιότητος, διότι ἀκριβῶς αὐτές οἱ ἀνάγλυφες λεπτομέρειες, εἴτε εἶναι πολύ ἀδύνατες, εἴτε ἐν πάσει περιπτώσει κακοτυπωμένες.

Γνώμη μας εἶναι νά φροντίζη δη μοντελιστής νά ἀγοράζῃ μοντέλλα ἀνεγνωρισμένων κατασκευαστῶν καλῆς ποιότητος, προσπαθῶντας, προτοῦ ἀγοράση τό μοντέλλο, νά διατιστώσῃ κατά πόσον αὐτές οἱ ἀνάγλυφες, ἀλλά σημαντικές λεπτομέρειες εἶναι Ικανοποιητικές, ώστε νά μήν ἔσαφανιστοῦν ἀπό τήν ἐπιφάνεια τοῦ πλαστικοῦ μέ τό στάρωμα και τή βάση.

Βέβαια, στήν περίπτωση πού τό μοντέλλο πού μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι μέν κακῆς ποιότητος, ἀλλά δέν ὑπάρχει καλύτερο στήν ἀγορά, τότε νά τονίσουμε τίς ἀνάγλυφες λεπτομέρειες μόνοι μας, δσο τό δυνατόν καλύτερα, χρησιμοποιῶντας τά γνωστά ἔργαλεῖα μέ τίς λεπίδες, λίμες κ.λπ. εἶδη μοντελισμοῦ.

ΣΑΜ ΛΕΒΗ

ΤΕΣΤ KIT - HASEGAWA

★ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΠΟΛΥ εύχαριστο γεγονός,, δτὶ ἔκτος ἀπό τίς μέχρι τώρα γνωστές μάρκες πλαστικῶν μοντέλων πού κυκλοφοροῦν στήν Ἐλληνική ἀγορά, δηλ. TAMIYA, REVEL, AIRFIX, ITALAEREI, κ.λπ. ἐμφανίστηκε μία νέα μάρκα γιά τούς "Ἐλληνες μοντελιστές, διεθνοῦς φήμης, ἀπό τήν Ἰαπωνία, ή HASEGAWA.

Ἐκεῖνο δέ, πού ἔχει μεγαλύτερη σημασία γιά τούς μοντελιστές, πού ἀγαποῦν τά ἀεροπλάνα, εἶναι δτὶ τό ἐργοστάσιο HASEGAWA, κυρίως είδικεύεται στά KIT ἀεροσκαφῶν.

Εἶναι πράγματι γεγονός, δτὶ ἡ ποιότητα τῶν KIT εἶναι ἔξαιρετική και πολύ πλούσια σέ περιεχόμενο.

Τά KIT τῆς HASEGAWA, πού κυκλοφοροῦν σήμερα στήν Ἐλληνική ἀγορά εἶναι κυρίως τά ἔξης:

ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ 1/72:

Τύπος F-5A, Τύπος T-38A, τύπος T-33A, τύπος UH-ID IROQUOIS, τύπος MIG-21, τύπος F-104J, τύπος HAWKER SIDDELEY, τύπος PHANTOM 11 F-4K/M, τύπος A-7A, τύπος F-102A, τύπος PHANTOM 11 F-4E, τύπος SP-5B MARLIN και τύπος S2F-1 TRACKER.

ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ 1/32:

Τύπος F-86, τύπος ME-109E, τύπος F-104J και τύπος SKYHAWK

"Οπως βλέπουμε, πολλά ἀπ' τά ἀνωτέρω KIT εἶναι ἀεροσκάφη, πού χρησιμοποιοῦνται στήν Ἐλληνική ἀεροπορία σήμερα, η ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ στό παρελθόν. Πρέπει δέ νά σημειώσουμε, δτὶ ἔνα ἀπό τά πιό σύγχρονα ἀεροσκάφη τῆς ἀεροπορίας μας, τύπου PHANTOM F-4E, προσφέρεται μέ πλῆρη πιστότητα στό ἀντίστοιχο KIT τῆς HASEGAWA, χωρίς νά χρειασθῇ νά κάνουμε μετατροπή, η ἄλλη πρόσθετη ἔργασία.

Στό ἐπόμενο τεῦχος θά ἐπανέλθωμε μέ ἔνα ἀναλυτικώτερο τέστ τῶν ἀεροσκαφῶν και KIT, πού ἀφοροῦν τήν Ἐλληνική ἀεροπορία.

Νέα τῆς ΑΝΔΑ

♦ ΔΥΟ ΑΚΟΜΗ ἀνεμοπόροι προεστέθησαν στήν ἀθλητική διμάδα τῆς 'Ανεμολέσχης. Οι ἀνεμοπόροι Β. Κατινιώτης και Π. Σαβουλίδης ἐπέταξαν SOLO και ἔτσι η ἀπόδοσις ώς χειρισταὶ κατά τὸ 1976 ἔφθασε ἡδη τοὺς ἐπτά.

♦ Η ΑΝΕΜΟΛΕΣΧΗ παρ' δτὶ ἡ δραστηριότης τῆς περιορίζεται λόγω ἀεροδρομίου μόνο τὰ Σαββατοκύριακα συνεπλήρωσε ἡδη 300 ὥρες πτήσεως ἀνεμοπέρων. Προβλέπεται δὲ δτὶ τὸ 1976 θὰ εἶναι ἔτος ρεκόρ.

♦ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ τοῦ Δ.Σ. τῆς ΑΝΔΑ ύπηρξε η ἀγορὰ νέου ἀερορρυμουλκοῦ ἀεροπλάνου L-21, ἀδερφοῦ τοῦ ἡδη χρησιμοποιουμένου. "Ἔτσι ἔπαισε νά ἐπικρέμεται δη φόβος διακοπῆς τῶν πτήσεων σὲ κάθε βλάβη τοῦ μοναδικοῦ ἀεροπλάνου.

♦ ΤΡΙΑ ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ παλαιοῦ τύπου τῆς ΑΝΔΑ παραχωρηθέντα στήν 'Αερολέσχη 'Εδέσης εύρισκονται στὸ νέο ἀνεμοπορικὸν κέντρον τῆς Β. Ἐλλάδος, τὸ δη ποιὸν ἀρχισε ἡδη τήν ππητική του δραστηριότητα μέ τήν ἀδιάκοπο ὑποστήρησι τῆς ΑΝΔΑ.

Έρασιτεχνικές κατασκευές

Τοῦ κ. Κ. ΤΖΙΦΑ, Μηχανολόγου Ε.Μ.Π.

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΤΙΜΗ διά τό διάταμα είναι 6:1. Πολλά λέγονται διά τήν άπόδοσιν τῶν πτερύγων μεγάλου διατάματος καί αύτό προκαταλαμβάνει τούς έρασιτέχνες ἐναντίον τοῦ μικροῦ διατάματος. Μεγάλο διάταμα συναντάται σέ ἀνεμόπτερα καί ἀερομοντέλλα ἐπιδόσεων, τά δοποῖα πετοῦν καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς πτήσεως τῶν ὑπὸ μεγάλας γωνίας προσβολῆς, καί σέ ἐμπορικά ἀεροσκάφη μακρᾶς ἀκτίνος,

τά δοποῖα προσπαθοῦν νά κερδίσουν ὅσον τό δυνατόν περισσοτέραν ἐμβέλειαν μέ τά δλιγύτερα καύσιμα δι' οἰκονομικούς λόγους. Είς ἔνα μικρό ἀθλητικό έρασιτεχνικόν α/φ τό διάταμα 6:1 δίδει ἀνεκτήν ἀεροδυναμικήν ἀπόδοσιν εἰς χαμηλάς ταχύτητας καί εἰς μικράς ἀποστάσεις δησοῦ συνήθως χρησιμοποιοῦνται αὐτοῦ τοῦ τύπου α/φ.

Ἐπίσης διά τοῦ λόγου 6:1 ἔξασφαλίζομεν ἀρκετόν πάχος πτέρυγος ἀπαραίτητον διά τήν τοποθέτησιν ἰσχυρᾶς δοκοῦ πτέρυγος. Ἐκπέτασμα (μῆκος χορδῆς καί ὅχι ἀπόστασις ἀκροπτερυγίων) 25 ποδῶν (8,1μ) καί χορδὴ 4 ποδῶν (1,29μ) δίδουν διάταμα 6:1 καί πτερυγικήν ἐπιφάνειαν 100 τετρ. ποδῶν.

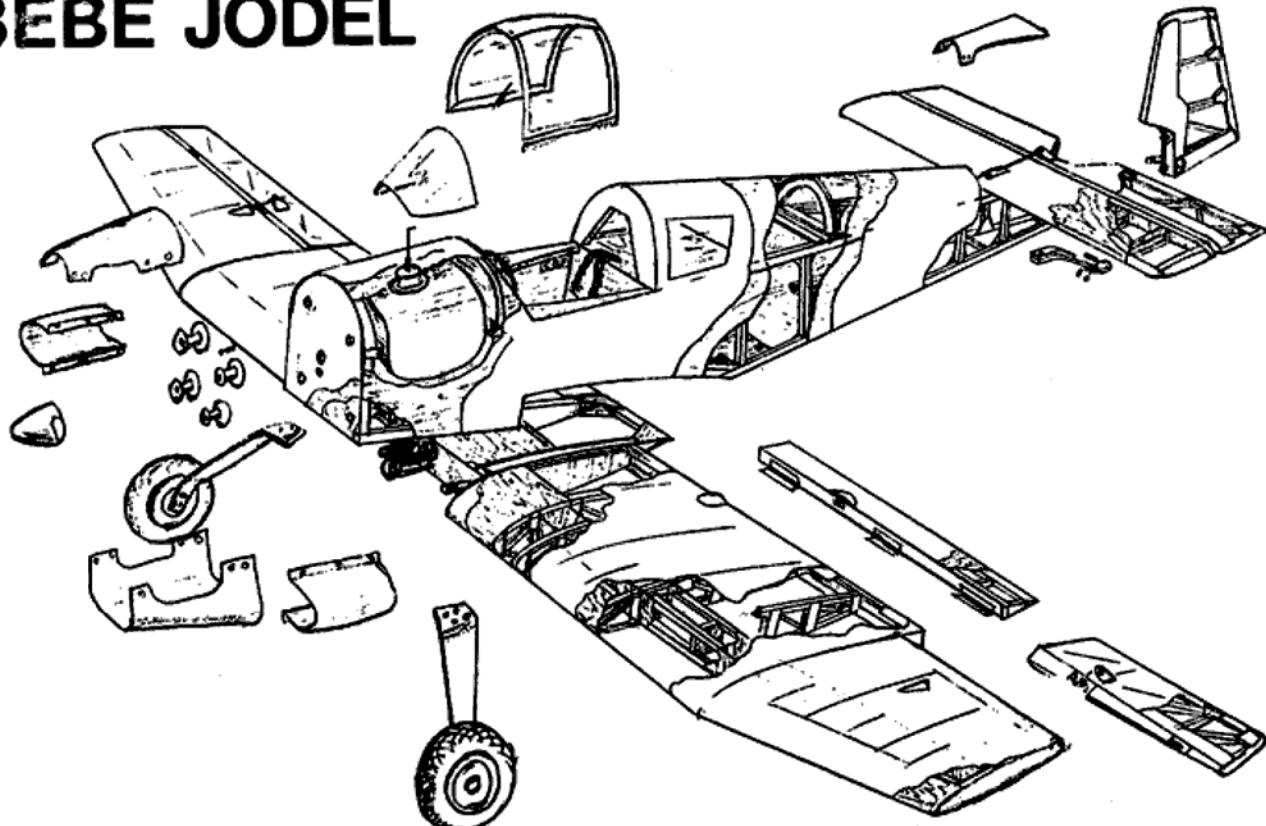
Τό βάρος τῶν 800 LB καί ἡ ίσχυς τῶν 65 HP παρέχουν φόρτον ίσχύος: Βάρος = 800 = 13LBS/HP (5,88KP/HP)
Ισχύς 65

Ἡ τιμή αὐτή τοῦ φόρτου ίσχύος είναι λίαν ικανοποιητική καί δέν πρέπει νά ἀναμένωμεν βαθμόν ἀνόδου 900 ως εὐρέθη ἐκ τοῦ πίνακος διά τό «MODEL X» ἀλλά ἀνώτερον ἀν λάβωμεν ὑπ' ὅψιν τό ἀντίστοιχο μέγεθος τοῦ MITE καί τοῦ PIKE τά δοποῖα μέ τινητῆρα 65 HP ἔχουν βαθμό ἀνόδου 1090 καί 108

Ο ἀντιστοίχως. Ο μέσος ὄρος 900 προέκυψεν ἀσφαλῶς τήν ἐπενέργειά τοῦ βαθμοῦ ἀνόδου τῶν JODEL καί TURBULENT ἀμφότερα μέ 28HP.

Είς τόν πίνακα 1 δέν παρέχονται οι ἀναλογίες ἐνός α/φ, οἱ μή διδόμενες ἀπό τόν πίνακα χαρακτηριστικῶν του ἡ μή συμπερενόμενες ἀπό μία φωτογραφία του. Τό σχῆμα 2 παρέχει τάς ἀπαραιτήτους πληροφορίας ἐπ' αὐτῶν. Οἱ διδόμενες τιμές πρέπει νά ἀκολουθοῦνται ὅσον τό δυνατόν πιό πιστά καί κυρίως νά μήν ὑπερβαίνωνται. Διά λόγους ζυγίσματος ἡ κεφαλή τοῦ α/φ δυνατόν νά ἐπιμηκυνθῇ ἡ ἐπιβραχυνθῇ ὀλίγον, ποτέ δῆμας εἰς βαθμόν πού θά ἐπηρεάσῃ τίς συνθῆκες πτήσεως καί χειρισμοῦ. Είς ὅλα τά μικρά ἀεροσκάφη τό βάρος τοῦ πιλότου καί τῶν καυσίμων είναι συνήθως ἀρκετά μεγάλο ποσοστό τοῦ ὄλου βάρους ἀντίθετα μέ δητὶ συμβαίνει μέ μεγαλύτερα α/φ. Είναι δέ φυσικόν τά βάρη αὐτά νά μεταβάλλωνται σημαντικά διά τοῦτο πρέπει νά τοποθετοῦνται ὅσον τό δυνατόν πλησιέστερα πρός τό κέντρον βάρους διά νά μή προκύψουν προβλή-

BEBE JODEL

ματα εύσταθείας και ίσορροπίας. Συνάγομεν λοιπόν τα κάτωθι βασικάς διαστάσεις:

Έπιφάνεια πτερύγων 100 τετρ. πόδες (10,49 M²).

Διάταμα 6

Πτερύγια κλίσεως άνω γωνία 20o, κάτω γωνία 15o, έπιφάνεια 10 τετ. πόδες (1,049M²)

Όριζόντιον ούραίν έπιφάνεια 20 τετ. πόδες (2,09M²), διάταμα 4

Κατακόρυφον ούραίν έπιφάνεια 7,5 τετ. πόδες (0,78M²). Διάταμα 1,5

Έπιφάνεια κατακορύφου σταθερού 3,3 τετ.

πόδες (0,34M²)

Έπιφάνεια πηδαλίου διευθύνσεως 4,1 τετ. πόδες (0,43M²)

Έπιφάνεια δριζόντιου σταθερού 11 τετ. πόδες (0,115M²)

Έπιφάνεια πηδαλίου ψηφους βάθους 9 τετ. πόδες (0,94M²)

Απόστασις μεταξύ των σημείων «25% της χορδής» πτέρυγος και δριζόντιου σταθερού 2,5X4 = 10 πόδες (3,24M)

μήκος κεφαλής α/φ 6 πόδες (1,94M).

Προτού προβώμεν είς τήν χάραξιν ένδος άρχικού σχεδίου πρέπει νά ξετάσωμεν μερικά άλλα θέματα.

Αι συνήθεις άεροτομάι στωλάρουν (χάνουν τήν στήριξιν τους) σέ γωνία προσβολής 16o. Υποθέτοντας ότι τά έπισωτρα των τροχών συμπιέζονται κατά 1/4 έκ της προσκρούσεως και ύποθέτοντας ότι ή πτέρυξ έχει γωνίαν προσπτώσεως 4o προκύπτει γωνία συστήματος προσγειώσεως AL=12o.

Η έλιξ πρέπει νά έχη απόστασιν τουλάχιστον 9" (22,8CM) άπό το υδωρ δι' ύδροπλάνα. Τά δρια αυτά

καθορίζονται ύποδη έπισήμων κανονισμών.

Όταν η απόστασις τών τροχών τού συστήματος προσγειώσεως είναι πολύ μεγάλη, τό α/φ μπορεῖ νά λοξοδρομήσῃ κατά τήν διάρκειαν ταχείας τροχοδρομήσεως, άν ό ένας τροχός συναντήσῃ μαλακώτερο ή σκληρώτερο έδαφος από τόν άλλον. Όταν η απόστασις αύτή είναι πολύ μικρή τό α/φ θά γέρνη πολύ στίς στροφές έδαφους και μέ πλάγιο άνεμο μπορεῖ νά άναποδογυρίσῃ (GROUND LOOPING).

Απόστασις τροχών περίπου 20% ή 25% τού έκπετάσματος είναι ότι πρέπει. Ήνα α/φ μέ ύψηλή πτέρυγα και ύψηλά τοποθετημένα τεπόζιτα καυσίμων θά χρειαστή απόστασιν τροχών 25% τού έκπετάσματος ένω μέ απαράλλακτον α/φ μέ χαμηλήν πτέρυγα και τεπόζιτα άρκείται είς 20%. Έκ μακράς πείρας γνωρίζομεν ότι τά συνήθη ύψηλοπτέρυγα α/φ πρέπει νά έχουν δίεδρον

άπο Οο έως 2o, τά μεσοπτέρυγα 2o έως 4o και τά χαμηλοπτέρυγα άπο 4o έως 6o. Αύτό δέν είναι ύποχρεωτικόν άλλα μία χρήσιμος ένδειξις δι' άεροσκάφη γενικής χρήσεως. Πολλά α/φ δέν έχουν δίεδρον, μερικές φορές διά νά ώφελοθούν έκ της άπλοτης τής εύθυγράμμου μονοκόμματης πτέρυγος, άλλες φορές διά νά πετύχουν ταχείαν περιστροφήν πτέρυγος, περί τόν διαμήκη ξένα διά λόγους άκ-

ροβατικούς ή στρατιωτικούς. Ήνα σπάσιμο πρός τά άνω τής πτέρυγος πλησίον τών άκρων πτέρυγών άντικαθιστά (πολλάκις είναι έπιτυχέστερον) τήν δίεδρον.

Τό κέντρον βάρους τού πλήρους α/φ πρέπει νά εύρισκεται περίπου στά 25% τής μέσης άεροδυναμικής χορδής μέ ύπηρεπτήν μετακίνησιν μπρός-πίσω περίπου 4% τής μ.ά. χορδής. Ή συνθήκη αύτή πρέπει είναι ούσιώδης διά τήν διαμήκη εύσταθειαν και έλεγχον.

Είς έν χαμηλοπτέρυγον α/φ τό κέντρον βάρους έν σχέσει πρός τήν κατακόρυφον πρέπει νά είναι 2 έως 6 ίντσες (5—15CM) κάτωθεν τής δριζόντιου διερχομένης έκ τού κέντρου τής έλικος (THRUST LINE) και είς έν ύψηλοπτέρυγον 2 έως 4 ίντσες (5—10CM) άνωθεν τής ίδιας εύθειας. Τούτο διά νά έξασφαλίσωμεν ίκανοποιητικά χαρακτηριστικά άντισταθμίσεως κατά τήν πτήσιν μετά ή άνευ κινητήρος.

Τό πηδάλιον ψηφους βάθους πρέπει κατά τήν κατωτέραν του θέσιν νά άπεχη όλιγες ίντσες άπό τό έδαφος.

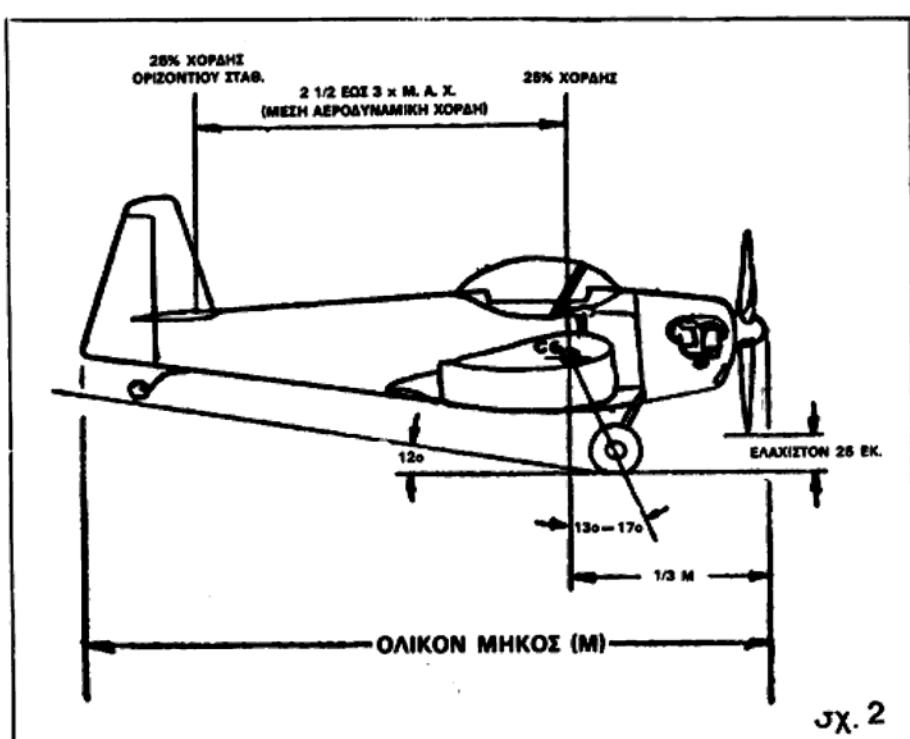
Οι ίκανότητες πτήσεως και εύσταθειας πρέπει νά είναι συγκρίσιμες πρός αύτάς τών συνήθων έλαφρών α/φ.

Έξοδος άπό περιδύνηση (TAIL-SPINS) πρέπει νά έπιτυχάνεται μέ δύο στροφάς ή όλιγατέρας.

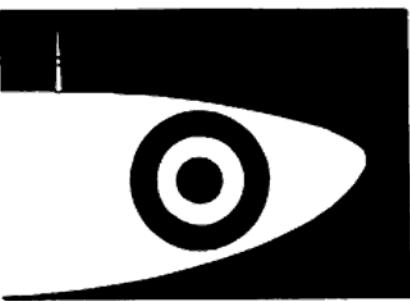
Τό α/φ θά είναι μονοθέσιον μέ πρόβλεψιν ότι δι πιλότος θά φορά άλεξίπτωτον, θά δύναται νά μεταφέρη έναν άνθρωπον 200lbs έναν έκκινητήν (Μίζαν), μπαταρίαν και άσύρματον (άν είναι έπιθυμητόν), και καύσιμα διά 300 μίλια. Τό κόστος τών ύλικων και έπισκευασμένης μηχανής (ρεκτιφιέ κ.λ.π.), δέν πρέπει νά υπερβαίνη τάς 70.000 δρχ.

Τά συνιστώντα μέρη τού άεροπλάνου δέν πρέπει νά άπαιτούν ύλικά άνω τών 12ft(4m) είς μήκος και πρέπει νά είναι μεγέθους και σχήματος άναλόγου πρός τόν χώρον έργασίας τού γκαράζ ή τού συνεργείου.

Άπο άλα αύτά μπορούμε νά σκιτσάρωμεν ένα α/φ όπως είς τό σχ. 3. Ή χρήσις χάρτου μιλιμετρέ σέ κάποια κατάλληλον κλίμακα μάς

ΙΧ. 2

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μία άξιοσημείωτος διά τήν έποχήν έκείνην άποστολή, ύπηρξεν ή 4ωρος αεροπορική άναγνώρισις τής 10ης Ιουλίου 1920, ύπερθεν τῶν τομέων Ραιδεστοῦ - Λουλέ Μπουργκάζ - Χαιρουπόλεως, πρός διαπίστωσιν τῶν σημείων προελάσσεως τοῦ Έλληνικοῦ Στρατοῦ, έκ τῆς προωθήσεως τοῦ όποιου θά έξιρτάτο ή έξορμησις τῶν τμημάτων τῆς στρατιᾶς Θράκης, έκ Δεδεαγάτς.

Η άποστολή αυτή άνελήφθη καί έξετελέσθη έπιτυχῶς ύπό αεροσκάφους D.H. 9 τῆς Ναυτικῆς Αεροπορίας. Μόλις οἱ Αεροπόροι προσεγειώθησαν, διετάχθησαν νά μεταβοῦν εἰς τό Γενικόν Στρατηγεῖον, όπου διετάχθησαν νά μεταβοῦν εἰς τό Επιτελεῖον του άνεμενον έναγνώνιας τάς πληροφορίας περί τῶν θέσεων τοῦ τμήματος Ραιδεστοῦ, ειδικῶς δέ, ἀν τοῦτο εἶχεν έπιτύχη τοῦ άντικειμενικοῦ του σκοποῦ. "Άμα τῇ εἰσόδῳ των εἰς τό Στρατηγεῖον οἱ αεροπόροι εύρεθησαν άντιμέτωποι τοῦ άειμνήστου Βασιλέως Άλεξανδρου, δστις καταργῶν πᾶσαν έθιμοτυπίαν τούς συνεχάρη καί τούς ώδήγησε πρό τοῦ χάρτου, ένθα ούτοι ύπερειξαν τά σημεῖα προελάσσεως τῶν τμημάτων.

Ιιετ' ίδιον έπηκολούθησε σύσκεψις τῶν Επιτελῶν, καθ' ίν έλήφθησαν άποφάσεις διά τήν μεγάλην έξορμησιν τῆς Στρατιᾶς Θράκης ήτις καί έγένετο τήν πρωιάν τῆς έπομένης ήμέρας.

Τήν 13ην Αύγουστου 1920, έπραγματοποιήθη εἰς Μ. Ασίαν διά την πρώτος έναερίος βομβαρδισμός, ένεργηθείς κατά στρατιωτικῶν στόχων τῆς πόλεως Ούσάκ. "Ήτο ή έποχή τῆς έξορμήσεως τοῦ Έλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τήν περιοχήν αὐτήν, δτε, 4 αεροσκάφη τοῦ Μικτοῦ Αεροπορικοῦ Αποσπάσματος

τῆς Φιλαδελφείας ύποστηρίζοντα τάς ένεργειάς τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, έπέδραμον έν σχηματισμῷ κατά τής άνωτέρω πόλεως, προσβαλόντα έπιτυχῶς τό άεροδρόμιον, τόν σιδηροδρομικόν σταθμόν καί τούς πέριξ καταυλισμούς τῶν άντιπάλων. Τά άποτελέσματα ύπηρξαν ίκανοποιητικά μέν έπι τοῦ ύλικοῦ πεδίου, σπουδαία δέ έπι τοῦ ήθικοῦ τοιούτου. Άρχικῶς δέν κατέστη δυνατός δέ έντοπισμός τοῦ άεροδρομίου καί τά αεροσκάφη ήναγκάσθησαν νά κατέλθουν εἰς λίαν χαμηλόν ύψος, δτε, καθ' ίν στιγμήν ήρεύνων τήν άπεραντον πεδιάδα διέκρινον ύποπτον λευκόν σημείον κάτωθεν συστάδος δένδρων. Έγένετο τότε άντιληπτόν, δτι έπρόκειτο περί αεροσκάφους καλῶς καμουφλαρισμένου, εύρισκομένου παραπλεύρως τριῶν ξυλίνων ύποστέγων. Τά αεροσκάφη πάραυτα άνεκτησαν ύψος καί έξεκένωσαν κατ' αύτῶν δσας βόμβας είχον, μεθ' δέ έπανηλθον εἰς τό άεροδρόμιον μετά περιπετειώδη πτήσιν 2 1/2 ώρῶν.

Οι διαδικοί αυτοί βομβαρδισμοί έσυνεχίσθησαν έκτοτε έντατικώτεροι, συστηματικώτεροι καί διά μεγαλυτέ-

ρού άριθμού αεροσκαφῶν, κατά στρατιωτικῶν στόχων τῶν πόλεων Κιουταχείας, Έσκι-Σεχίρ, μετέπειτα δέ καί αύτῆς ταύτης τῆς Αγκύρας. Σχηματισμοί έξ 7 καί 9 αεροσκαφῶν, άριθμος σημαντικός διά τήν έποχήν έκείνην, προσέβαλλον άλληλοδιαδόχως τάς άνωτέρω πόλεις, βομβαρδίζοντες άεροδρόμια, κόμβους συγκοινωνιῶν καί αποθήκας έφοδιασμού τοῦ άντιπάλου μέ ίκανοποιητικά άποτελέσματα. Οὕτω κατεδεικνύοντο αι δυνατότητες τοῦ νέου "Οπλου καί ένεκαινιάζετο ή άρχη τῆς άνεξαρτήτου δράσεως.

Περί τῶν έναερίων αύτῶν βομβαρδισμῶν άνεγραψεν διεθνής Τύπος καί πάμπολλα έγκωμαστικά δρθρα άφιερώθησαν ύπό τῶν έγκυροτέρων Αγγλικῶν καί Αμερικανικῶν έφημεριδῶν, ώς δι «Κήρυξ» τῆς Νέας Υόρκης καί οι «Τάιμς» τοῦ Λονδίνου, αίτινες άναφέρουσαι τήν είδησιν παρέθετον εύμενη σχόλια διά τήν έμφανισιν ταύτην τῆς Ελληνικῆς Πολεμικῆς Αεροπορίας, ήτις-ώς άνεγραφον-διά πρώτην φοράν ένήργει εἰς τάξιν έναερίου μάχης.

Η έλλειψις διμως τῶν μέσων, ώς,

D. H - 9 τῆς Ναυτικῆς Αεροπορίας. Χειριστής διάνθυποπλοίαρχος Μελετόπουλος καί παρατηρητής δι σημαιοφόρος Μπούμπουλης. Τό άνωτέρω δεροπλάνο είχε τήν έπωνυμία «Σπέτσαι».

φορέων βομβών, σκοπευτικών μηχανημάτων κ.λ.π. ίδιως τών άεροσκαφών της Στρατιωτικής Αεροπορίας, καθίστονταν προβληματικόν τόν τρόπον έκτελέσεως αύτών δυστις πολλάκις προσελάμβανε τήν μορφήν τού κωμικού! Ήταν θωματεί πώς περιγράφει ένα βομβαρδισμόν, ένεργηθέντα είς τήν περιοχήν τού Ούσακ, ο έκτελέσας αύτόν Αξιωματικός της Δ' Μοίρας Στρατιωτικής Αεροπορίας, προσδίδων είς τήν άφηγησιν του πᾶσαν χιουμοριστικήν διάθεσιν:

«Μιά μέρα, λέγει, ξλαβα διαταγή βομβαρδισμού και πολυβολισμού τών άντιπαλων δυνάμεων είς τήν περιοχήν τού Ούσακ. Πήρα μαζί μου τόν Όρχον Πυροβολικού της Φιλαδελφείας και μερικές έκρηκτικές όβιδες, γιά νά τίς ρίξω κι' αύτές, έτσι γιά μεγαλύτερο «ντόρο». Έπ' άρκετόν, πιλότος και παραπρητής δέν βλέπαμε καμιά κίνηση και είχαμε άπειπασθή γιά τό άποτελεσμα της άποστολής, όταν φθάνοντας στό Ούσακ είδαμε μιά άμαξοστοιχία πλήρη στρατοῦ, πού μόλις είχε ξεκινήσει άπό τόν σιδηροδρομικό σταθμό. Σύμφωνα μέ τήν έντολή πού πήρε δι πιλότος «ζουμάρισε» και έφερε τόν παραπρητή, πού ήταν συγχρόνως και βομβαρδιστής, κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής, έπάνω στήν άτμομηχανή. Έρριφθη ή πρώτη έκρηκτική. Στήν δεύτερη, τρίτη, τέταρτη στροφή τού άεροπλάνου πάνω άπό τόν στόχο, έρριφθησαν 5 όβιδες, δύσες δηλαδή είχε τό άεροπλάνο. Τό μόνο πού είδα-λέγει δι άφηγητής-ήταν ότι είχε πάρει φωτιά ή άμαξοστοιχία και τό κτίριο τού σταθμοῦ. Τώρα θά μού πήγε, είναι κατόρθωμα αύτό άξιο ίδιαιτέρας μνείας; Όχι βέβαια. Άλλ' διν σκεφθή κανείς ότι τά βλήματα αύτά έρριφθησαν μέ τά χέρια, πρέπει νά θεωρηθή ώς μία σημαντική έπιτυχία στό ένεργητικό τού πληρώματος».

Οι ύπό της Ναυτικής δυμώς Αεροπορίας ένεργηθέντες βομβαρδισμοί ήσαν καλύτερον δργανωμένοι και πλέον συστηματικοί, καθ' δύσον αύτη, διαθέτουσα άεροσκάφη νεωτέρου τύπου έφωδιασμένα μέ κανονικούς φορεῖς βομβών, ήδύνατο νά παραλαμβάνη βόμβας γεγαλυτέρας έκρηκτικής δυνάμεως και είς μεγαλύτερον άριθμόν.

Αξιόλογος ύπηρξεν δι ένεργηθείς τήν 9ην Ιουνίου 1921 διαδικός βομβαρδισμός της Κιουταχείας ύπό 8 άεροσκαφών D.H. 9 της Ναυτικής Αεροπορίας. Τά άεροσκάφη άπογειωθέντα έν σχηματισμῷ έκ τού άεροδρομίου Ούσακ έπέδραμον κατά τού Σιδηροδρομικού Σταθμού, τών άποθηκών τού

άεροδρομίου τών γεφυρών και τού Διοικητηρίου τής πόλεως Κιουταχείας, τά δύοια προσέβαλον έπιτυχώς από ύψους 500 ποδών. Ό βομβαρδισμός αύτός διήρκεσε πλέον τής ήμισείας ώρας και τά άεροσκάφη κατά τήν έπιστροφήν των έδεχθησαν σφοδρόν κανονιοβολισμόν διά τηλεβόλων SCODA, άνευ δύως άποτελέσματος, καίτοι ταῦτα ήπαντο λίαν βραδέως λόγω τού πνέοντος ισχυροτάτου άντιθέτου άνεμου. Δέον νά σημειωθή ότι, ένω διά τήν μετάβασιν των είς τόν στόχον ήρκεσαν 25 λεπτά, διά τήν έπιστροφήν των άπτηθησαν δύο διάλκηροι ώραι!

Άρχομένου τού Μαρτίου 1921, διάλκηρος ή Στρατιωτική Αεροπορία συνεκεντρώθη είς Προύσσαν, ή δέ Ναυτική είς Ούσακ. Έκ τών δύο τούτων σημείων είχεν άρχισει ή έξόρμησις και ή προέλασις τού Στρατού. Συμφώνως τών σχεδίων, τό Α' Σώμα Στρατού θά έκινητο πρός Αφίόν Καραχισάρ, ύποστηριζόμενον ύπό της Ναυτικής Αε-

ροπορίας, ένω τό Γ' Σώμα Στρατοῦ, βοηθούμενον ύπό της Γ' Μοίρας Στρατιωτικής Αεροπορίας, θά προήλαυνεν από Βορρά πρός κατάληψιν τού Εσκί-Σεχίρ.

Άπό πρώιας μέχρις έσπέρας, τά δεροπλάνα τών Μοιρών αύτών διά συνεχών βομβαρδισμών και πολυβολισμών, ύπεστηριζον τάς κινήσεις τών έπιγείων τμημάτων καί δι' άναγνωρίσεων έπληροφόρουν διαρκώς τήν Διοίκησιν περί τών θέσεων τών άντιπαλων τμημάτων, τής δυνάμεως, συνθέσεως καί κατευθύνσεως αύτών, ένω συγχρόνως δι' αποστολών συνδέσμου μετεβίβαζον τάς διαταγάς έπιχειρήσεων πρός τάς Μεραρχίας. Άι αποστολαί αύται ένηργούντο από τόσον χαμηλού ύψους ώστε πάντοτε σχεδόν τά άεροσκάφη έπεστρεφον έκ τού πεδίου τής μάχης διάτρητα έκ σφαιρών τυφεκίου. «Εν άεροσκάφος βληθέν ύπό άντιαεροπορικού πυροβολικού, προσεγειώθη άναγκα-

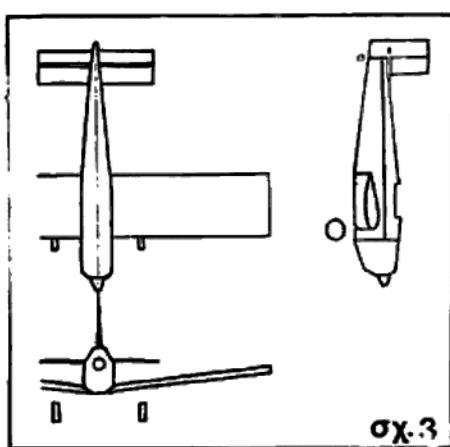
♦ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Σχεδιάζοντας τό άεροπλάνο σας

♦ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 36

βοηθάει πολύ διότι έπιτρέπει νά ύπολογίσωμεν μέ τό μάτι κατά προσέγγισιν τά έμβαδά τών έπιφανειών και τά μήκη τών μοχλοβραχίόνων. «Οσο πολύ μοιάζει τό σκιτσάκι μέ κάποιο α/φ τό διποίον είναι γνωστόν γιά τίς καλές του ππητικές Ικανότητες τόσο τό καλύτερο. Σέ α/φ τόσο μικρά διπώς αύτό, έχει πολύ καλά άποτελέσματα τό νά άφιερώσωμεν δρκετή σκέψη διά τόν χώρο τής καμπίνας διηγήσεως (socpit).

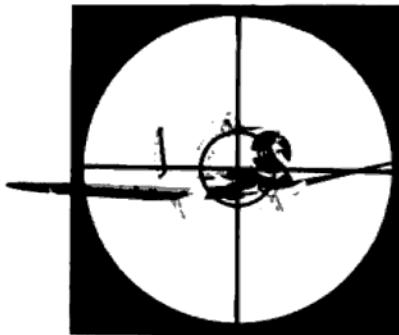
Μία διαρακτος ήτις βασίζεται στό πλάτος τού σώματος ένδος άτόμου μπορεί νά άποδειχθή πολύ στενή

διά έπαρκη πλευρική κίνησι τού χειριστηρίου μεταξύ τών γονάτων. Ένα πλευρικό δικτύωμα μπορεί νά έχη άρκετόν βάθος δοσον άφορά είς τήν άντοχήν τους άλλα μπορεί νά έχη ώς άποτέλεσμα τήν προεκβολήν τού συνήθους και τής κεφαλής ένός μεγαλόσωμου πιλότου πολύ δυναθεν τού ρηχού socpit.

Μία πτέρυξ parasol ήτις είναι τοποθετημένη άρκετά χαμηλά πάνω στήν άτρακτο διά νά φέρη τό κέντρον της όπισθελκούσας άντιστάσεως χαμηλά μπορεί νά καταστήση τήν είσοδον καί τήν έξοδον άβολη ή άκομη και δύσκολη όταν φοριέται άλεξίπτωτον. Διά μιά πρώτη σχεδίασιν ένα χαρτονένιο άρθρωτό άνθρωπακι (καραγκιοζάκι) τό διποίον έχει κατάλληλον κλίμακα (1:10 ή 1:5) συνιστάται διά τόν καθορισμόν τών διαστάσεων τού socpit και τής άτρακτου. Τό έπόμενο βήμα είναι νά καθορίσωμεν τό μέγεθος τών έπιφανειών έλεγχου και τής διαδρομής των. «Έτσι, τά πτερύγια κλίσεως, διευθύνσεως, δριζόντιον, κατακόρυφον σταθερόν τό πηδάλιον ύψους-βάθους και τό δριζόντιον μπορούν νά χαραχθούν ύπό κλίμακα και μάλιστα νά έλεγχθή άν άλληλοεμποδίζονται τά πηδάλια ύψους - βάθους και διευθύνσεως. Άν και ύπάρχουν μαθηματικοί τύποι κατάλληλοι διά τήν εύρεσιν κα-

♦ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 40

οι ΑΣΣΟΙ και τα αεροπλάνα τους

Τό Albatros τοῦ Voss

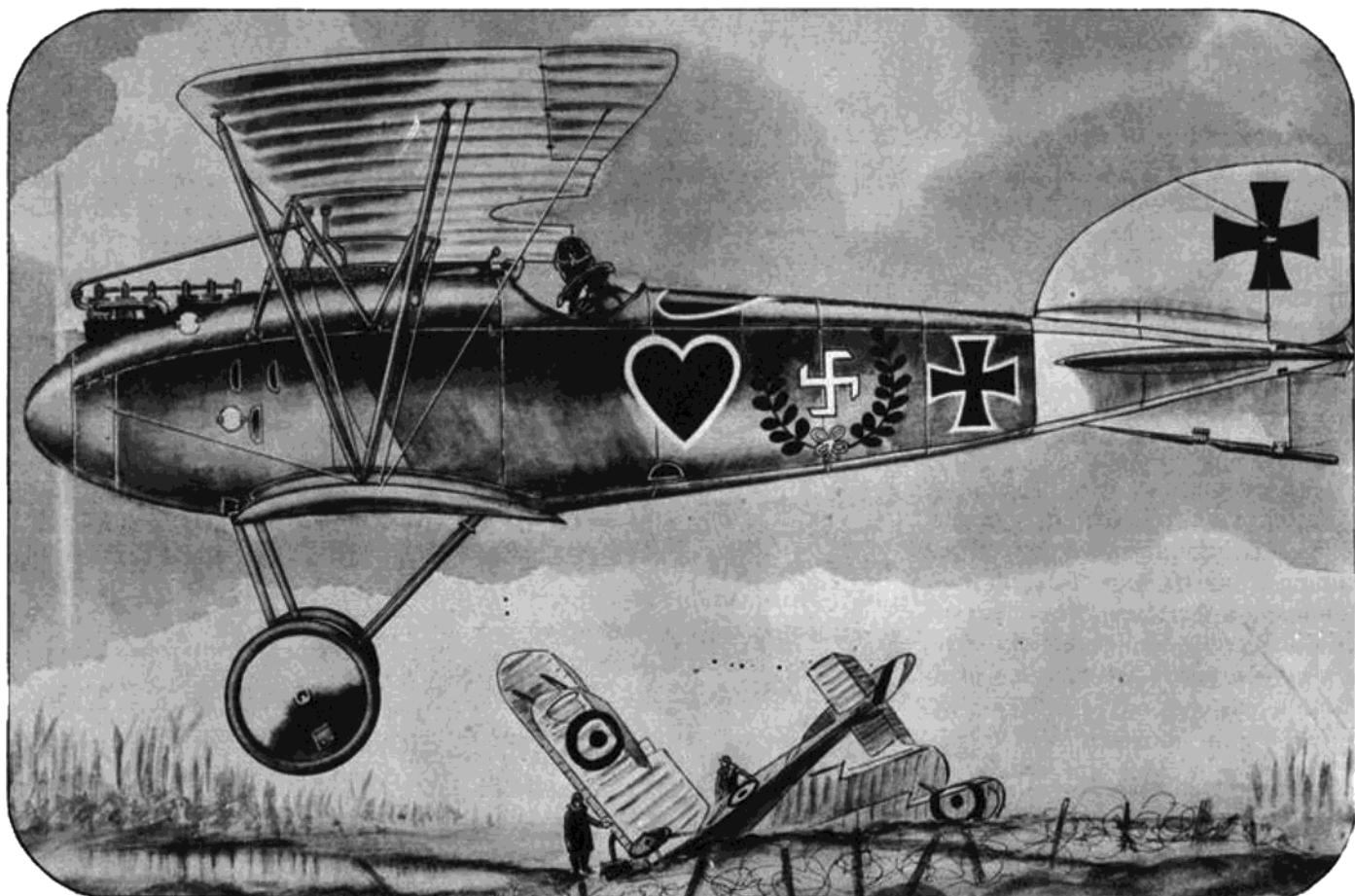
ΑΡΓΑ ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 1917, δ σμηναγός James Mc Cudden προσγειώσεται τό χτυπημένο S.E. 5 του μετά από μία παράξενη άναμέτρησή του μέ τόν έχθρο. Νά ή ιστορία πού διηγήθηκε:

Κατά τήν διάρκεια τῆς περιπολίας τους είχαν καταστρέψει ένα άναγνωριστικό πλοϊο. Κατόπιν πρόσεξαν ένα άλλο S.E.5 πού είχε μπλε-

χτῆ μέ ένα τριπλάνο Fokker. Μαζί μέ τούς συντρόφους του γύρισαν γιά νά δώσουν ένα χέρι στόν "Άγγλο. Άμεσως φάνηκε δτι είχαν νά κάνουν μέ έναν Γερμανό πού είχε έξαιρετικό θάρρος καί μεγάλη έπιδειξιότητα. Άντι νά προσπαθήση νά διαφύγη, άπέκρουε μέ θάρρος κάθε έπιθεση, προκαλώντας βλάβες στόν έχθρο. Σέ λίγα λεπτά ήρθε νά τόν βοηθήση καί ένα Albatros μέ κόκκινο ρύγχος. Άργότερα, καί άλλα Albatros πρόσεξαν τήν άνιση άερομαχία - δύο Γερμανοί έναντίον 7 Έγγλεζων - καί πήγαν νά ίσορροπήσουν τήν κατάσταση. Κατόπιν τούς Γερμανούς άκολούθησαν με-

ρικά SPAD καί ή άερομαχία συνεχίστηκε χωρίς δύμας καμμία κατάρριψη. Τελικά δ RMYS-Davids τού 56ου Σμήνους ώρμησε στήν ούρα τού τριπλάνου. Ή άναφορά του μετά τήν μάχη περιγράφει τί άκολούθησε.

♦ «Τό κικκινομύτικο Albatros καί τό τριπλάνο άγωνιζόντουσαν τέλεια. Έρριξα άρκετές φορές στό τριπλάνο χωρίς δύμας νά τού προκαλέσω φανερή βλάβη, καί άλλαξα δυσ δεσμίδες στό Πολυβόλο μου, τό Lewis. Κατόπιν έστριψα άνατολικά καί βρέθηκα λίγο πάνω από τό τριπλάνο καί τό κυνήγησα, ρίχνοντάς του μία δλόκληρη δεσμίδα από

τό Lewis καί τό Vickers. "Ημουν σίγουρος ότι θά συγκρουσθούμε. Πέρασε μόνο λίγα έκατοστά μακριά από τό δεξί μου φτερό καί κατέβηκε. Τόν άκολούθησα. Τόν είδα κατόπιν νά κατεβαίνη χωρίς κινητήρα πρός τά δυτικά. Βύθισα καί τού ἔρριξα μέ τό Vickers, γέμισα καί τού ξαναέρριξα, καί τό τριπλάνο ἔστριψε δεξιά καί συνέχισε νά κατεβαίνη. Τώρα τόν είχα χτυπήσει (ήταν στά 1000 πόδια) καί δέν τόν ξαναεῖδα. Άμεσως μετά συναντήθηκα μέ τό Albatros πού ήταν πολύ κοντά μου, πρός τά νοτιοανατολικά. "Άρχισα νά τού ρίχνω από 100 μέτρα. Γύρισε καί μοῦ ἔρριξε καί αύτός. Στά 30 μέτρα ἔρριξα μία δεσμίδα από τό Lewis καί τό Vickers σταμάτησε, ἔτσι βύθισα από κάτω του. "Οταν κοίταξα πάλι, είδα τό Albatros νά βυθίζη χωρίς ἔλεγχο."

"Ο McCudden είδε τό τριπλάνο νά βυθίζη πρός τό ἔδαφος καί νά συντρίβεται μέσα στίς Βρεττανικές γραμμές. "Οταν ἀργότερα ψάχνε τό σῶμα τού πιλότου, ἀποδείχτηκε από τά χαρτιά του ότι ήταν δ Werner Voss, τέταρτος στόν κατάλογο τών Γερμανών ἄσσων μέ 48 καταρρίψεις. "Όλη μου τήν ζωή θά θαυμάζω τόν Γερμανό πιλότο πού μέ ένα χέρι κράτησε τούς ἐπτά μας ἐπί 10 λεπτά, καί μᾶς χτύπησε ἀρκετές φορές. "Η πτώση του ήταν θαυμάσια, τό θάρρος του μεγάλο καί κατά τήν γνώμη μου ήταν διεγναύιότερος Γερμανός πιλότος, καί είναι τιμή μου πού τόν είδα νά πολεμᾶ.

Εἶναι όπωσδήποτε ένα κολακευτικό σχόλιο από έναν μεγάλο Έγγλεζό πιλότο πού οι 57 του καταρρίψεις τόν φέρνουν στήν ίδια θέση μέ τόν Voss τέταρτο στόν κατάλογο τών "Αγγλων ἄσσων.

"Από δλα αύτά είναι εύκολο νά φανταστούμε τόν Γερμανό πιλότο δύπως τόν παρουσιάζουν στά φίλμς, μαύρη ζακέττα, μαύρο δερμάτινο κράνος καί ένα ἄγριο πρόσωπο πίσω από τό Spandav πού κάπνιζαν. "Η τραγωδία τού πολέμου φαίνεται δταν μαθαίνουμε τήν ἀλήθεια γί αύτούς πού πράγματι πολέμησαν. "Ο μεγάλος πιλότος πού κατέρριψε κοντά πενήντα ἔχθρικά ἀεροπλάνα σέ 10 μῆνες, δέν ήταν παρά ένας ἔφηβος. "Ο Werner Voss δταν σκοτώθηκε ήταν 20 χρονών.

Στήν φωτογραφία φαίνεται ένα Albatros D-III πού δ Voss χρησιμοποίησε σέ πολλές ἀποστολές δταν ύπηρετούσε στήν Jasta 2, τήν μονάδα πού σχημάτισε δ Oswald Boelke, καί συγκέντρωνε τήν ἔλιτ τών Γερμανών πιλότων. Τό D-III ήταν ένας περίεργος συνδυασμός παλαιών ἀντιγραφῶν καί πρωτοποριακῶν νεωτερισμῶν. "Η ἀτρακτός του, πολύ πρωτοποριακή ήταν από ήμι-μονοκόκ κατασκευή καί ἀπορροφούσε μεγάλο ποσοστό από φορτίσεις καί καταπονήσεις. Τό μεγάλο πάνω φτερό συνδεόταν μέ στηρίγματα σχήματος Ω μέ τό κάτω φτερό, τό δποιο ήταν πολύ μικρότερο γιά νά ἐπιτρέπη καλύτερη ὥραση πρός τά κάτω στόν πιλότο, δπως καί τό Nieuport.

Τό Albatros ήταν ἔξωπλισμένο μέ τήν ἀξιόπιστη ἔξακύλινδρη Mercedes πού έδινε 160 ἵπους. Παρά τήν φουτουριστική του σχεδίαση τό Albatros δέν ήταν «ζωντανό» ἀεροπλάνο. Τά χαρακτηριστικά του ήταν κατώτερα από αύτά τών ἀντιπάλων του, καί είναι τιμή γιά τούς πιλότους πού τό πέταξαν, διάθιμός τών καταρρίψεων πού πέτυχαν, παρά τά μειονεκτήματά του. "Ο μέγας Manfred von Richthofen είναι άναμεσα στούς πιλότους πού ἐκμεταλλεύτηκαν μέχρι τέλους τίς δυνατότητές του. Παρ' δλα αύτά τού ἔδωσε μεγάλη τρομάρα σέ μία ἀερομαχία δταν ἔσπασε τό φτερό του.

Στήν φωτογραφία μας φαίνεται τό ἀεροπλάνο τού Voss δταν κατέρριψε ένα B.E. 2d τήν ἀνοιξη τού 1917.

ΧΡΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΑ

- ★ "Ατρακτός: στό φυσικό χρῶμα τού δέρματος
- ★ Στηρίγματα: Πράσινα
- ★ Ούρα: ἄσπρη
- ★ Καρδιά: κόκκινη μέ ἄσπρο περίγραμμα
- ★ Δάφνινο στεφάνι: πράσινο μέ μπλέ κορδέλλα

Σβάστικα (σημάδι καλῆς τύχης): ἄσπρη μέ μαύρο περίγραμμα.

★ Καλύματα τροχῶν: Κόκκινο πρός τό μπλέ

★ Φτερά: ἀκανόνιστα πράσινα καί κόκκινα πρός τό μπλέ μπαλώματα στίς ἄνω ἐπιφάνειες. Μπλέ στίς κάτω ἐπιφάνειες.

ταλλήλων ούραίων ἐπιφανειῶν, δ σκοπός μας έδω θά πρέπει νά ἔξυπηρετηθῇ ἀρκετά καλά μέ ένα πίνακα μέσων ὅρων. "Η πίεσις τοῦ ἀέρος ἐπί τών ἐπιφανειῶν ἐλέγχου μεταβάλλεται μέ τό τετράγωνο τής ταχύτητος καί δι αύτό παρατηρούμεν μεγάλα πηδάλια διευθύνσεως σέ ἐλαφρά, χαμηλής ταχύτητος προσγειώσεως α/φ. Τό α/φ Aeroponca C-3 είναι έν τοιούτον παράδειγμα. Τό α/φ τοῦτο χρονολογεῖται από τάς ήμέρας κατά τάς δποίας ἔχρησιμοποιεῖτο ή ούραία βακτηρία καί τροχοί ἀνευ φρένων. Τότε λοιπόν ένα μεγάλο πηδάλιο διευθύνσεως ήτο άναγκαιο διά τόν ἔλεγχο τοῦ α/φ πολύ κάτω τής ταχύτητος προσγειώσεως. Τά φρένα καί οί διδηγήσιμοι ούραιοι τροχοί ἀσφαλῶς ύπαγορεύουν μικροτέρας ούραίας ἐπιφανείας. Σέ πολύ μικρά α/φ σχετικῶς μεγάλαι ἀτρακτοί σχεδιασμέναι διά νά περικλείσουν τό σῶμα τοῦ πιλότου μποροῦν νά ἐπικαλύψουν διά τυρβώδους ροῆς μικροσκοπικές ούραιες ἐπιφάνειες καί τό γεγονός αύτό ἔχει σάν ἀποτέλεσμα οι ἐπιφάνειες αύτές νά γίνονται μεγαλύτερες τοῦ κανονικοῦ. Τό μέγεθος τοῦ κατακορύφου σταθεροῦ είναι εύθέως άναλογον τοῦ μεγέθους τής διέδρου τών πτερύγων καί τοῦ μήκους τής ἀτράκτου. Μία βραχεῖα ἀτρακτος χρειάζεται μεγαλύτερον κατακόρυφον σταθερό διά νά ἀποκτήσῃ τήν ίδια ροπή ἐπαναφορᾶς πού παρέχει μία μακρυτέρα ἀτρακτος μέ μικρό κατακόρυφο σταθερό. Μεγάλος μοχλοβραχίων ούραιων ἐπιφανειῶν ἀπομακρύνει πρός τά πίσω τόν ούραιο τροχό μέ ἀποτέλεσμα ή γωνία προσγειώσεως νά ἐλαττωθῇ, διατηρουμένου σταθεροῦ τοῦ ύψους τοῦ κυρίως συστήματος προσγειώσεως. Συγκρίνατε τήν βραχεῖαν ἀτρακτον τοῦ Pietenpol μέ τήν μακράν τοιαύτην τοῦ Piper J-3 καί θά καταλάβετε διατά τά ἄνω μήκη (Longerons) τοῦ J-3 ἐπρεπε νά στραφοῦν όλιγον πρός τά ἄνω διά νά μεταφερθῇ τό σκί τής ούρᾶς πρός τά ἄνω καί ἔτσι νά διατηρηθῇ ή ἐπιθυμητή γωνία προσγειώσεως.

ΙΩ. ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

Savannach VG

Savannach VG

Savannach TM

Savannach TM

Savannach ADV

Savannach ADV

Savannach Bingo

Savannach Bingo